

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

6 november 2007

BELEIDSBRIEF

Energie

Beleidsprioriteiten 2007-2008

ingediend door mevrouw Hilde Crevits,
Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur

INHOUD

	Blz
1. ENERGIEBELEIDSDOELSTELLINGEN	5
2. ENERGIEBELEIDSEFFECTEN	6
2.1. DE EVOLUTIE VAN HET ENERGIEVERBRUIK.....	6
2.1.1. Het bruto binnenlands energieverbruik	6
2.1.2. De energie-intensiteit	7
2.1.3. Het eindverbruik per sector	8
2.2. TENDENSEN BETREFFENDE REG-INVESTERINGEN	9
2.3. GROEI VAN HET REG-BEWUSTZIJN	9
2.4. DE TOEPASSING VAN WARMTEKRACHTKOPPELING.....	10
2.5. DE PRODUCTIE VAN GROENE STROOM.....	12
2.6. DE AANWENDING VAN GROENE WARMTE (BUITEN WKK)	13
2.7. DE EVOLUTIE VAN DE BROEIKASGASUITSTOOT	14
2.8. ENERGIEARMOEDE	14
2.9. WERKING VAN DE ELEKTRICITEITS- EN AARDGASMARKTEN	15
3. STAND VAN ZAKEN MET BETREKKING TOT DE UITVOERING VAN DE BEGROTING 2007.....	19
3.1. ENERGIEBEGROTING 2007 IN CIJFERS	19
3.2. AFSTEMMING VAN HET ENERGIEBELEID EN HET KLIMAATBELEID	20
3.3. REG-BELEID	21
3.3.1. Een eerste Vlaams Actieplan Energie-Efficiëntie	21
3.3.2. REG in gebouwen.....	22
a. Energieprestatieregelgeving.....	22
b. Energieaudits en -scans in woningen	22
c. Energieprestatiecertificaat	24
d. Energierenovatieprogramma 2020.....	26
3.3.3. Voorbeeldfunctie overheden.....	27
a. Lokale besturen en de cluster Energie	27
b. Energieambassadeur 2007.....	27
c. Actieplan 2006-2010: Energiezorg in Vlaamse overheidsgebouwen	28
3.3.4. REG in ondernemingen.....	29
a. Besluit energieplanning	29
b. Benchmarkingconvenant voor de grote energie-intensieve vestigingen	29
c. Auditconvenant voor de middelgrote energie-intensieve vestigingen	30
d. Energieconsulenten voor de kleine bedrijven.....	30
3.3.5. Financiële ondersteuning	31
a. Premies netbeheerders.....	31
b. Aardgasfonds.....	32
3.3.6. Communicatie	32
3.4. BEVORDERING VAN MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE	33
3.4.1. Warmtekrachtkoppeling	33
3.4.2. Groene stroom.....	33
3.4.3. Groene warmte	35
3.4.4. Communicatie	35

3.5. SOCIAAL ENERGIEBELEID	36
3.6. MARKTWERKING	37
3.6.1. Netbeheer	37
a. Onafhankelijkheid van de netbeheerders.....	37
b. Werkmaatschappijen	38
c. Technische reglementen	38
d. Aansprakelijkheidsregeling bij stroompannes	38
e. Uniform toegangsreglement.....	39
f. Gegevensoverdacht	39
3.6.2. Verbetering van de marktwerking: marktmodel.....	39
3.6.3. Klachten	40
3.6.4. Marktmonitoring.....	40
3.6.5. Communicatie	41
4. BELEIDSINVULLING IN HET BEGROTINGSJAAR 2008.....	42
4.1. ENERGIEBEGROTING 2008 IN CIJFERS.....	42
4.2. REG-BELEID.....	43
4.2.1. Richtlijn energie-efficiëntie.....	43
4.2.2. Handhaving energieprestatieregelgeving.....	43
4.2.3. Energieprestatiecertificaten	43
4.2.4. Energierenovatieprogramma 2020	44
4.2.5. Bevorderen van de bouw van lage-energie-woningen.....	45
4.2.6. Communicatie.....	45
4.3. BEVORDEREN VAN MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE	46
4.3.1. Actieplan groene stroom	46
4.3.2. Marktintroductieprogramma micro-WKK.....	47
4.3.3. Haalbaarheidsstudies voor hernieuwbare-energie- en WKK-toepassingen in grote gebouwen	47
4.3.4. Verbeteren van het systeem van de groenestroom- en warmtekrachtcertificaten	48
4.3.5. Communicatie	48
4.4. SOCIAAL ENERGIEBELEID	49
4.5. MARKTWERKING.....	49
4.5.1. Netbeheer.....	49
a. Werkmaatschappijen.....	49
b. Aansprakelijkheid bij stroom- en gasonderbrekingen	50
4.5.2. Leveringsvergunningen.....	50
4.5.3. Verbetering van de marktwerking.....	50
a. Marktmonitoring.....	50
b. Gegevensuitwisseling – evaluatie UMIX-werking	50
c. Marktmodel.....	51
d. Slimme meters.....	52
4.5.4. Benchmarking prijzen	53
4.5.5. Ombudsdienst voor energie.....	54
4.5.6. Actualisatie wetgeving m.b.t. de werking van de energiemarkt	54

4.6. VOORBEREIDEN EUROPESE ENERGIE- EN KLIMAATDOELSTELLINGEN VOOR 2020	54
4.6.1. Duurzame energie- en klimaatdoelstellingen	55
4.6.2. Verdere vrijmaking van de energiemarkten	55
BIJLAGE 1: OVERZICHT VAN DE WIJZE WAAROP GEVOLG WORDT GEGEVEN AAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT	57
BIJLAGE 2: REGELGEVINGSAGENDA 2008	63

Lijst van figuren

Figuur 1: Evolutie van het bruto binnenlands energieverbruik en het totaal eindverbruik	6
Figuur 2: Evolutie van de energie-intensiteit van de Vlaamse economie (bruto binnenlands energieverbruik/BBP in constante prijzen van 1995)	7
Figuur 3: Evolutie van het eindverbruik per sector	8
Figuur 4: Totale WKK-elektriciteitsproductie in GWh	10
Figuur 5: Evolutie van de groenestroomproductie in GWh (miljoen kWh)	12
Figuur 6: Evolutie van de totale broeikasgasuitstoot en de CO ₂ -uitstoot	14

Lijst van tabellen

Tabel 1: Aantal erkende productie-installaties en geïnstalleerd vermogen dat in aanmerking komt voor Vlaamse warmtekrachtcertificaten, per technologie	11
Tabel 2: Aantal uitgereikte groenestroomcertificaten per jaar en per technologie	12
Tabel 3: Marktaandelen leveranciers uitgedrukt in totaal aantal eindafnemers elektriciteit (toegangspunten)	16
Tabel 4: Marktaandelen aardgasleveranciers uitgedrukt in totaal aantal aardgasafnemers (toegangspunten)	17

1. ENERGIEBELEIDSDOELSTELLINGEN

Zoals aangegeven in de Beleidsnota Energie 2004-2009 heeft het Vlaamse energiebeleid twee strategische doelstellingen die zich vertalen in een reeks operationele doelstellingen.

Eenzijds moeten de Vlaamse energiemarkten volledig vrijgemaakt worden zodat voldoende keuze en mededinging op de markt aanwezig zijn binnen een ecologisch en sociaal aanvaardbaar kader. Het vergt:

- meer productiecapaciteit ;
- meer concurrentie ;
- een onafhankelijk en slagvaardig distributienetbeheer tegen een aanvaardbare kost ;
- benchmarking van de kosten ;
- beperking van de kosten ;
- sociale beschermingsmaatregelen ;
- toetsing van de impact van beleidsinitiatieven op de marktwerking en
- bijsturing van de marktregulering.

Anderzijds moet de Vlaamse Kyotodoelstelling gehaald worden op een sociaal en economisch verantwoorde manier en dus op basis van een breed maatschappelijk draagvlak. Het vergt:

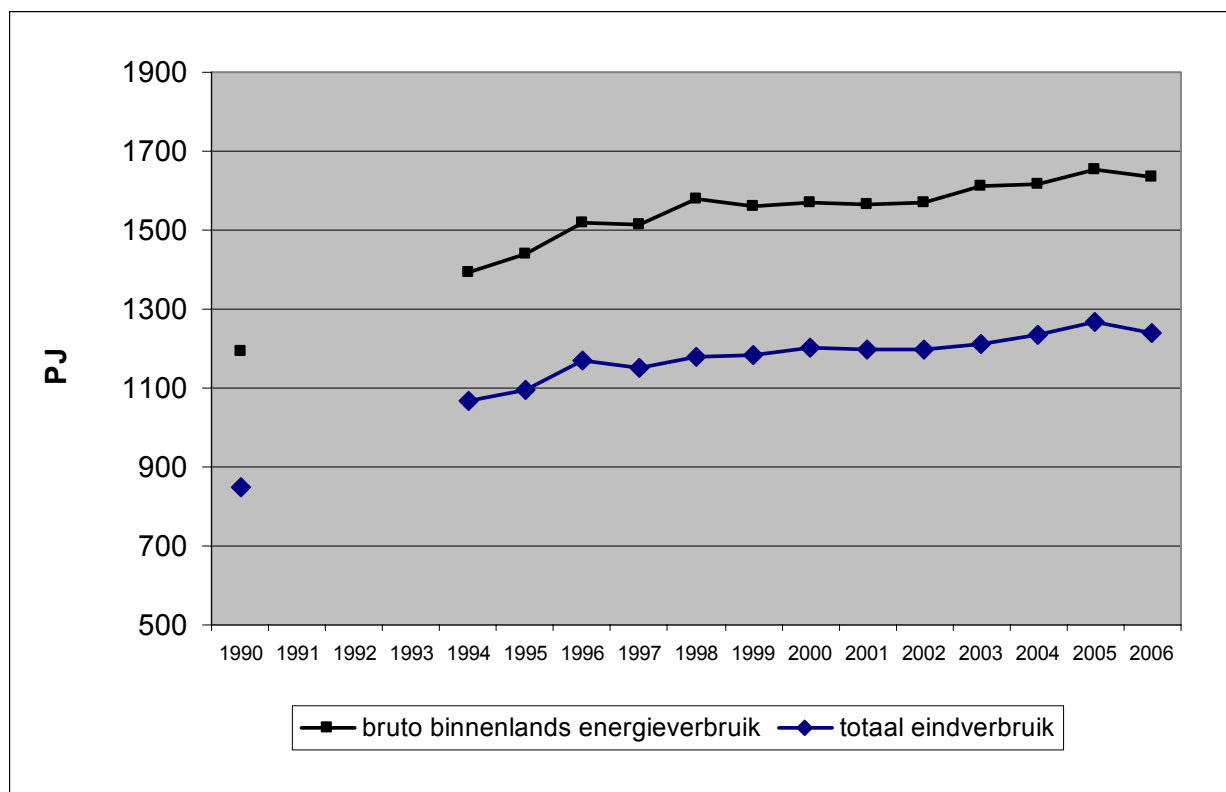
- afstemming van het energiebeleid en het klimaatbeleid ;
- beheersing van de energievraag ;
- uitbouw van een milieuvriendelijk energieaanbod en
- bewustmaking van de maatschappelijke actoren.

2. ENERGIEBELEIDSEFFECTEN

2.1. DE EVOLUTIE VAN HET ENERGIEVERBRUIK

2.1.1. Het bruto binnenlands energieverbruik

Het bruto binnenlands energieverbruik¹ in Vlaanderen bedroeg in 2006² 1.636 PJ. Tussen 1990 en 1998 is het bruto binnenlands energieverbruik met 32,2% gestegen (gemiddeld +4,0% per jaar). Nadien is dit energieverbruik gestabiliseerd (+3,7% tussen 1998 en 2006 of gemiddeld +0,5% per jaar). In 2006 was er een daling van het bruto binnenlands verbruik met 1,1% ten opzichte van 2005. Het verbruik lag nog 1,4% hoger dan in 2004 omwille van de hogere economische activiteit.

Figuur 1: Evolutie van het bruto binnenlands energieverbruik en het totaal eindverbruik

Wijziging van de elektriciteitsbalans in 2006 ten opzichte van 2005: Het netto-elektriciteitsverbruik (inclusief zelfproductie) is in 2006 met 3,1% toegenomen ten opzichte van 2005 (+6 PJ). Redenen zijn

¹ Bruto binnenlands energieverbruik: Dit is de totale hoeveelheid energie die een geografische entiteit nodig heeft om aan de binnenlandse energiebehoefte te voldoen. Het is gelijk aan de som van de energie die de regio zelf produceert en de netto invoer van energie, maar exclusief de geleverde energie aan de internationale scheep- en luchtvaart.

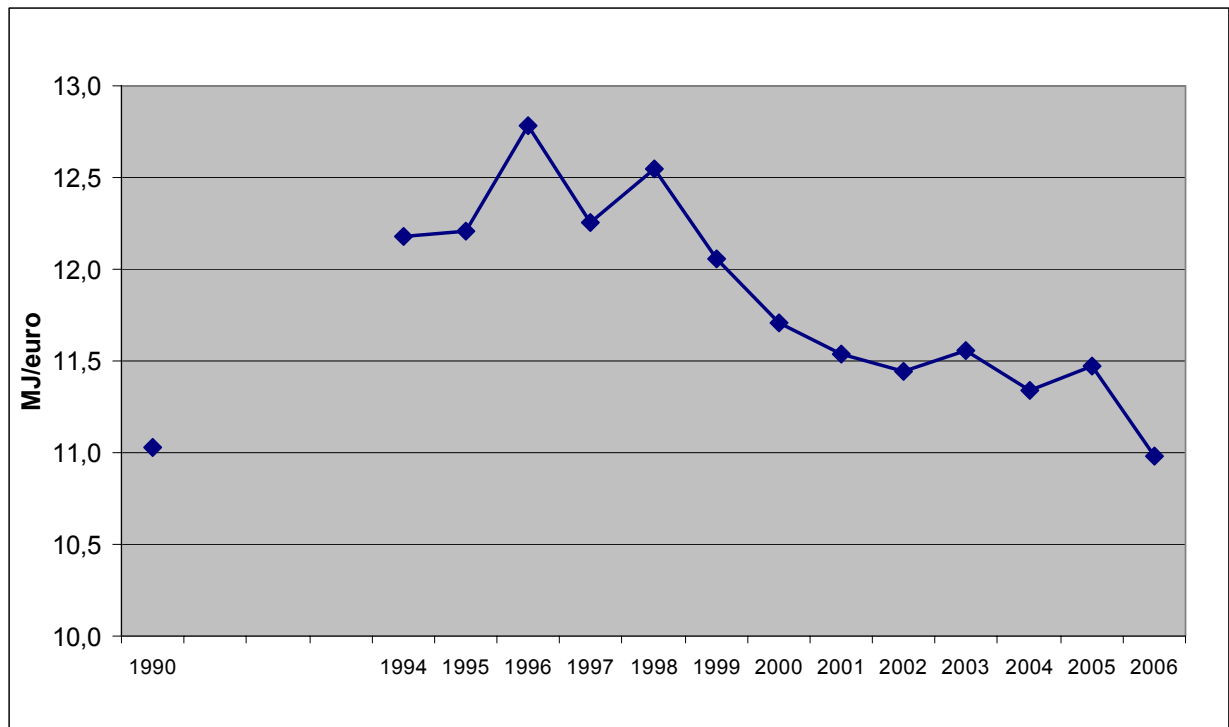
² De Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (Vito) stelt jaarlijks in opdracht van de Vlaamse overheid een energiebalans op. Voor 2006 is een voorlopige energiebalans opgemaakt. Hierin wordt het verbruik van het wegvervoer in 2006 gelijkgesteld aan het verbruik in 2005. Doordat de federale administratie mobiliteit eind september 2007 een volledig nieuwe gegevensreeks van voertuigkilometers voor 1985-2006 heeft bekendgemaakt omwille van een gewijzigde methodologie, kon de berekening van de energieverbruiken op basis van de nieuwe kilometergegevens nog niet gebeuren.

de stijging van de elektriciteitsvraag in de industrie (+5%) en de grote koelbehoefte wegens de uitzonderlijke weersomstandigheden. De netto elektriciteitsproductie (exclusief zelfproductie) is met 2,0% (-3,5 PJ) gedaald. De netto-invoer van elektriciteit steeg sterk met 44,6% (+9,9 PJ).

Wijziging van de brandstofverbruiken in 2006 ten opzichte van 2005: Het aardgasverbruik is licht toegenomen (+0,3% of +1,4 PJ) terwijl de inzet van vaste brandstoffen (-6% of -11 PJ) en petroleumproducten (-1,9% of -13 PJ) is gedaald. Met een stijging van 12% (+2,5 PJ) wordt de opwaartse trend van biomassagebruik, voornamelijk door bijstook in elektriciteitscentrales, verdergezet.

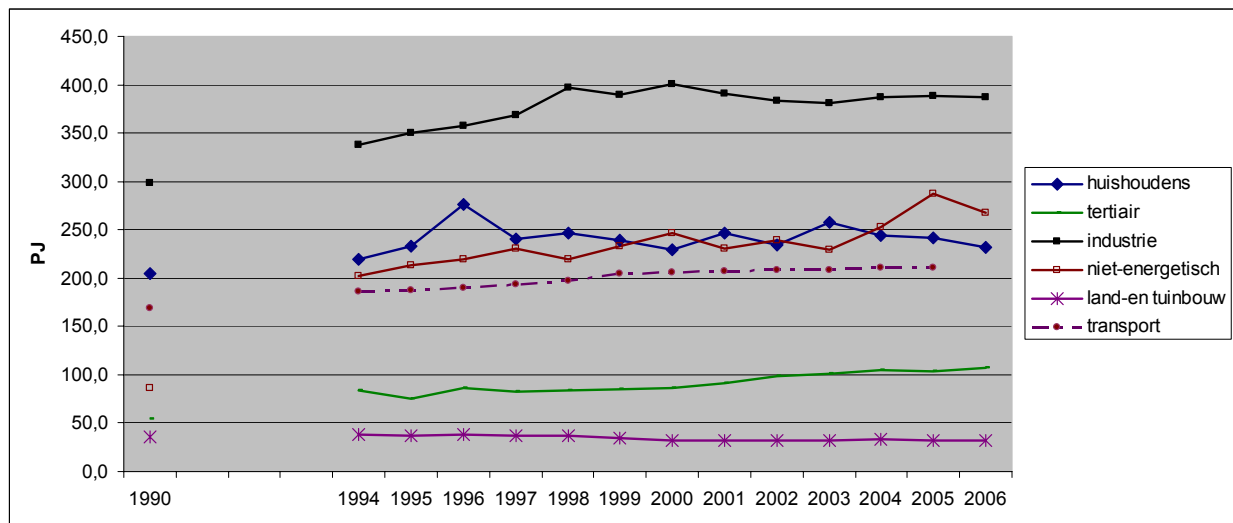
2.1.2. De energie-intensiteit

De energie-intensiteit van de Vlaamse economie (bruto binnenlands energieverbruik per eenheid BBP in constante prijzen van 1995) neemt af sinds 1998. In 2006 kende de energie-intensiteit een opmerkelijke daling van 4,3% ten opzichte van 2005 en bleef ook ruimschoots onder het niveau van 2004. Het versterkt energie-efficiëntiebeleid tijdens de voorbije jaren werpt duidelijk vruchten af.

Figuur 2: Evolutie van de energie-intensiteit van de Vlaamse economie (bruto binnenlands energieverbruik/BBP in constante prijzen van 1995)

2.1.3. Het eindverbruik per sector

Figuur 3: Evolutie van het eindverbruik per sector

Het totaal eindverbruik³ in Vlaanderen is met 2,2% (28 PJ) gedaald in 2006 ten opzichte van 2005 en ligt terug op het niveau van 2004 (cf. figuur 1).

Een daling van het eindverbruik is reeds een aantal jaren merkbaar bij de huishoudens. Het verbruik lag in 2005 reeds 6,3% lager dan in 2003 en zakte in 2006 verder met 4,1% (-9,8 PJ) ten opzichte van 2005. Voor wat betreft het elektriciteitsverbruik van de huishoudens, is in 2006 een stijging opgetreden met 2,4% ten opzichte van 2005. Naast onder andere het algemeen fenomeen van de steeds ruimere verspreiding van nieuwe elektrische toepassingen, is de toename van het elektriciteitsverbruik in 2006 te wijten aan de grote inzet van airco-installaties omwille van de ongewoon warme zomer. De daling van het verbruik in de residentiële sector is dus te danken aan een reductie van het brandstofverbruik (-5,3% of -10,7 PJ). Aangezien het aantal graaddagen in mindere mate gedaald is (-1,9%), is de vermindering van het brandstofverbruik grotendeels het resultaat van energiebesparende inspanningen door de gezinnen, mede dankzij het sensibiliserend en stimulerend beleid van de overheid.

De daling van het totale eindverbruik in 2006 ten opzichte van 2005 is eveneens toe te schrijven aan een lager niet-energetisch verbruik (-7,0% of -20 PJ). Het niet-energetisch verbruik lag in 2006 echter nog steeds 5,5% (14 PJ) hoger dan in 2004.

Het energetisch verbruik in de industrie blijft sinds 2004 vrij constant niettegenstaande de hogere industriële productie. Het elektriciteitsverbruik steeg met 5,0% in 2006 ten opzichte van 2005.

Sinds 1999 is de stijgende trend van het eindverbruik in de transportsector afgezwakt. Het energieverbruik steeg tussen 1999 en 2005 minder snel dan het aantal voertuigkilometers.

In de tertiaire sector lag het energiegebruik in 2005 1,3% lager dan in 2004 maar steeg in 2006 met 3,3% (+3,4 PJ).

In de landbouw, tuinbouw en visserijsector daalde het eindverbruik met 2,8% in 2006 ten opzichte van 2005.

³ Eindverbruik: Dit is de hoeveelheid geïmporteerde en getransformeerde energie die de eindverbruikers consumeren, met name de industrie, het binnenlands verkeer, de huishoudelijke en tertiaire sectoren en de land- en tuinbouw en visserij.

2.2. TENDENSEN BETREFFENDE REG-INVESTERINGEN

De energieprestatie-eisen die werden ingevoerd vanaf 1 januari 2006, hebben duidelijk een positieve invloed op de isolatie van nieuwbouwwoningen. Uit onderzoek door het marketingbureau voor de bouwsector 'Extra Muros' op een 600-tal werven, blijkt dat de gemiddelde dikte van aangebrachte gevelisolatie in de periode 2004 - 2007 met 7,9% is toegenomen in vergelijking tot 2004 in het geval van minerale wol (van 53,5 mm tot 57,7 mm) en met 18,4% in het geval van andere isolatiematerialen (van 40,4 tot 47,9 mm). In de hellende daken nam de gemiddelde isolatiedikte toe met 16,5% (van 113,9 tot 132,7 mm) en in de platte daken met 6,6% (van 76,1 tot 81,2 mm). In 2004 bedroeg het percentage HR++-glas ($U < 1,2 \text{ W/m}^2\text{K}$) in de bezochte nieuwbouwwoningen 42,8%. In 2007 is dit opgelopen tot 57,3%. Voor beglazing legt de bouwheer zichzelf dus vaker strengere eisen op dan de norm uit de energieprestatie-eisen (U < 1,6 $\text{W/m}^2\text{K}$).

Dankzij de belastingvermindering en de premies van de netbeheerders, is HR-glas ook een topproduct geworden in de renovatiemarkt. Het aandeel HR-glas in de verkoop van dubbele beglazing (nieuwbouw en renovatie) ligt in 2007 op ongeveer 85% in vergelijking met ongeveer 62% eind 2005 en 39% in 2002. Alle isolatieproducten verkochten in 2006 duidelijk beter. In 2006 werd een groei van 25% van de verkoop van vloerisolatie opgetekend.

De verkoop van de condensatieketel is in België sterk toegenomen. Het marktaandeel van condensatieketels op aardgas is gestegen van 28% in 2005 (circa 42.000 ketels) naar 39% in 2006 (62.800). Voor 2007 wordt verwacht dat evenveel condensatieketels als gewone HR-ketels zullen worden geplaatst.

De markt van de condensatieketel op stookolie zit in de lift. Deze technologie is veel recenter gelanceerd dan de condensatieketel op aardgas. Het marktaandeel van de condensatieketel in het totaal aantal verkochte stookolieketels is gestegen van 0,2% (82 ketels) in 2004 tot 1,0% (369) in 2006. In het eerste semester van 2007 bedroeg het aantal verkochte condensatieketels op stookolie reeds 775, dankzij de premie die in 2007 door Informazout wordt toegekend.

37.424 Vlaamse huishoudens hebben in 2006 een premie aangevraagd bij de netbeheerders voor een energiebesparende technologie (excl. spaarlamp en spaardouchekop), goed voor een totaal bedrag van 5,81 miljoen euro aan premies. Dit zijn 3726 of 11% huishoudens meer dan in 2005. Vooral de condensatieketel, de superisolerende beglazing en dakisolatie zijn populaire maatregelen.

De belastingvermindering voor energiebesparende investeringen bij particulieren is voor Vlaanderen in totaal toegenomen van 25,0 miljoen euro voor het inkomstenjaar 2003 tot 33,1 miljoen euro voor het inkomstenjaar 2004. Het aandeel van Vlaanderen in de totale enveloppe voor België is gestegen van 64,6% tot 66,9%. Naar verwachting zal het budget voor Vlaanderen oplopen tot minimaal 150 miljoen euro voor het inkomstenjaar 2008 bij ongewijzigde regelgeving.

Er werden in 2006 door de netbeheerders bij benadering 3,3 miljoen kortingsbonnen voor spaarlampen bedeed aan de huishoudens. Met deze bonnen werden 994.438 spaarlampen aangekocht.

2849 bedrijven, scholen, ziekenhuizen, verenigingen en lokale besturen hebben in 2006 gebruik gemaakt van de premies van de netbeheerders. Hiermee stemt een totaal premiebedrag overeen van 4,4 miljoen euro. Er werd vooral geïnvesteerd in frequentieomvormers, condensatietechnieken en rechtstreekse aardgasverwarming.

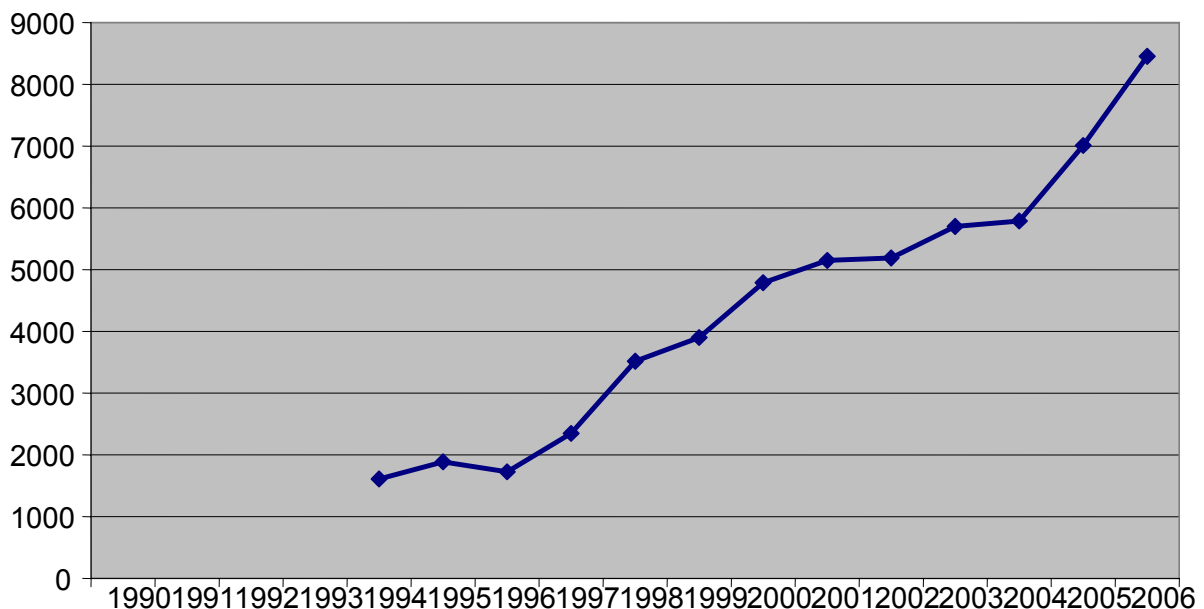
2.3. GROEI VAN HET REG-BEWUSTZIJN

Door de aanhoudende, sensibiliserende inspanningen van de overheid, is het energiebewustzijn en het besef dat het klimaatprobleem dringend moet worden aangepakt, gegroeid bij particulieren en

ondernemingen. Dit blijkt onder andere uit de stijgende vraag naar informatiefolders inzake rationeel energiegebruik en duurzame energieproductie. Het Vlaams Energieagentschap verspreidde in 2006 zo'n 410.000 informatiefolders i.v.m. rationeel energiegebruik en duurzame energie. (404.000 in 2005, 290.000 in 2004, 205.000 in 2003). 80% van de brochures wordt verspreid op individuele vraag van de burgers, 20% wordt verspreid via grootschalige beurzen.

Ook de website www.energiesparen.be wordt druk bezocht. Het aantal bezoekers is in 2006 (437.428) meer dan verdubbeld in vergelijking tot 2004 (200.715). Eind augustus 2007 stond de teller reeds op 380.574. Het grootste deel van de bezoekers gaat op zoek naar de talrijke energieprijzen die er in Vlaanderen worden gegeven. Op de website staat een handig zoekinstrument waarbij je via het ingeven van de postcode, onmiddellijk alle prijzen te zien krijgt die in die gemeente van toepassing zijn.

2.4. DE TOEPASSING VAN WARMTEKRACHTKOPPELING

Figuur 4: Totale WKK-elektriciteitsproductie in GWh

Het WKK-certificatensysteem is vanaf 2005 in werking getreden en heeft een duidelijke impuls aan de WKK-elektriciteitsproductie gegeven.

Het aantal installaties waaraan warmtekrachtcertificaten worden uitgereikt is snel gestegen van 28 (eind 2005), naar 49 (eind 2006) tot 67 (midden 2007). Voor 64 van deze 67 installaties zijn de uitgereikte certificaten aanvaardbaar voor de quotumverplichting. Dit zijn vooral kleinschalige en middelgrote projecten met interne verbrandingsmotoren die vaak staan opgesteld in tuinbouwbedrijven.

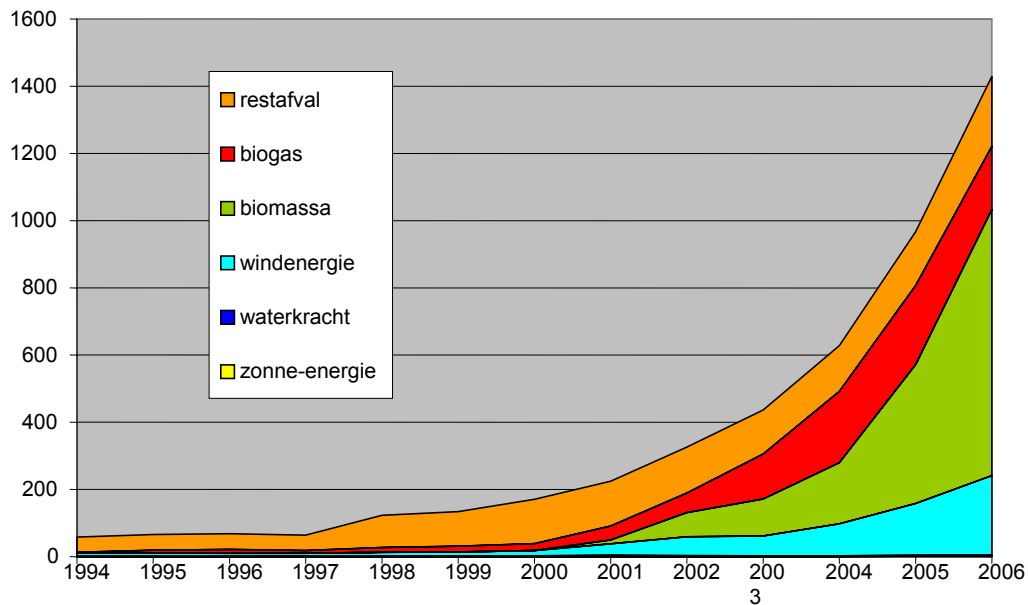
Technologie	Aantal installaties dat in aanmerking komt voor warmtekrachtcertificaten op 20/08/2007	Geïnstalleerd elektrisch/mechanisch vermogen [kW] in Vlaanderen dat in aanmerking komt voor warmtekrachtcertificaten op 20/08/2007
stoom- en gasturbine met warmteterugwinning	2	419.030
gasturbine	3	184.000
tegendrukstoomturbine	4	38.846
interne verbrandingsmotor	58	78.297
TOTAAL	67	720.173

Tabel 1: Aantal erkende productie-installaties en geïnstalleerd vermogen dat in aanmerking komt voor Vlaamse warmtekrachtcertificaten, per technologie

Er werden 456.860 aanvaardbare warmtekrachtcertificaten uitgereikt voor de gerealiseerde warmtekrachtbesparing in 2006. Dit is het dubbele van het aantal uitgereikte certificaten in 2005. Het aantal ingeleverde certificaten ten opzichte van de quota nam toe van 43% in 2006 tot 55% in 2007 (inleveringsronde op 31 maart). Het aantal beschikbare certificaten ten opzichte van de quota steeg van 55% tot 58%.

De verwachte toename van productiecapaciteit tijdens de volgende jaren zal leiden tot een stijging van het aantal uitgereikte warmtekrachtcertificaten.

2.5. DE PRODUCTIE VAN GROENE STROOM

Figuur 5: Evolutie van de groenestroomproductie in GWh (miljoen kWh)

Sinds de invoering van het groenestroomcertificatensysteem vanaf 1 januari 2002, kent de groenestroomproductie in Vlaanderen een sterke groei (van 228 GWh in 2001 tot 1429 GWh in 2006).

De groenestroomproductie gebeurde in 2006 voornamelijk op basis van biomassa, biogas en de organische fractie van restafval (grotendeels stuurbare productie). 17% gebeurde op basis van niet-stuurbare, hernieuwbare energiebronnen (voornamelijk windenergie). Vooral de elektriciteitsproductie op basis van biomassa kende de voorbije jaren een stevige groei.

Aantal door de VREG uitgereikte groenestroomcertificaten, per technologie										
	Zonne-energie	Wind-energie	Waterkracht	RWZS (*)	Stortgas	GFT-gas	Overig biogas (**)	Biomassa restafval	Overige biomassa (***)	Totaal
Totaal 2002	5	44.218	1.678	1.501	37.506	9.879	541	0	54.714	150.042
Totaal 2003	82	58.946	1.863	1.833	62.191	9.028	60.896	0	96.729	291.568
Totaal 2004	393	95.044	1.926	1.965	74.897	12.916	122.317	52.464	181.969	543.891
Totaal 2005	711	154.443	2.283	2.620	77.347	13.177	142.945	159.523	413.397	966.446
Totaal 2006	1.324	237.492	2.079	3.472	81.887	14.753	88.016	208.184	792.054	1.429.261

Tabel 2: Aantal uitgereikte groenestroomcertificaten per jaar en per technologie

(*) 'RWZS' = rioolwaterzuiverings-slib

(**) 'Overig Biogas' houdt in: waterzuivering-, vergisting- en houtgas

(***) 'Overige Biomassa' houdt in: houtstof, olijfpulp, palmolie, koffiedik en slib

Voor de inleveringsronde op 31 maart 2007 werd voor de eerste maal een voldoende aantal certificaten ingeleverd (3% van de certificatieplichtige leveringen in 2006), en waren certificaten beschikbaar ten belope van 125% van het quotum.

De prognoses tot 2010 geven aan dat verwacht mag worden dat met de huidige beleidsmaatregelen de doelstellingen opgenomen in het Vlaamse Regeerakkoord en de Europese richtlijn (6% van het totale elektriciteitsverbruik), kunnen worden gerealiseerd.

Op 1 januari 2006 trad het vernieuwde Vlaams ondersteuningsbeleid voor fotovoltaïsche zonnepanelen in werking. De klassieke investeringssteun (in 2005 nog 50%) werd afgebouwd en vervangen door een verhoogde, vaste vergoeding voor groenestroomcertificaten voor de geproduceerde elektriciteit (450 euro per 1000 kWh) waarvoor alle doelgroepen, ook ondernemingen, in aanmerking komen. Tot medio 2007 werd voor particuliere investeerders, scholen, verenigingen en lokale besturen een overgangsfase voorzien waarin nog 10% investeringssteun mogelijk was.

De markt heeft goed ingespeeld op het vernieuwde ondersteuningsbeleid. In 2006 werd op de particuliere markt tot 3 keer meer vermogen gesubsidieerd (1150 kWp) dan in 2005, er waren 16 nieuwe leveranciers actief binnen het subsidieprogramma en de gemiddelde offerteprijs van een fotovoltaïsch systeem daalde op 1 jaar tijd met bijna 13% (van 7587 euro/kWp tot 6634 euro/kWp, excl. BTW). Op 21 augustus 2007 werd de overgangsfase van de investeringssteun afgesloten. In 2007 is nog bijkomend 5100 kWp gesubsidieerd en de gemiddelde offerteprijs van een fotovoltaïsch systeem daalde verder met 6,4% ten opzichte van 2006 (tot 6209 euro/kWp excl. BTW).

Ook grootschalige zonneprojecten bij bedrijven kregen dankzij de verhoogde certificatensteun een duidelijke impuls. Er werd in 2006 voor ongeveer 600 kWp geïnstalleerd en in 2007 reeds voor ongeveer 4150 kWp.

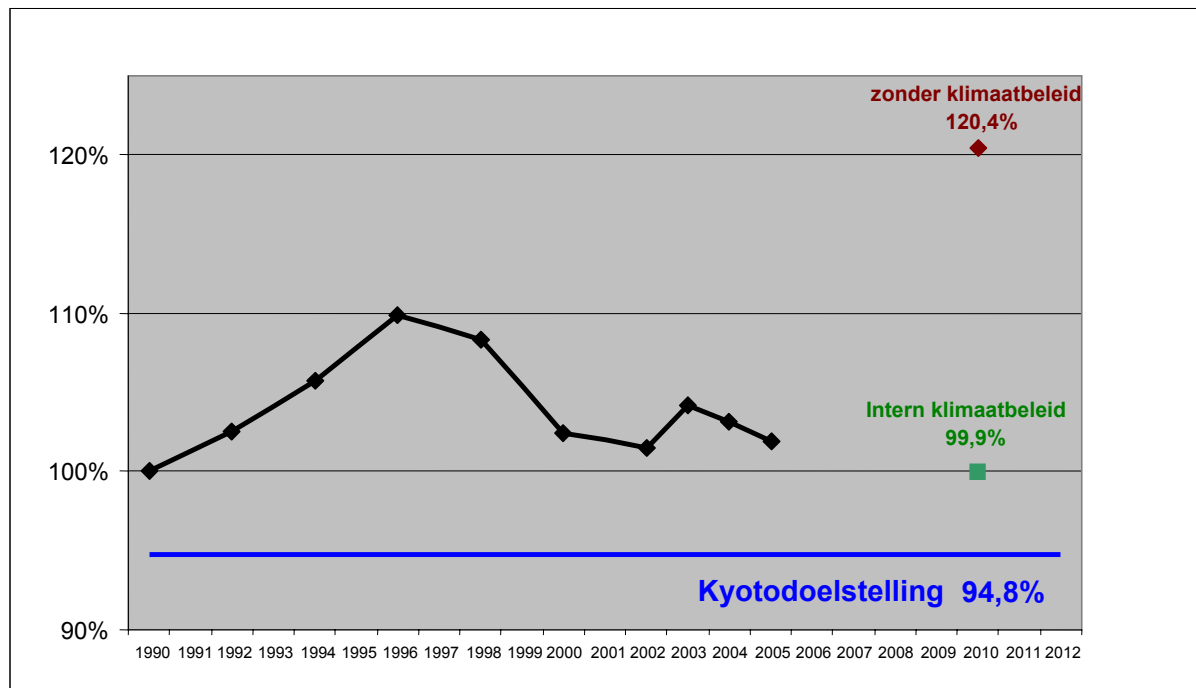
2.6. DE AANWENDING VAN GROENE WARMTE (BUITEN WKK)

Uit cijfers van Belsolar, de Belgische vakvereniging van de leveranciers van zonne-energiesystemen, blijkt dat de markt van zonneboilers een sterke expansie kent. In 2006 werden in Vlaanderen 12.500 m² zonneboilers (voor sanitair warmwateropwekking of ruimteverwarming) geïnstalleerd, wat een toename van maar liefst 69 procent betekende ten opzichte van het jaar ervoor en 2,5 keer zoveel als in 2004.

In 2006 werden door de netbeheerders 170 premies gegeven voor warmtepompen en warmtepompboilers.

In Vlaanderen werd in 2006 12.314 TJ biomassa gebruikt, waarmee 7197 TJ of 1999 GWh nuttige warmte werd geproduceerd. Dit komt neer op 1,85% van het energieverbruik voor warmtetoepassingen in Vlaanderen. De verdeling van de biomassasoorten voor de productie van groene warmte is als volgt: hout (59%), het organisch-biologisch deel van restafval (27%), biogas en stortgas (5%), slib (5%) en bio-oliën en dierlijke vetten (4%).

2.7. DE EVOLUTIE VAN DE BROEIKASGASUITSTOOT

Figuur 6: Evolutie van de totale broeikasgasuitstoot (*)

(*) korf van 6 gassen die zijn opgenomen in het Kyoto-protocol : CO₂ (overwegend gerelateerd aan het energiegebruik), CH₄, N₂O, SF₆, HFK's en PFK's. Bron: Officiële rapportering van België aan de VN, april 2007.

De totale uitstoot van broeikasgassen lag in 2005 met 89,4 Mton 1,9% boven de uitstoot in 1990. Er is nog een hele weg af te leggen om de kloof tot de Vlaamse Kyotodoelstelling (-5,2% tegen 2012 ten opzichte van 1990) te dichten. Een strikte uitvoering en opvolging van het Vlaams klimaatbeleid dient ervoor te zorgen dat de reductie van de uitstoot sinds 2004 wordt verdergezet. Een halfjaarlijkse rapportering aan de Vlaamse regering is daartoe voorzien.

De CO₂-uitstoot lag in 2005 4,1% hoger dan in 1990. Omwille van de daling van het bruto binnenlands energieverbruik in 2006 ten opzichte van 2005 met 1,1%, wordt verwacht dat de sinds 2004 dalende trend van de CO₂-uitstoot in 2006 wordt versneld.

2.8. ENERGIEARMOEDE

In vergelijking met eind 2005 werden eind 2006 netto 17.600 elektriciteitsafnemers meer beleverd door de netbeheerder, nadat hun contract werd opgezegd door hun leverancier, na het doorlopen van de procedure voor wanbetaling.

Over de hele lijn bekeken wijzen de cijfers toch op een toegenomen aantal wanbetalers. Meer gezinnen kregen minstens één ingebrekestelling. De leveranciers stonden meer afbetalingsplannen toe. Het gemiddelde bedrag dat beschermde afnemers maandelijks moeten aflossen ligt bijna overal lager dan vorig jaar. Toch worden relatief meer afbetalingsplannen niet nageleefd. Ook de OCMW's en erkende instellingen voor schuldbemiddeling kregen meer dossiers te verwerken.

Opvallend zijn de sterk gestegen cijfers bij enkele nieuwkomers. Zij kunnen hiervoor zelf geen verklaring geven. Mogelijk screenden zij zorgvuldig hun klantenportefeuille, na een aantal jaren activiteit op de Vlaamse huishoudelijke markt, waarin vooral aan klantenwerving gedaan werd.

Opvallend is ook dat minder afnemers aantoonde recht te hebben op het specifiek sociaal tarief dan vorig jaar. Mogelijk vroegen ze het sociaal tarief niet aan omdat het op dit moment niet noodzakelijk het meest voordelige tarief op de markt is. Een andere mogelijke verklaring ligt in het feit dat heel wat mensen niet weten waar ze recht op hebben. Dit pleit opnieuw voor een snelle aanpassing van het sociaal tarief en voor de automatische toekenning ervan.

Aan de kant van de netbeheerders zet de stijgende evolutie van het aantal ingeschakelde budgetmeters zich door. Eind 2004 waren er 7.237, eind 2005 15.901 en eind 2006 al 25.405 budgetmeters actief. Toch heeft nog niet de helft van het aantal gezinnen dat van elektriciteit voorzien wordt door de netbeheerder, een budgetmeter. De netbeheerder belevert de klanten standaard op vol vermogen. Pas wanneer de afnemer ook zijn facturen aan de netbeheerder niet betaalt, moet deze laatste binnen de 60 dagen na het verzenden van een ingebrekestelling ter plaatse een budgetmeter gaan installeren. In de praktijk bleek immers dat heel wat afnemers die een budgetmeter kregen, korte tijd later toch opnieuw een commerciële leverancier vonden, zodat de budgetmeter weer gedeactiveerd moest worden en de plaatsing ervan eigenlijk overbodig was.

Het aantal stroombegrenzers neemt opnieuw toe, nadat we vorig jaar de omgekeerde beweging zagen. Vooral de zuivere netbeheerders plaatsen nog relatief veel stroombegrenzers daar waar het om technische redenen (bijvoorbeeld plaatsgebrek) niet mogelijk was een budgetmeter te plaatsen. In de gemengde sector is er een netto afname.

Per einde 2006 hadden 410 toegangspunten geen toegang meer tot de elektriciteitsvoorziening omwille van wanbetaling. Dit is een lichte stijging ten opzichte van eind 2005 (342 afgesloten toegangspunten). Voor aardgas gaat het om 823 toegangspunten. Het hogere aantal afsluitingen voor aardgas heeft ongetwijfeld een verband met het ontbreken van een budgetmeter voor aardgas. Toch is afsluiten ook hier pas mogelijk in een strikt omljnd aantal gevallen en na advies van de LAC. We kunnen niet echt spreken over afgesloten gezinnen omdat heel wat gezinnen verhuizen nadat hun energieverbruik werd afgesloten. Het is soms zelfs onduidelijk of de woning op het moment van afsluiting zelf nog bewoond is. Daarom is het correcter om te spreken over afgesloten toegangspunten.

In het cijfer met betrekking tot het aantal afsluitingen werden de budgetmeters waarvan de stroombegrenzer werd uitgeschakeld niet meegeteld, omdat dit wettelijk gezien niet beschouwd wordt als afsluiting. Deze afnemers zijn immers niet afgesloten van elektriciteit; indien zij voldoende middelen hebben om hun kaart op te laden, kunnen ze onbepikt elektriciteit verbruiken.

2.9. WERKING VAN DE ELEKTRICITEITS- EN AARDGASMARKTEN

Uiteenlopende gegevens tonen aan hoe de markten voor elektriciteit en aardgas zich de voorbije maanden en jaren in het Vlaams gewest hebben ontwikkeld. Het marktrapport van de VREG, *De Vlaamse energiemarkt in 2006*, bevat een schat aan gegevens en is raadpleeg- en afluadbaar op www.vreg.be alsook in boekvorm beschikbaar.

Aantal actieve leveranciers

Momenteel zijn er 18 vergunde elektriciteitsleveranciers en 14 vergunde aardgasleveranciers. niet alle vergunde leveranciers zijn echter actief op de markt. De VREG ontvangt regelmatig nieuwe aanvragen voor leveringsvergunningen. Momenteel zijn een vijftal aanvragen voor het verkrijgen van een

vergunning van elektriciteit en/of aardgas lopende. Dit is een indicator voor de levensvatbaarheid van de Vlaamse energiemarkt.

De Electrabel-groep (NV Electrabel en NV Electrabel Customers Solutions) beschikt over een marktaandeel (in volume geleverde elektriciteit) van 68,62 %. Daarna volgt de SPE-groep (opererend onder de naam Luminus en vroeger ook City Power) met 19,01%. De nieuwe spelers Nuon en Essent hebben een marktaandeel van 8,22 %. Ten slotte zijn er een aantal kleinere (vaak groene) energieleveranciers: Ecopower, Wase Wind, ...

Eind december 2006 was voor 78,05% (levering van elektriciteit) en 82,14% (levering van aardgas) van het totale aantal toegangspunten in Vlaanderen een contract ondertekend met een energieleverancier. Het aantal huishoudelijke toegangspunten dat een contract ondertekende met een nieuwe leverancier bedraagt 12,17% voor elektriciteit en 11,95% voor aardgas.

Op basis van indicatoren die de concentratiegraad in een bedrijfstak aangeven, stelt de VREG vast dat de Vlaamse energiemarkt sterk geconcentreerd is en in feite vergelijkbaar is met een markt met twee aanbieders. De markt van de professionele afnemers is meer geconcentreerd dan de huishoudelijke markt. De aardgasmarkt is sterker geconcentreerd dan de elektriciteitsmarkt. De grootste concentratie doet zich dan ook voor bij de professionele aardgasmarkt. Deze sterke concentratie is enerzijds te wijten aan het belangrijke marktaandeel van de standaardleveranciers en wordt anderzijds versterkt door het recente samengaan van SPE, Luminus, City Power en ALG Négoce. Andere fusies, zoals de voor 2007 aangekondigde fusie tussen Nuon en Essent, zouden die tendens nog versterken.

Geleverde energie in 2006

Uit de gegevens met betrekking tot de hoeveelheden elektriciteit en aardgas die elke leverancier het voorbije kalenderjaar geleverd heeft, blijkt dat Electrabel een marktaandeel heeft van 86,62% voor elektriciteit en 70,79% voor aardgas. SPE volgt met 19,01% respectievelijk 14,81%. Behalve de door Nuon geleverde elektriciteit (5,89%) en aardgas (5,30%) en het door Gaz de France geleverde aardgas (6,26%) liggen de andere marktaandelen onder de 3%.

Leverancierswissels

De VREG maakt maandelijks een overzicht op van de marktaandelen uitgedrukt in aantal toegangspunten dat per leverancier beleverd wordt. Het opmaken van marktaandelen uitgedrukt in geleverde volumes energie is niet zinvol op maandbasis, omwille van de schommelingen in energieverbruik doorheen het jaar.

Leverancier	1 januari 2004	1 januari 2005	1 januari 2006	1 januari 2007
Electrabel Customer Solutions	75,83 %	69,92 %	67,76 %	67,73 %
SPE	0,01 %	0,35 %	0,47 %	20,43 %
Nuon Belgium	1,66 %	6,96 %	7,83 %	7,69 %
Essent Belgium	0,60 %	1,77 %	2,27 %	1,97 %
Netbeheerder	0,00 %	0,72 %	1,20 %	1,72 %

Tabel 3: Marktaandelen leveranciers uitgedrukt in totaal aantal eindafnemers elektriciteit (toegangspunten)

Leverancier	1 januari 2004	1 januari 2005	1 januari 2006	1 januari 2007
Electrabel Customer Solutions	85,28 %	76,61 %	73,02 %	72,05 %
SPE	NVT	<0,01 %	<0,01 %	15,71 %
Nuon Belgium	1,56 %	7,56 %	8,39 %	8,17 %
Netbeheerder	0,00 %	0,97 %	1,57 %	2,27 %
Essent Belgium	NVT	1,02 %	1,74 %	1,53 %

Tabel 4: Marktaandelen aardgasleveranciers uitgedrukt in totaal aantal aardgasafnemers (toegangspunten)

Een indicator voor de maturiteit van de energiemarkt vormt het aantal afnemers dat nog steeds passief gebleven is, d.w.z. dat nog geen enkele actie ondernam gericht op het sluiten van een contract met een energieleverancier en dus nog steeds aan standaardvoorwaarden door de standaardleverancier in het betrokken netgebied beleverd wordt. Hun marktaandeel voor elektriciteit is afgenomen van 81,17% op 1 januari 2004 over 46,73% op 1 januari 2005 en 28,69% op 1 januari 2006 tot 22,40% op 1 januari 2007. Hun marktaandeel voor aardgas is over de zelfde jaren afgenomen van 96,48% over 55,34% en 29,41% tot 19,40%.

Prijsevolutie van elektriciteit en aardgas voor huishoudelijke en kleine afnemers

De informatie die bekomen wordt in het kader van de leveranciersvergelijking, maakt het de VREG mogelijk om een goed overzicht te houden op de evolutie van de energieprijzen in het Vlaams Gewest, ten minste wat de huishoudelijke afnemers betreft.

Op basis van prijzenstudies over de huishoudelijke markt kan de VREG stellen dat de vrijmaking voor alle Vlaamse huishoudelijke afnemers van aardgas en elektriciteit een positief effect heeft. En dit ondanks de huidige context van enerzijds sterk oplopende energieprijzen op de internationale markten en anderzijds het feit dat in het verleden een aantal kostprijsverhogende heffingen ingevoerd werden.

Door het prijsbeleid van de energieleveranciers is het voordeel dat een gezin kan doen door een contract af te sluiten, niet gelijk over de verschillende categorieën van gebruikers. Hierdoor betaalt een gezin met een groot elektriciteitsverbruik nu meer dan voor de vrijmaking, zelfs als het voor de laagste beschikbare prijs in het netgebied kiest.

Voor aardgas is de conclusie dat de vrijmaking gunstige effecten sorteert minder evident. Hier kan enkel naar het prijsdrukkende effect van de concurrentie verwezen worden, omdat de opwaartse tendens van de internationale markten doorgerekend is in de prijzen aan Vlaamse afnemers.

Doordat de dalingen van de distributienettarieven niet ten goede kwamen aan het sociaal tarief, is een gezin met een doorsnee verbruik sinds begin 2005 op de vrijgemaakte markt beter af met een weloverwogen leverancierskeuze dan met het sociaal tarief. Het sociaal tarief is enkel voordeliger dan het goedkoopste tarief in de markt voor een persoon met een laag verbruik. Vanaf 1 augustus 2007 zijn er echter nieuwe door de CREG vastgestelde sociale tarieven, die de laagste prijs zouden moeten zijn die op de markt aangeboden wordt.

Sinds het begin van 2007 blijft de prijsevolutie voor elektriciteit bij de standaardleveranciers stabiel tot licht dalend. Sinds januari 2007 zien we een stabilisering van de elektriciteitsprijzen voor een klant met doorsnee verbruik. Sinds maart is er zelfs een lichte daling. De evolutie van de aardgasprijzen is sterk dalend sinds begin van 2007. Het niveau van april 2007 bijvoorbeeld was opnieuw minder dan 100 euro verwijderd van het ogenblik van de liberalisering.

Kwaliteit dienstverlening netbeheerders

De netbeheerders elektriciteit en aardgas rapporteren jaarlijks over de technische kwaliteit van hun dienstverlening. De kwaliteit van de technische dienstverlening door de netbeheerders in Vlaanderen is en blijft zeer hoog. De gemiddelde onderbrekingstijd voor elektriciteit situeert zich tussen 20 en 25 minuten, en daalde ten opzichte van 2005 maar ligt iets hoger dan het niveau van 2003 en 2004. Op basis van de resultaten van de in 2006 uitgevoerde audit heeft de VREG in 2007 in overleg met de sector het rapporteringsmodel aangepast, met de bedoeling de betrouwbaarheid en de onderlinge vergelijkbaarheid van de rapporten te verhogen en beter de werkelijke pijnpunten in de dienstverlening van distributienetbeheerders bloot te leggen.

3. STAND VAN ZAKEN MET BETREKKING TOT DE UITVOERING VAN DE BEGROTING 2007

3.1. ENERGIEBEGROTING 2007 IN CIJFERS

Globaal budget energiebeleid

Het globale budget (vastleggingskrediet) dat in 2007 beschikbaar is voor het energiebeleid bedraagt 20,2 miljoen euro. Daarvan wordt 9,1 miljoen euro voorzien op de reguliere energiebegroting en 11,1 miljoen euro op het Energiefonds (met in begrip van 7 miljoen euro voor het energierenovatieprogramma).

Daarbovenop worden in 2007 op het Energiefonds ook nog de nodige budgetten gereserveerd voor REG-investeringen in zowel het onderwijs (7 miljoen euro) als de sociale huisvesting (7 miljoen euro).

De reguliere begroting (deel Energie van programma 51.5 en deel VEA van programma 91.1, exclusief het Energiefonds)

De voornaamste uitgavenposten, samen 9,1 miljoen euro, worden gevormd door:

- Analyses ter ondersteuning van de beleidsuitvoering (0,8 miljoen euro);
- Projectkosten informatica energieprestatieregelgeving (0,5 miljoen euro);
- Investeringskosten informatica energieprestatieregelgeving (0,6 miljoen euro);
- Projectsubsidies (1 miljoen euro);
- Werkingssubsidies voor de vzw's ODE en COGEN (0,2 miljoen euro);
- Communicatie (0,4 miljoen euro);
- Dotatie aan de VREG (3,2 miljoen euro);
- Wedden, werkings- en apparaatskredieten van het VEA (2,4 miljoen euro).

Het Energiefonds

De Vlaamse Regering beschikt over de kredieten van het Energiefonds voor de uitvoering van haar energiebeleid, in het bijzonder voor de financiering van de openbaredienstverplichtingen inzake energie, voor haar sociaal energiebeleid, haar beleid inzake het rationeel energiegebruik, warmtekrachtkoppeling en hernieuwbare energiebronnen en haar beleid inzake flexibele mechanismen van het Protocol van Kyoto.

Inkomsten

In 2007 wordt op het Energiefonds voor 20 miljoen euro inkomsten verwacht in het kader van het systeem van de warmtekrachtcertificaten.

Uitgaven

In 2007 zijn op het Energiefonds volgende vastleggingen voorzien ad 11,1 miljoen euro:

- Investeringsubsidies fotovoltaïsche systemen (2,8 miljoen euro);
- Investeringsubsidies demonstratieprojecten + monitoring (0,6 miljoen euro);
- Impulsprogramma zonneboilers lokale besturen (0,1 miljoen euro);
- Werkingssubsidie vzw Quest – kwaliteitscentrum (0,3 miljoen euro);
- Werkingssubsidie vzw Biogas-E (0,1 miljoen euro);

- Cofinanciering (subsidies) van Europese projecten (0,1 miljoen euro);
- Communicatie milieuvriendelijke energieproductie (0,1 miljoen euro);
- Maatregelen van het Energierenovatieprogramma 2020 (7 miljoen euro).

Daarnaast reserveer ik op het Energiefonds ook nog de volgende middelen ad 15,4 miljoen euro:

- Provisie investeringsprogramma energiebesparing in de sociale huisvesting (7 miljoen euro) - Gezamenlijk uit te voeren met de Vlaamse minister bevoegd voor de huisvesting;
- Provisie investeringsprogramma energiebesparing in het onderwijs (7 miljoen euro) - Gezamenlijk uit te voeren met de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs;
- Voor de volledigheid wordt vermeld dat er op het Energiefonds ook een beperkt budget gereserveerd wordt in het kader van de flexibele mechanismen van het Protocol van Kyoto, meer bepaald een herbebossingsproject in Boliviaë (1,4 miljoen euro) - Leefmilieubeleid.

3.2. AFSTEMMING VAN HET ENERGIEBELEID EN HET KLIMAATBELEID

Na een brede publieksconsultatie binnen de Klimaatconferentie, heeft de Vlaamse Regering op 20 juli 2006 het Vlaams klimaatbeleidsplan 2006-2012 definitief goedgekeurd. Het resultaat van dit strategisch beleidsplan is dat 80% van de afstand tot de Kyotodoelstelling met binnenlandse maatregelen kan worden overbrugd, wat ruim conform het internationaal erkende complementariteitsprincipe is. Voorwaarde is dat de voorziene initiatieven integraal en tijdig uitgevoerd worden.

Het klimaatbeleidsplan bevat maatregelen die door diverse beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid dienen te worden uitgevoerd. Uiteraard hebben een aanzienlijk aantal ervan betrekking op het energiebeleid.

Om de uitvoering van het Vlaams klimaatbeleidsplan goed te kunnen bewaken, worden een aantal opvolgingsinstrumenten voorzien :

- een beknopt zesmaandelijks rapport over de effectieve voortgang van de projecten en knelpunten bij de uitvoering;
- een databank voor monitoring van de projecten ;
- een tweejaarlijks, diepgaand voortgangsrapport met een evaluatie van het Vlaams klimaatbeleid in relatie tot de Vlaamse Kyotodoelstelling.

De Vlaamse Regering keurde op 30 maart 2007 het eerste zesmaandelijkse rapport goed. Het verslag was positief voor de projecten uit het beleidsdomein energie. De projecten waren op schema en er dienden geen grote knelpunten te worden gemeld.

Het secretariaat van de Taskforce Klimaatbeleid Vlaanderen heeft een opdracht aanbesteed voor de ontwikkeling van een opvolgings- en evaluatiemethode van het Vlaams klimaatbeleidsplan en van een bijhorende projectdatabank. Het Vlaams Energieagentschap heeft haar expertise ter beschikking gesteld. Ze heeft een structuur van de databank voorgesteld die in overeenstemming is met de indeling van de maatregelen in het eerste Vlaams Actieplan Energie-Efficiëntie (cf. infra). Begin 2008 wordt de databank operationeel.

Het consultatieproces inzake het Vlaams klimaatbeleid wordt ook na de goedkeuring van het klimaatbeleidsplan voortgezet door de diverse werkgroepen van de Vlaamse Klimaatconferentie. De werkgroep gebouwen kwam samen op 22 januari en 29 juni 2007 met het Energierenovatieprogramma 2020 als voornaamste thema van overleg.

Binnen het kader van Vlaanderen In Actie, zal tussen september 2007 en januari 2008 de tweede Vlaamse Klimaatconferentie nauw betrokken worden bij de voorbereiding van het eerste

voortgangsrapport van het Vlaams klimaatbeleidsplan 2006-2012 (VORA08). Als uit analyse blijkt dat de haalbaarheid van het reductiepotentieel in het Vlaams klimaatbeleidsplan onzekerder geworden is, moeten de lopende of geplande maatregelen worden bijgestuurd en/of extra maatregelen worden geïdentificeerd. De Klimaatconferentie zal specifiek aandacht hebben voor de sectoren mobiliteit en gebouwen.

Enkele recente of geplande initiatieven die vanuit het energiebeleid in het Voortgangsrapport 2008 kunnen worden opgenomen, ter ondersteuning van de realisatie van het ingeschatte reductiepotentieel, zijn :

- In het kader van het in het Vlaams klimaatbeleidsplan aangekondigde Energierenovatieprogramma 2020, werd een kortetermijnplan 2007-2009 opgesteld. Diverse acties voor de verhoging van de energieperformantie van bestaande woningen werden opgestart, zoals de charters en de calculator, of worden momenteel concreet uitgewerkt.
- In de periode 2007-2009 zullen de netbeheerders circa 52.000 gratis energiescans aanbieden aan gezinnen, in het bijzonder aan kansarmen.
- Voor nieuwe woningen wordt een verstrenging van de E-peileis van E100 tot E80 vanaf 2010 onderzocht en de controles op de naleving van de energieprestatieregelgeving worden opgevoerd.
- De regelgeving inzake de invoering van energieprestatiecertificaten wordt op punt gesteld en de organisatorische voorbereidingen worden getroffen.
- Een aantal initiatieven werden genomen om het investeringsklimaat voor warmtekrachtkoppeling en groenestroomproductie stabiel en aantrekkelijker te maken. De communicatie-inspanningen inzake milieuvriendelijke energieproductie werden opgedreven.
- Een marktintroductieprogramma voor micro-WKK zal worden gelanceerd.

Deze acties worden in de volgende hoofdstukken beschreven.

3.3. REG-BELEID

3.3.1. Een eerste Vlaams Actieplan Energie-Efficiëntie

Op 17 mei 2006 trad de Europese richtlijn betreffende energie-efficiëntie bij het eindgebruik en energiediensten in werking. Deze richtlijn verplicht de lidstaten onder andere om een energiebesparingsstreefwaarde van 9% van het eindverbruik van energie vast te leggen en om op regelmatige basis aan de Europese Commissie te rapporteren over de genomen initiatieven rond energie-efficiëntie. Een eerste actieplan diende uiterlijk op 30 juni 2007 aan de Commissie overgemaakt te worden.

Aangezien de richtlijn zich richt tot de lidstaat België en zij hoofdzakelijk betrekking heeft op gewestelijke bevoegdheden, uitgezonderd de fiscale instrumenten, werd binnen ENOVER (Energie-Overleg-Staat-Gewesten) afgesproken om het nationale Actieplan Energie-Efficiëntie als volgt samen te stellen: een inleidende synthese gevolgd door de vier plannen van respectievelijk de drie gewesten en de federale overheid.

Op 15 juni 2007 werd het Vlaams Actieplan Energie-Efficiëntie meegedeeld aan de Vlaamse Regering.

Voor het Vlaamse Gewest wordt de energiebesparingsstreefwaarde vastgelegd op 9% van het gemiddelde finaal energiegebruik over de periode 2001-2005 dat onder het toepassingsgebied van de richtlijn valt. In absolute cijfers betekent dit dat in 2016 wordt gestreefd naar een energiebesparing van 16.963 GWh. Die doelstelling is niet bindend maar indicatief.

Er is voor geopteerd om de inspanningen evenredig te spreiden over de negen werkingsjaren van de richtlijn, met name van 2008 tot en met 2016. Dit resulteert in een jaarlijks te realiseren energiebesparing van 1% en een tussentijdse doelstelling voor 2010 van 3% of 5.645 GWh finaal.

Bij de keuze van de maatregelen voor het Vlaams Actieplan werd rekening gehouden met het volgende:

- Het plan is gebaseerd op bestaande maatregelen. In het volgende actieplan dat moet worden ingediend op 30 juni 2011, kunnen nieuwe maatregelen worden toegevoegd als zou blijken dat de gerealiseerde energiebesparingen onvoldoende zijn om de vooropgestelde energiebesparingsstreefwaarde te realiseren.
- Aangezien de Europese Commissie strenge monitoringsvereisten oplegt, zijn enkel maatregelen opgenomen waaraan een directe energiebesparing kan worden toegekend (zoals subsidies of verplichtingen) en die meetbaar en opvolgbaar zijn.
- Er werd getracht om zoveel mogelijk overlapping tussen verschillende maatregelen te vermijden, aangezien dubbeltellingen niet toegelaten zijn.
- De maatregelen behoren uitsluitend tot de bevoegdheden van de Vlaamse Regering.

Op basis van de huidige inschattingen zal het Vlaamse Gewest met de bestaande maatregelen de vastgelegde energiebesparingsstreefwaarde kunnen realiseren.

De plannen van het Vlaamse en het Waalse Gewest en van de federale overheid werden op 24 juli 2007 overgemaakt aan de Europese Commissie.

3.3.2. REG in gebouwen

a. Energieprestatieregelgeving

Op 1 januari 2006 is de Vlaamse energieprestatieregelgeving in werking getreden. Met het toevoegen van de module ‘EPB-aangifte’ aan de Energieprestatiedatabank in april 2007, is een volledige elektronische informatiedoorstroming vanuit de gemeenten, bouwheren en verslaggevers (architect of ingenieur) mogelijk.

Het EPB-decreet voorziet in artikel 9 dat de Vlaamse Regering minstens om de twee jaar de EPB-eisen, de berekeningsmethode, de te volgen procedures en de administratieve lasten van de regelgeving dient te evalueren. Het Vlaams Energieagentschap zal tegen eind 2007 een evaluatierapport opmaken. Ter onderbouwing van de evaluatie werden twee studies aanbesteed:

- Een studie waarin het Vlaamse eisenniveau E100 vergeleken wordt met de energieprestatie-eisen die gelden in Nederland, Duitsland en Frankrijk;
- Een studie naar de economische haalbaarheid van het verstrengen van de EPB-eisen.

De beroepsverenigingen van aannemers, architecten en ingenieurs worden bij de evaluatie betrokken.

Een stelselmatige verstrenging van de E-peileis zal op termijn zorgen voor een structurele verbetering van de energieprestaties van het Vlaamse gebouwenpark. In het Vlaams Actieplan Energie-Efficiëntie (cf. supra) is opgenomen dat voor woongebouwen vanaf 2010 een verstrenging tot E80 is gepland.

b. Energieaudits en -scans in woningen

In een bestaande woning kan vaak op een eenvoudige manier veel energie worden bespaard. Eerst moet worden uitgezocht waar de grote energievreters zich bevinden. Daarna kan het opvolgen van concrete energiebesparingstips zorgen voor een behoorlijke daling van de energiefactuur.

Energieaudits

Via een energieaudit verkrijgt men:

- inzicht in de energiestromen van de woning;
- een lijst van maatregelen die een grote energiebesparing kunnen opleveren;
- een inschatting van de rendabiliteit van de maatregelen, rekening houdend met premies en fiscale steun;
- technische informatie over hoe de maatregelen correct kunnen worden uitgevoerd.

Door belastingvermindering kan een particulier 40% van de kost van een energieaudit recupereren. Voorwaarde is dat de energiedeskundige die dergelijke energieaudit uitvoert, erkend is door het Vlaamse Gewest en werkt volgens de zogenaamde EnergieAdviesProcedure (EAP). Deze procedure omvat onder andere het gebruik van verplichte auditsoftware die door de overheid gratis aan de energiedeskundigen ter beschikking wordt gesteld. Op die manier wordt de kwaliteit van de energieaudits gegarandeerd.

Midden 2005 werd in Vlaanderen de erkenningsregeling van energiedeskundigen ingevoerd. Op dit moment zijn reeds meer dan 500 energiedeskundigen erkend. Daartegenover staat dat de voorbije twee jaar maar een beperkt aantal fiscaal aftrekbare energie-audits zijn uitgevoerd, een 400-tal. Dat heeft onder andere te maken met de kostprijs, die zelf voortvloeit uit de doorlooptijd van zo een energie-audit. Het Vlaams Energieagentschap onderzoekt of en hoe die doorlooptijd kan worden ingekort om de kostprijs te beperken en aldus het aantal energie-audits uit te breiden.

Energiescans

De Vlaamse Regering heeft in haar besluit van 2 maart 2007 inzake de openbardienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders met meer dan 2.500 eindafnemers de verplichting opgelegd om tijdens de jaren 2007, 2008 en 2009 52.270 gratis energiescans in woningen (2 per 100 huishoudelijke toegangspunten) aan te bieden.

De verplichting wordt uitgevoerd in samenwerking met de gemeenten. De gemeenten die in het project stappen, mogen bepalen wie de energiescans kan uitvoeren (de gemeente zelf, de netbeheerder of een derde partij) en aan wie de energiescans worden aangeboden. De gemeenten worden opgeroepen om prioritair aandacht te besteden aan beschermde afnemers.

In het besluit wordt een scan gedefinieerd als een doorlichting, die op basis van een bezoek ter plaatse, een eerste beeld geeft van de energiesituatie en het energiebesparingspotentieel op het vlak van gebouwschil, verwarming, sanitair warm water, verlichting, elektrische apparaten en gedrag en waarbij tijdens het bezoek op die plaatsen waar het zinvol wordt geacht, spaarlampen, een spaardouchekop, radiatorfolie en buisisolatie worden geplaatst.

In het besluit van de waarnemend administrateur-generaal van het Vlaams Energieagentschap van 23 april 2007 worden de minimale criteria van een energiescan vastgelegd. De doorlichting is minder grondig dan de energieaudit die door erkende deskundigen wordt uitgevoerd volgens de EnergieAdviesProcedure.

De energiescans worden gratis aangeboden aan de eindafnemers. Voor de financiering van de scans werd een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de netbeheerders van elektriciteit en de netbeheerders van aardgas. Een deel van de kostprijs van de energiescans zal immers aangerekend worden op het Aardgasfonds.

De eerste energiescans zullen in het najaar worden uitgevoerd.

Verwarmingsaudits

Op 8 december 2006 heeft de Vlaamse Regering het besluit betreffende het onderhoud en het nazicht van stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen en voor de aanmaak van warm verbruikswater goedgekeurd.

Dit besluit legt aan de eigenaar van een centraal stooktoestel van 15 jaar of ouder en met een vermogen van meer dan 20 kW onder andere de verplichting op, om eenmalig een verwarmingsaudit te laten uitvoeren door een door de Vlaamse overheid erkend technicus.

De uitvoerder van de audit dient de eigenaar te adviseren over een eventuele vervanging van de ketel, over andere wijzigingen van het verwarmingssysteem en over alternatieve oplossingen die een significante energiebesparing kunnen teweegbrengen. Hij dient de eigenaar eveneens te informeren over de bestaande steunmaatregelen van de overheid of derden bij vervanging van de ketel.

Het Vlaams Energieagentschap heeft een rekeninstrument laten ontwikkelen dat aan de technici zal worden aangeboden voor het uitvoeren van de audit van verwarmingsinstallaties op stookolie of aardgas met een vermogen kleiner dan of gelijk aan 100 kW. In het ministerieel besluit van 18 september 2007 wordt voor deze installaties de inhoud van het verwarmingsauditrapport vastgesteld, dat moet bestaan uit 4 delen : algemene gegevens, samenvatting van de algemene toestand van de installatie en aanbevelingen, actuele premies en fiscale voordelen bij vervanging en de technische resultaten van de audit. Indien de vervanging van de ketel wordt aanbevolen, moet de uitvoerder van de audit ook de rendabiliteit van de investering inschatten. Deze berekening kan gebeuren aan de hand van de energiewinstcalculator voor centrale verwarmingsketels op www.energiesparen.be.

Voor wat betreft de stookinstallaties op gas of stookolie met een vermogen hoger dan 100 kW, de stooktoestellen gevoed met een vaste brandstof en de installaties bestaande uit meerdere ketels, wordt onderzocht of een bestaande auditsoftware kan worden aangepast aan de Vlaamse context. Tegen eind 2007 zal de inhoud van het auditrapport voor deze installaties worden bepaald.

c. Energieprestatiecertificaat

Publieke gebouwen

In uitvoering van de Europese richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen, heeft de Vlaamse Regering op 20 april 2007 haar definitieve goedkeuring gehecht aan het besluit betreffende de invoering van het energieprestatiecertificaat voor publieke gebouwen.

Het besluit is van toepassing op alle publieke gebouwen met een totale bruikbare vloeroppervlakte groter dan 1000 m², waarin publieke organisaties gevestigd zijn die aan een groot aantal personen overheidsdiensten verstrekken en die vaak door het grote publiek worden bezocht. Hieronder vallen onder andere de gebouwen van de federale en de Vlaamse overheid, provinciale en gemeentelijke gebouwen, scholen, welzijns- en gezondheidsvoorzieningen, gebouwen van overheidsbedrijven zoals de postkantoren en stations. Tegen 1 januari 2009 komen naar schatting 9500 gebouwen in aanmerking voor een energieprestatiecertificaat.

Het certificaat is gebaseerd op het gemeten energieverbruik. Hierdoor wordt een belangrijke stimulans gegeven aan de overheidsdiensten en publieke organisaties om hun energieverbruik op te volgen. Naast een energiekengetal bevat het certificaat eveneens een adviesluik, waarin energiebesparende maatregelen worden voorgesteld. Het adviesluik is louter informerend, er zijn hieraan geen verplichtingen verbonden. Het certificaat dient op een voor het publiek opvallende plaats te worden uitgehangen en is 10 jaar geldig.

Het energieprestatiecertificaat moet worden opgemaakt door een interne of een externe energiedeskundige 'publieke gebouwen'. Een interne deskundige is een werknemer van de publieke organisatie die een functie bekleedt met betrekking tot het aspect energiezorg en die minstens twee jaar relevante beroepservaring in die functie heeft. Hij kan enkel optreden voor de organisatie waarvoor hij werkzaam is en dient geen extra opleidingen te volgen.

Om als externe energiedeskundige ‘publieke gebouwen’ erkend te kunnen worden, dient men een opleiding te volgen die door het Vlaams Energieagentschap is erkend. In het ministerieel besluit van 7 juni 2007 worden de inhoudelijke voorwaarden vastgelegd waaraan een opleiding moet voldoen om erkend te worden. Op 24 juli 2007 werd Syntra Vlaanderen door het Vlaams Energieagentschap als opleidingsinstelling erkend. De opleidingen gingen in september 2007 van start.

De interne en externe deskundigen kunnen zich vanaf midden september on-line registreren op de energieprestatiedatabank. De lijst van erkende externe energiedeskundigen voor publieke gebouwen zal beschikbaar zijn op www.energiesparen.be.

Voor de opmaak van de energieprestatiecertificaten voor publieke gebouwen wordt momenteel een webapplicatie ontwikkeld. De deskundigen dienen alle vereiste gegevens via de webapplicatie door te sturen. Vanuit de webapplicatie zullen de certificaten dan kunnen worden gegenereerd. De webapplicatie zal eind 2007 operationeel zijn.

Residentiële gebouwen

Eveneens in uitvoering van de Europese richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen, heeft de Vlaamse Regering op 19 juli 2007 het besluit betreffende de invoering van het energieprestatiecertificaat voor residentiële gebouwen bij verkoop en verhuur en bij uitvoering van de energieaudit, principieel goedgekeurd.

Eigenaars die hun woning wensen te verkopen of te verhuren zullen in de loop van 2008 worden verplicht om over een energieprestatiecertificaat te beschikken. Het energieprestatiecertificaat legt op zich geen eisen op, maar informeert de kandidaat-kopers en kandidaat-huurders over het energieverbruik van de woning of het appartement dat zij wensen te kopen of te huren. Het energieverbruik wordt vertaald naar een kengetal dat op eenvoudige wijze kan worden vergeleken met het kengetal van een woning die gemiddeld, slecht of goed scoort op het vlak van energieverbruik. De koper of de verhuurder krijgt hierdoor een indicatie van de te verwachten energiekosten.

Het certificaat bevat ook een reeks aanbevelingen om de energieprestaties van de woning te verbeteren. Op die manier krijgt de koper een idee van de te verwachten renovatiekosten als hij de woning energiezuiniger wenst te maken. Huurders hebben uiteraard veel minder mogelijkheden om energiebesparende ingrepen te doen, maar de aanbevelingen dienen vooral de verhuurders te stimuleren om energiebesparende investeringen uit te voeren.

Bij de verkoop van een woning dient het energieprestatiecertificaat overgedragen te worden aan de koper. De notaris zal toegang hebben tot een databank, zodat hij kan verifiëren of voor het verkochte gebouw een certificaat werd opgemaakt. Hij zal nagaan of de koper wel degelijk kennis heeft genomen van de inhoud van het certificaat en zal in de koopakte een aantal gegevens van het certificaat overnemen.

Het energieprestatiecertificaat is 10 jaar geldig. Het moet worden afgeleverd door een energiedeskundige die een specifieke, door het Vlaams Energieagentschap erkende, opleiding heeft gevolgd.

Voor de opmaak van het energieprestatiecertificaat werd een licentie gekocht op een bestaand softwareprogramma. Dit pakket wordt momenteel aangepast aan de Vlaamse context en zal tegen eind 2007 beschikbaar zijn. De tijd nodig voor de geïnformatiseerde opmaak van een certificaat zal voor een gemiddelde woning kunnen worden beperkt tot een halve dag. De kostprijs zal dan gemiddeld 200 tot 250 euro bedragen.

De definitieve goedkeuring van het besluit wordt verwacht in het najaar van 2007.

De bestaande EnergieAdviesProcedure (EAP) voor woningen (cf. supra) is niet geschikt om energieprestatiecertificaten af te leveren. Energiedeskundigen die een EAP-getuigschrift op zak hebben

en ook energieprestatiecertificaten wensen op te maken, zullen in ieder geval een bijkomende opleiding kunnen volgen. Momenteel wordt onderzocht of zij vrijgesteld kunnen worden van de theoretische delen van de opleiding, zodat ze onmiddellijk kunnen starten met het deel over de certificatiesoftware en het bijhorend inspectieprotocol.

Om de erkenningsvoorwaarden van de verschillende energiedeskundigen beter op elkaar af te stemmen, werd er trouwens voor gekozen om de huidige EAP-erkenningregeling van energiedeskundigen te integreren in het ontwerpbesluit betreffende de invoering van het energieprestatiecertificaat voor residentiële gebouwen bij verkoop en verhuur en bij uitvoering van de energieaudit.

d. Energierenovatieprogramma 2020

De Vlaamse Klimaatconferentie formuleerde de aanbeveling om een grootschalig en ambitieus langetermijn energierenovatieprogramma van het woningpark te organiseren. In het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2006-2012 werd een haalbaarheidsonderzoek naar een energierenovatieprogramma aangekondigd om tegen 2020 de energieprestaties van de bestaande woningen substantieel te verbeteren.

In de beleidsbrief Energie 2006-2007 werd voor het energierenovatieprogramma als concrete uitvoeringsdoelstelling gesteld dat in 2020 alle woningen over dak- of zoldervloerisolatie, minstens verbeterd dubbel glas en een energiezuinige verwarming dienen te beschikken. Om deze doelstelling te kunnen realiseren, zijn er ambitieuze acties nodig op korte, middellange en lange termijn. Gemiddeld moeten tussen 2008 en 2020 jaarlijks zo'n 60.000 tot 100.000 woningen worden aangepakt.

Een plan op korte termijn (2007-2009) bevat acties die snel kunnen worden geïmplementeerd. Een dergelijk actieplan is belangrijk om de betrokken sectoren en organisaties te mobiliseren en te tonen dat de overheid van het Energierenovatieprogramma wel degelijk concreet werk wil maken.

Voor de middellange termijn (2010-2012) dienen de meer ingrijpende maatregelen voor ondersteuning van de diverse doelgroepen (verhuurders, oudere eigenaars, lagere inkomens) bij renovatie te worden uitgewerkt.

Op lange termijn (2013-2020) zijn structurele maatregelen (normen, verplichtingen, ...) nodig om de doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 afdwingbaar te kunnen maken.

In de loop van 2007 werden al volgende acties van het kortetermijnplan opgestart:

- het afsluiten van convenanten met een aantal direct betrokken sectoren (Bouwunie, Vlaamse Confederatie Bouw, Verbond van de Glasindustrie, Informazout en de meeste aardgasleveranciers) voor de ondersteuning van de doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 ;
- de lancering van online investeringscalculatoren op www.energiesparen.be waarmee de terugverdientijden van onder andere het plaatsen van dakisolatie, de vervanging van enkel glas en de vervanging van een oude verwarmingsketel kunnen worden berekend.
- de aanstelling van een energieconsulent en de uitbouw van specifieke websites bij de Vlaamse Confederatie Bouw en de Bouwunie ten behoeve van de bouw- en renovatieondernemingen en hun klanten;
- de opmaak van het regelgevend kader voor het toekennen van een premie voor het uitvoeren van energiebesparende investeringen door een geregistreerd aannemer bij een niet-belastingbetaler ;

Volgende acties worden op dit ogenblik uitgewerkt:

- het vastleggen van een slimme financieringsformule voor de uitvoering van energiebesparende investeringen bij energierenovatiewerken ;
- de opmaak van het regelgevend kader voor een projectsubsidieregeling voor verenigingen die het kwalitatief plaatsen van dakisolatie als doe-het-zelver stimuleren bij hun leden ;
- het voeren van een grootschalige communicatiecampagne ter ondersteuning van de uitvoering van voldoende dakisolatie.

Ook in het buitenland blijkt dat ondanks de geboden incentives en het grote besparingspotentieel, de opgezette subsidieprogramma's geen grootschalige renovatie van bestaande woningen teweegbrengt. Het Energierenovatieprogramma 2020 zal er daarom moeten voor zorgen dat vooral een urgentiegevoel bij de doelgroepen wordt gecreëerd.

Om beter de redenen te begrijpen waarom gezinnen, ondanks de aantrekkelijke financiële stimulansen, onvoldoende overgaan tot de uitvoering van energiebesparende investeringen, heeft het Vlaams Energieagentschap een telefonische enquête bij 1000 huishoudens aanbesteed. Naast de vraag waarom men niet heeft geïnvesteerd in energiezuinige renovatie, zal er tevens worden gepeild naar de mogelijke incentives die de gezinnen er wel toe kunnen overhalen om REG-investeringen uit te voeren. De bevraging zal informatie opleveren voor de identificatie van aangepaste motiveringsstimuli naargelang de beoogde doelgroep. De resultaten komen in oktober 2007 beschikbaar.

3.3.3. Voorbeeldfunctie overheden

a. Lokale besturen en de cluster Energie

Het aantal intekeningen voor de cluster energie van de samenwerkingsovereenkomst "Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling" tussen de lokale besturen en het Vlaamse Gewest, is gestegen van 171 in 2002 tot 214 in 2007. Een derde van de gemeenten en alle provincies voeren een ambitieus energiebeleid met een uitgebreide energieboekhouding en aandacht voor hernieuwbare energie (niveau 2).

Het werkingskader voor de nieuwe samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 wordt momenteel voorbereid.

De gemeenten zullen kunnen kiezen voor een basisniveau of een hoger niveau. De thema's, waaronder energie, zullen geen totaalpakket meer vormen dat de gemeente integraal moet uitvoeren. Het basisniveau bestaat uit een verzameling van minimumvoorwaarden uit de verschillende thema's waaraan de gemeente dient te voldoen. Voor het thema energie is de belangrijkste voorwaarde het bijhouden van een energieboekhouding, de hoeksteen van het energiezorgsysteem. Het hogere niveau zal de gemeente kunnen bereiken door over alle thema's heen een aantal maatregelen uit te voeren. De belangrijkste maatregelen binnen het thema energie zijn: uitbreiden van de energieboekhouding, aandacht hebben voor energie-efficiëntie binnen de eigen werking, opmaken van energieprestatiecertificaten, uitwerken van een plan hernieuwbare energie, aankopen van groene stroom en sensibiliseren rond rationeel energiegebruik. Nieuw is ook dat gemeenten projecten kunnen indienen rond duurzame energie.

De provincies die de samenwerkingsovereenkomst ondertekenen, zullen het thema energie integraal moeten uitvoeren. Naast het voeren van een energieboekhouding zijn alle maatregelen gericht op de ondersteuning van gemeenten bij het uitvoeren van het thema energie. De provincies zullen eveneens projecten kunnen indienen rond duurzame energie.

De Vlaamse Regering zal in het najaar haar goedkeuring hechten aan de nieuwe samenwerkingsovereenkomst, zodat de gemeenten en provincies vanaf 2008 kunnen intekenen.

b. Energieambassadeur 2007

In het Vlaamse energiebeleid staan het terugdringen van het energieverbruik en de inzet van hernieuwbare energie centraal. Met een duidelijke visie en efficiënte maatregelen, kunnen we bouwen aan een koolstofarme samenleving.

Maar die verantwoordelijkheid ligt niet alleen in de handen van de Vlaamse Regering. Alle doelgroepen en beleidsniveaus moeten bijdragen om de ambitieuze maar haalbare doelstellingen te helpen realiseren.

Om de gemeenten en steden te stimuleren om mee te werken aan de implementatie van de beleidsmaatregelen die op het Vlaamse niveau werden uitgetekend, heb ik tijdens de Maand van de Energiebesparing in oktober 2007 een aantal gemeenten bekroond met de titel “Energieambassadeur 2007”. Deze titel zal ook volgend jaar worden toegekend aan de gemeenten die op de meest performante en volutaristische manier mee hun schouders hebben gezet onder beleidsmaatregelen die gericht zijn op het terugdringen van het energieverbruik en het bevorderen van kleinschalige, milieuvriendelijke energieproductie.

De selectie gebeurt op basis van verschillende criteria, met name de mate waarin de gemeente het Energierenovatieprogramma 2020 met een eigen subsidiebeleid ondersteunt, de mate waarin de gemeente zich inzet voor de cluster Energie van de samenwerkingsovereenkomst, de mate waarin de gemeente haar administratieve verplichtingen nakomt met betrekking tot de EPB-regelgeving en tenslotte de mate waarin de gemeente erin slaagt om haar inwoners te overtuigen om energiebesparende ingrepen uit te voeren.

c. Actieplan 2006-2010: Energiezorg in Vlaamse overheidsgebouwen

De Vlaamse ministeries besteden jaarlijks ongeveer 8,4 miljoen euro aan het betalen van elektriciteits- en brandstoffacturen van hun gebouwen. Aandacht voor interne energiezorg levert in vele gevallen financiële besparingen op. De begrotingsmiddelen waarover de Vlaamse overheid beschikt, moeten zo efficiënt mogelijk worden ingezet en aangezien de Vlaamse overheid ook energiebesparende maatregelen oplegt aan andere gebruikers, kan ze zelf niet achterblijven. Ze moet minstens de ambitie hebben om het even goed te doen.

Het actieplan ‘Energiezorg in Vlaamse overheidsgebouwen’ werd op 20 juli 2006 door de Vlaamse Regering goedgekeurd. De Vlaamse Regering bevestigt hiermee dat zij rationeel energieverbruik in de Vlaamse overheidsgebouwen van groot belang vindt.

Via dit actieplan worden de verschillende acties binnen de Vlaamse overheid meer gecoördineerd, de beschikbare middelen efficiënter ingezet en alle betrokkenen regelmatig ingelicht over de voortgang en de bereikte resultaten.

Het voorbije jaar werden reeds verschillende acties uitgevoerd of opgestart. De omzendbrieven rond rationeel energiegebruik voor technische verantwoordelijken en voor gebouwgebruikers werden herwerkt en aan de verschillende betrokkenen voorgelegd. De goedkeuring van de omzendbrieven is gepland voor het voorjaar 2008. De nodige communicatie en vorming worden voorzien om de toepassing ervan te verzekeren.

De nodige sensibilisatieacties voor de Vlaamse ambtenaar zijn voorzien. Zo neemt de Vlaamse overheid sinds 2007 deel aan de Dikke-truiendag en is er opnieuw een energiecampagne uitgewerkt, waar alle entiteiten van de Vlaamse overheid aan kunnen deelnemen en het campagnemateriaal gratis kunnen bestellen bij de Coördinatiecel Milieuzorg. Al het communicatiemateriaal dat de voorbije jaren werd ontwikkeld staat nu ook gratis ter beschikking van lokale overheden en bedrijven.

2008 zal uiteraard ook in het teken staan van de verdere voorbereidingen voor de invoering van het energieprestatiecertificaat, onder meer door vorming van de technische verantwoordelijken.

In 2007 werd de handleiding ‘Technische eisen voor nieuwe kantoorgebouwen’ van het Agentschap voor Facilitair Management doorgelicht, geactualiseerd en aangepast aan duurzaamheidscriteria. Daarbij werd uiteraard de nodige aandacht besteed aan energie. In 2008 zal gezocht worden naar goede voorbeelden die als basis kunnen dienen voor het verder bepalen van het ambitieniveau van de Vlaamse overheid voor wat betreft haar eigen gebouwen. De handleiding zal als richtlijn dienen voor alle gebouwen van de

Vlaamse overheid. Op die manier vervult de Vlaamse overheid haar voorbeeldfunctie en wil ze zo de markt stimuleren om meer duurzame gebouwen aan te bieden.

Een belangrijke stap werd gezet in het verhogen van het aandeel hernieuwbare energie in de totale aangekochte energie. De eerste streefwaarde van 12% werd opgenomen in het nieuwe elektriciteitscontract. Intussen heeft de Vlaamse overheid een overeenkomst afgesloten voor de levering van elektriciteit die voor 100% afkomstig is van hernieuwbare energiebronnen.

3.3.4. REG in ondernemingen

Sinds 2004 legt Vlaamse wetgeving eisen inzake energie-efficiëntie op aan inrichtingen met een totaal jaarlijks primair energieverbruik van minstens 0,1 PJ. Dit gebeurt via het besluit energieplanning. Het zijn echter vooral de vrijwillige instrumenten zoals het Benchmarking- en Auditconvenant, die beiden verder gaan dan deze wetgeving, die de grote industriële bedrijven aanzetten tot een efficiënt energiegebruik.

Ondernemingen die hun engagementen in het kader van dergelijke energiebeleidsovereenkomst nakomen, worden door de Vlaamse overheid vrijgesteld van specifieke beleidsmaatregelen die gericht zijn op het rationeel omgaan met energie of CO₂-reductie, zoals taksen of emissieplafonds. De Vlaamse overheid stelt verder alles in het werk om voor de convenantbedrijven vrijstelling te verkrijgen van bijkomende Belgische of Europese beleidsmaatregelen.

Voor de grote groep van tienduizenden kleine bedrijven zijn deze vrijwillige instrumenten ongeschikt. Een conclusie uit de Vlaamse Klimaatconferentie was dat de kleine bedrijven in eerste instantie vooral nood hebben aan informatie, advies en begeleiding. Zij kunnen beroep doen op een energieconsulent (cf. infra).

a. Besluit energieplanning

VLAREM II verplicht inrichtingen met een jaarlijks primair energiegebruik van tenminste 0,5 PJ, verwarmingsinstallaties van tenminste 20 MW en aardgastransportinstallaties, om over een door het Vlaams Energieagentschap conform verklaard energieplan te beschikken. 42 energieplannen van bedrijven die niet zijn toetreden tot de Benchmarking- of Auditconvenant (die sowieso beschikken over een conform energieplan), werden in 2005 en 2006 conform verklaard. Deze energieplannen zullen resulteren in een jaarlijkse energiebesparing van 0,6% (1,3 PJ) per jaar vanaf 2009.

In het kader van VLAREM I, heeft het Vlaams Energieagentschap in 2006 aan de Provinciale Milieuvergunningscommissies 22 adviezen verstrekt betreffende een aanvraag voor hernieuwing van de milieuvergunning (waarvoor een energieplan beschikbaar moet zijn) en 42 adviezen betreffende een milieuvergunningsaanvraag voor een uitbreiding of nieuwe inrichting (waarvoor een energiestudie vereist is indien niet opgenomen in een energieplan). Dit zijn 8 respectievelijk 16 adviezen meer dan in 2005. 24 keer kon het energieplan, opgesteld in het kader van een energiebeleidsovereenkomst, gebruikt worden voor de milieuvergunningsaanvraag.

Uit de plannen en studies ingediend in 2005 en 2006, blijkt dat in de betreffende bedrijven vanaf 2009 een jaarlijkse energiebesparing van 4,0% (0,9 PJ) zal worden gerealiseerd.

b. Benchmarkingconvenant voor de grote energie-intensieve vestigingen

In het Benchmarkingconvenant verbonden een 180-tal vestigingen, die staan voor meer dan 80% van het industriële energieverbruik, zich tot het bereiken en handhaven van de wereldtop op het gebied van energie-efficiëntie, ten laatste eind 2012. Uit de monitoring van het convenant blijkt dat de energie-

efficiëntie (energieverbruik per eenheid product) van de Vlaamse energie-intensieve industrie hoog scoort op wereldniveau en nog steeds verbetert. Het Benchmarkingconvenant zit op koers. Indien de industrie doorgaat met haar ritme van inspanningen, is de verwachting dat eind 2012 de benchmarkingbedrijven samen jaarlijks 7,2% (38,6 PJ) ten opzichte van het primair verbruik 2002 besparen (bij gelijkblijvend productieniveau).

Via de aanpak van het Benchmarkingconvenant wordt de maatstaf voor energie-efficiëntie van de Vlaamse energie-intensieve industrie in een internationale context geplaatst. Zo blijft er nog ruimte voor een verdere duurzame ontwikkeling, innovatie en groei.

In dezelfde filosofie kon, mede dank zij het Benchmarkingconvenant, de energie-intensieve industrie in Vlaanderen op een toekomstgerichte wijze ingepast worden in het kader van het Europees systeem van verhandelbare emissierechten, dat op 1 januari 2005 van start ging. Aldus worden de Vlaamse bedrijven geresponsabiliseerd en verlenen zo hun bijdrage aan de uitvoering van het Protocol van Kyoto.

Het is van belang dat zowel de overheid als de bedrijven hun engagementen nakomen zodat het aanwezige energiebesparingspotentieel ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt.

In 2007 zijn de voorbereidingen tot het actualiseren van de energieplannen voor de tweede cyclus van het convenant gestart.

Het jaarverslag 2006 van de Commissie Benchmarking zal beschikbaar zijn in het vierde kwartaal van 2007 (www.benchmarking.be).

c. Auditconvenant voor de middelgrote energie-intensieve vestigingen

Het Auditconvenant trad in 2005 in werking. 230 vestigingen zijn toegetreden. Ze lieten een audit uitvoeren en engageren zich tot het nemen van de rendabele energiebesparende investeringen.

Uit de energieplannen blijkt dat de bedrijven voor eind 2010 maatregelen zullen uitvoeren met een totaal energiebesparingspotentieel van 4,6% (2,1 PJ) ten opzichte van het primair energieverbruik in 2005. Bijkomend vermelden ze een besparingspotentieel van 5,0% (2,3 PJ) dat maatregelen omvat die na eerste ruwe screening rendabel blijken te zijn (d.w.z. $IRR \geq 15\%$), maar waarvan de technische en/of economische haalbaarheid verder moeten worden onderzocht.

Indien al deze maatregelen gerealiseerd worden tegen het einde van 2010, dan zullen de auditconvenantbedrijven samen jaarlijks ongeveer 9,6% (4,4 PJ) ten opzichte van het primair verbruik van 2005 besparen (bij gelijkblijvend productieniveau).

Het jaarverslag 2006 van de Auditcommissie werd in juli 2007 meegedeeld aan de Vlaamse Regering en aan het Vlaams Parlement bezorgd (www.auditconvenant.be).

d. Energieconsulenten voor de kleine bedrijven

Met financiële steun vanuit de energiebegroting worden energieconsulenten ter beschikking gesteld bij UNIZO (2), VOKA (1) en de Boerenbond (2). De financiële steun stelt deze interprofessionele organisaties in staat om gedurende een impulsperiode een grote groep van bedrijven te sensibiliseren en te informeren inzake rationeel energiegebruik en hen actief bij te staan bij de opmaak van hun energie-efficiëntieplannen.

Het takenpakket van deze energieconsulenten is grotendeels gelijklopend :

- het geven van eerstelijnsadvies inzake rationeel energiegebruik en de aanwending van hernieuwbare energiebronnen;

- begeleiding van de bedrijven bij het registreren, opvolgen en interpreteren van het energiegebruik, het ter plaatse detecteren van posten van energieverstopping en het aanwijzen van energiebesparende ingrepen. Desgevallend wijst de energieconsulent door naar professionelen op de energiemarkt voor grondig energieadvies en energiebeheer;
- algemene informatieverstrekking inzake rationeel energiegebruik en hernieuwbare energietechnologieën door optimaal gebruik te maken van de bestaande communicatiekanalen van de organisatie (website, publicaties, informatiesessies,...)
- op basis van de resultaten van het project feedback organiseren naar het beleid.

Het Vlaams Energieagentschap organiseert op jaarbasis een 4-tal stuurgroepvergaderingen, waarop ook een vertegenwoordiger van de 5 accountmanagers energie tewerkgesteld bij het Vlaams Agentschap Ondernemen (VLAO) aanwezig is. Op deze stuurgroepvergaderingen worden de taken van de energieconsulenten op elkaar afgestemd, worden ervaringen en ideeën uitgewisseld en gezamenlijke projecten opgestart.

3.3.5. Financiële ondersteuning

a. Premies netbeheerders

Sinds 2003 worden aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders REG-openbaredienstverplichtingen opgelegd. De belangrijkste verplichting is de realisatie van een hoeveelheid energiebesparing door energiebesparende maatregelen bij de gezinnen en ondernemingen financieel te ondersteunen.

Op basis van een interne evaluatie van het Vlaams Energieagentschap, rondetafelgesprekken met de netbeheerders, overleg met de milieubeweging en het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar Armen het Woord Nemen en input van de werkgroep gebouwen van de Vlaamse Klimaatconferentie, heeft de Vlaamse Regering op 2 maart 2007 een aantal wijzigingen aan de verplichtingen definitief goedgekeurd. De vijf belangrijkste aanpassingen die vanaf de actieplannen 2008 (ingediend door de netbeheerders op 1 juni 2007) worden doorgevoerd, zijn:

- ***Verhoging van de energiebesparingsdoelstelling***

Iedere netbeheerder zal jaarlijks 2% primaire energie moeten besparen bij zijn huishoudelijke eindafnemers en 1,5% bij zijn niet-huishoudelijke eindafnemers. Ten opzichte van de in de vorige regelgeving voorziene 1% energiebesparing vanaf 2008, betekent dit een substantiële verhoging van de resultaatsverplichting van de netbeheerders. De netbeheerders mogen geen acties meer stopzetten in de loop van het jaar. Elke netbeheerder mag daarentegen wel 2 reserveacties voorzien, die hij in de loop van het jaar kan opstarten, indien hij vreest zijn besparingsdoelstelling niet te kunnen halen.

- ***Geen valorisatie meer van zachte acties***

Energieboekhoudingen, -audits en -zorgsystemen zijn noodzakelijke instrumenten om gebruikers te sensibiliseren over REG en om energiebesparende maatregelen te kunnen identificeren. Deze instrumenten leveren echter op zich niet noodzakelijk besparingen op en kunnen daarom niet langer worden gevaloriseerd. De besparingen worden immers pas gerealiseerd op het moment dat de geïdentificeerde maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd.

- ***Beter uitgewerkt doelgroepenbeleid***

Uit de evaluatie is gebleken dat vooral de doelgroep van de beschermde afnemers (dit zijn mensen met een laag inkomen) onvoldoende werd bereikt. Voor deze klanten moeten de netbeheerders daarom verschillende initiatieven nemen:

- het verhogen van de premies;
- het verdelen van kortingsbonnen voor de aankoop van energiezuinige koelkasten en wasmachines;

- het organiseren van specifieke informatiesessies, bijvoorbeeld in samenwerking met de OCMW's;
- het opstellen van een specifiek plan voor de stimulering van REG samen met de sociale huisvestingsmaatschappijen en de sociale verhuurkantoren.

Ook ten aanzien van de lokale besturen worden de actieverplichtingen duidelijker omschreven. Het gaat dan vooral om de ondersteuning van het lokale energiebeleid met behulp van energiezorgsystemen en financieringsmechanismen, zoals derdepartijfinanciering en renteloze leningen.

- ***Wegwerken van het gebrek aan uniformiteit***

Een groot gebrek aan uniformiteit tussen de acties van de diverse netbeheerders leidde tot verwarring bij de eindgebruikers. De premievoorwaarden en -hoogtes verschilden van netbeheerder tot netbeheerder. De voorwaarden waren ook niet consistent met deze van de belastingvermindering voor particulieren.

Het Vlaams Energieagentschap heeft voor de actieplannen 2008 een nieuw beoordelingskader opgesteld, waarin uniforme actievoorwaarden en premiebedragen worden vastgelegd. Er werd eveneens gezocht naar meer afstemming met de voorwaarden van de belastingvermindering. De aanvraagformulieren die vanaf 2008 door de netbeheerders zullen worden gebruikt, zullen op voorhand door het Vlaams Energieagentschap worden gecontroleerd.

- ***Invoeren van een actieverplichting voor het uitvoeren van gratis energiescans***

Aan de netbeheerders wordt een actieverplichting opgelegd om, in samenwerking met de gemeenten, gratis energiescans aan te bieden aan huishoudelijke eindafnemers (cf. supra).

b. Aardgasfonds

Het budget van het Aardgasfonds bedraagt 19,1 miljoen euro. In 2006 werden premies toegekend voor de bevordering van REG en veiligheid. Van 2007 tot en met 2009 zal het Aardgasfonds in hoofdzaak worden aangewend voor de medefinanciering van gratis energiescans bij de huishoudens, een openbardienstverplichting die werd opgelegd aan de elektriciteitsnetbeheerders (cf. supra).

3.3.6. Communicatie

Sinds enige jaren worden op regelmatige tijdstippen communicatiecampagnes gevoerd om rationeel energiegebruik onder de aandacht te brengen.

In de aanloop naar Batibouw (maart) staat de campagne in het teken van energiezuinig bouwen en verbouwen.

In juni, de maand van aangifte van de personenbelasting, worden de belastingvermindering en de premies van de netbeheerders voor energiebesparende investeringen extra in de kijker geplaatst. In 2007 werd in het bijzonder de verdubbeling van het plafond van de belastingvermindering vanaf het inkomstenjaar 2007/aanslagjaar 2008 tot 2000 euro (niet-geïndexeerd) en een bijkomende verhoging tot 2600 euro (niet-geïndexeerd) voor zonne-energiesystemen, in de verf gezet.

Het belangrijkste jaarlijks terugkerende communicatiemoment is 'Oktober – Maand van de Energiebesparing', waarbij steeds kan gerekend worden op een ruime media-aandacht. Over gans Vlaanderen worden door diverse organisaties informerende en sensibiliserende activiteiten opgezet. Deze activiteiten worden door het Vlaams Energieagentschap mee bekendgemaakt via de evenementenkalender op www.energiesparen.be. Tijdens deze Maand zullen de bekendheid en ervaringen met de energieprestatieregeling bij architecten en kandidaatbouwers en de eerste

aantoonbare effecten van de regelgeving op de energieprestaties van nieuwbouwwoningen worden gecommuniceerd.

In november/december zal een grootschalige communicatiecampagne rond het Energierenovatieprogramma 2020 worden gelanceerd. Omwille van de zeer korte terugverdientijd, zullen in eerste instantie de voordelen van dakisolatie worden belicht door middel van onder andere een huis-aan-huis-brochure, een radio- en/of TV-spot,... . Danni Heylen (uit het TV-programma 'FC De Kampioenen') zal als meter van het Energierenovatieprogramma 2020 deze communicatiecampagne mee ondersteunen.

Het Vlaams Energieagentschap heeft in 2007 ook bijzondere aandacht besteed aan het verbeteren van de algemene informatieverstrekking naar de burger en de ondernemingen:

- Een softwaretoepassing werd ontwikkeld om de vele informatievragen die toekomen op energie@vlaanderen.be sneller kwalitatief te beantwoorden.
- De website www.energiesparen.be (maandelijks ongeveer 50.000 bezoekers) werd verder uitgebouwd. Sinds eind februari worden energiewinstcalculatoren aangeboden waarmee een gezin van diverse energiebesparende investeringen de terugverdientijd kan berekenen.

3.4. BEVORDERING VAN MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE

3.4.1. Warmtekrachtkoppeling

Het totaal aantal in te leveren warmtekrachtcertificaten voor de quotumverplichting van 31 maart 2007 bedroeg 1.032.004. 55% van het vereiste aantal certificaten werd ingeleverd. Dit is een stijging ten opzichte van 2006 (43%), wat aantoont dat het vertrouwen van de kandidaat-investeerders in dit steunmechanisme is toegenomen.

In 2007 werden een aantal initiatieven genomen om het investeringsklimaat voor warmtekrachtkoppeling stabiel en aantrekkelijker te maken.

Vooreerst genieten WKK-installaties op biobrandstoffen van de maatregelen die genomen werden voor de bevordering van de groenestroomproductie (cf. infra).

In het decreet van 25 mei 2007 houdende diverse bepalingen inzake milieu, energie en openbare werken worden voordeligere aansluitingsvoorwaarden geregeld voor kleinschalige, kwalitatieve WKK-installaties. In het decreet wordt de afstand die begrepen is in het forfait-tarief voor aansluiting op het distributienet voor elektriciteit of aardgas verhoogd van respectievelijk 400 en 500 meter tot 1.000 meter. Daardoor kunnen WKK-projecten die verder van het elektriciteits- en aardgasnet gelegen zijn, toch gerealiseerd worden met haalbare aansluitingskosten.

3.4.2. Groene stroom

Op 31 maart 2007 moesten de elektriciteitsleveranciers samen 1.269.650 groenestroomcertificaten voorleggen. 99,9% van de vereiste certificaten werd voorgelegd. In 2006 was dit reeds 97%. Volgens het marktrapport 2006 van de VREG is te verwachten dat ook voor de inleveringsronde op 31 maart 2008 voldoende groenestroomcertificaten beschikbaar zullen zijn. De cijfers tonen aan dat de groenestroomdoelstelling in het Regeerakkoord, met name 6% van de elektriciteitsleveringen, binnen bereik ligt.

Teneinde te vermijden dat de realisatie van de doelstelling alsnog zou worden doorkruist door onverwachte omstandigheden, heeft de Vlaamse Regering er zich ten aanzien van de sector toe geëngageerd om een aantal ondersteunende maatregelen te nemen die resterende belemmeringen moeten wegwerken. De Vlaamse Regering keurde daartoe op 8 juli 2005 het Actieplan Groene Stroom principieel goed waarvan de voortgang jaarlijks wordt gerapporteerd. In het voortgangsverslag 2006 meegedeeld aan de Vlaamse Regering op 14 juli 2006, werd een aantal bijkomende maatregelen om de belemmeringen voor groenestroomproductie weg te werken, opgenomen.

Het voortgangsverslag 2007 werd op 13 juli 2007 meegedeeld aan de Vlaamse Regering.

De meeste maatregelen voor het wegwerken van de juridische en praktische belemmeringen bij het realiseren van de Vlaamse groenestroomdoelstelling zijn uitgevoerd. Nieuwe verwezenlijkingen vermeld in het voortgangsverslag 2007 zijn :

- de communicatie-inspanningen werden in 2007 opgedreven door onder andere de indienstname van een communicatieverantwoordelijke ‘milieuvriendelijke energieproductie’ bij het Vlaams Energieagentschap, de lancering van een elektronische nieuwsbrief en de verspreiding van nieuwe brochures (cf. infra) ;
- er werd met experts en de betrokken sectoren overleg opgestart inzake de toepassing van duurzaamheidscriteria bij het gebruik van biomassa ;
- op vraag van de Vlaamse Regering, hebben de bevoegde federale ministers hun administraties de opdracht gegeven om productnormen op te stellen voor biobrandstoffen voor stationaire toepassingen.

Op 20 april 2007 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan een besluit tot wijziging van het besluit van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen. Het wijzigingsbesluit heeft invloed op volgende aspecten van het groenestroomcertificatensysteem:

- Het investeringsvertrouwen van groenestroomproducenten wordt verhoogd door de aanpassing van de aanvraagprocedure voor groenestroomcertificaten naar analogie met de procedure voor warmtekrachtcertificaten. De VREG deelt binnen de twee maanden na een aanvraag mee op welke manier het aantal toe te kennen certificaten zal worden berekend. De aanvrager heeft 3 jaar tijd om de installatie te bouwen zonder dat de aanvraag vervalft.
- Groenestroomcertificaten voor grote installaties (>100 MWh/jaar) worden niet langer toegekend vanaf de eerste dag van de maand waarin de beslissing genomen wordt door de VREG, maar vanaf de datum van het volledige keuringsverslag. Dit betekent concreet dat ook certificaten worden verkregen voor de periode waarin het dossier ter goedkeuring voorligt bij de VREG.
- Er wordt duidelijk vastgelegd wanneer en op welke manier energie gebruikt voor transport en voorbehandeling van brandstoffen en voor andere utiliteitsvoorzieningen in mindering wordt gebracht van de geproduceerde elektriciteit die in aanmerking komt voor groenestroomcertificaten.
- Groenestroomcertificaten toegekend aan nieuwe installaties die hout verbranden zijn niet langer aanvaardbaar voor de certificatenverplichting. Uitzonderingen worden gemaakt voor korte-omloop-hout, afvalhout en hout dat niet gebruikt kan worden als industriële grondstof.
- De kosten voor aansluiting op het elektriciteitsnet van een groenestroominstallatie worden beperkt tot de aansluitkosten die verschuldigd zouden zijn bij de aansluiting op het dichtstbijzijnde punt van het bestaande net.

Tot voor kort dienden enkel leveranciers die zich aan eindafnemers richten groenestroomcertificaten in te leveren voor de quotumverplichting. Er zijn echter bedrijven die geen beroep doen op een leverancier voor de aankoop van energie, maar deze zelf aankopen (bijvoorbeeld op de energiebeurs). Dit is enkel mogelijk voor bedrijven die zelf toegangshouder zijn. Om ervoor te zorgen dat er ook certificaten ingeleverd worden voor deze hoeveelheid elektriciteit, wordt in het decreet van 25 mei 2007 houdende diverse bepalingen inzake milieu, energie en openbare werken, een recente decreetswijziging voorzien dat indien er in het toegangsregister van de netbeheerder geen leverancier geregistreerd staat als

toegangshouder op het betrokken toegangspunt, de quotumverplichting wordt opgelegd aan de toegangshouder.

Sinds begin 2006 werd in Vlaanderen de garantie van oorsprong voor elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen ingevoerd. Sindsdien is er een sluitende controle op de levering van groene stroom door de leveranciers. Deze controle wordt door de VREG uitgevoerd op basis van de cijfers die hen door de netbeheerders maandelijks worden meegedeeld. De VREG werd al in 2006 lid van een internationale vzw, de zogenaamde Association of Issuing Bodies of AIB. Daardoor is het sinds 2006 mogelijk geworden om dergelijke garanties van oorsprong, afkomstig uit landen die de Richtlijn hebben omgezet en waar de instantie die de garanties van oorsprong uitreikt eveneens lid is van AIB, te gebruiken in Vlaanderen. De consument heeft dan dezelfde waarborg dat hij inderdaad stroom uit hernieuwbare energiebronnen geleverd krijgt, als hij krijgt bij gebruik van Vlaamse garanties van oorsprong. In 2006 werden op deze manier 2.486.493 garanties van oorsprong ingevoerd naar Vlaanderen. Voor 2007 bedroeg het aantal ingevoerde garanties van oorsprong tot en met juni 2007 al 2.615.523. Er werden haast geen garanties van oorsprong geëxporteerd uit Vlaanderen.

Begin 2007 beëindigde SGS een onderzoeksopdracht naar de veiligheidsrisico's van windturbines. Conclusie is dat wanneer dezelfde veiligheidseisen worden gesteld als voor andere industriële installaties, windturbines op de meeste locaties een zeer laag en aanvaardbaar risico opleveren, zodat een veiligheidsstudie niet noodzakelijk is. Een softwaremodule werd uitgewerkt die een ex-ante risicobeoordeling van de inplanting van windturbines moet mogelijk maken. De risico-analyse zal uniform toegepast worden door alle Vlaamse administraties die betrokken zijn bij vergunningsverlening of advisering voor de inplanting van windturbines.

3.4.3. Groene warmte

Op 26 september 2006 werd een nieuwe subsidieregeling ingevoerd voor de plaatsing van zonneboilers door lokale besturen. Deze regeling voorziet in een financiële tegemoetkoming van maximaal 20% en komt bovenop de premie van de netbeheerder en de eventuele premie van de provincie. De toename van de aanwezigheid van zonneboilers in gemeentelijke gebouwen, zal niet alleen ten goede komen van de energiefactuur van de gemeenten maar ook bijdragen tot de bekendmaking en de bewustwording bij de inwoners. Een eerste beoordelingsronde is doorgegaan op basis van de aanvragen ingediend tot en met 30 juni 2007. Zes gemeentelijke dossiers werden weerhouden voor subsidiëring van in totaal ongeveer 80 m² zonnepanelen. Om meer gemeenten over de streep te halen om een zonnecollector te plaatsen werd een tweede oproep gelanceerd (subsidieaanvragen in te dienen tot 31 december 2007).

Eind 2006 heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gehecht aan de opstartfinanciering van een kwaliteitscentrum voor kleinschalige toepassingen van hernieuwbare energiebronnen (vzw Quest).

Naar analogie met het Vlaams Actieplan Groene Stroom, wordt momenteel door het Vlaams Energieagentschap de groenewarmteproductie in Vlaanderen geïnventariseerd. Tevens worden de knelpunten voor de valorisatie van groene warmte in kaart gebracht en wordt de effectiviteit van de bestaande ondersteuningsmaatregelen onderzocht. Deze analyse zal inzicht verschaffen in de bijkomende maatregelen die desgevallend kunnen worden genomen om de groenewarmteproductie te stimuleren.

3.4.4. Communicatie

In januari 2007 werd de tweemaandelijks, elektronische nieuwsbrief 'milieuvriendelijke energieproductie' gelanceerd. Deze brief vermeldt de laatste nieuwtjes uit de duurzame energiesector en de verwezenlijkte en geplande beleidsinitiatieven. De elektronische nieuwsbrief bevat tevens een activiteitenagenda en stelt een project in de kijker. Deze nieuwsbrief komt duidelijk tegemoet aan een

behoefte in deze zich ontwikkelende sector aangezien het aantal ingeschrevenen gestaag omhoog gaat. Voor het eerste nummer waren er 641 geïnteresseerden en voor het vierde 2548.

Twee nieuwe, uitgebreide brochures inzake enerzijds de vergisting van biomassa en anderzijds het omzetten van vaste biomassa in hernieuwbare warmte en elektriciteit werden opgesteld en verspreid.

Op de website www.energiesparen.be is een nieuwe zoekrobot ter beschikking, die potentiële investeerders toelaat om snel een onderneming of organisatie te vinden die actief is op het vlak van milieuvriendelijke energieproductie. Er kan gezocht worden per hernieuwbare energietechnologie, per regio, per activiteit (studiebureau, installateur/leverancier/fabrikant, onderzoeksinstelling, overheid, federatie) of op bedrijfsnaam.

3.5. SOCIAAL ENERGIEBELEID

Naar aanleiding van een grondige evaluatie van de sociale openbardienstverplichtingen, heeft de Vlaamse Regering op 20 juli 2006 een ontwerpdecreet en een ontwerpbesluit principieel goedgekeurd. Beide ontwerpen hebben tot doel ervoor te zorgen dat mensen met betalingsmoeilijkheden beschermd worden tegen een afsluiting van de elektriciteits- en aardgastoevoer. Hierbij wordt vooral voor een preventieve aanpak gekozen.

Aangezien een aantal maatregelen als dringend werden beschouwd, werd het totale pakket van sociale openbardienstverplichtingen opgesplitst in drie delen.

In eerste instantie keurde de Vlaamse Regering op 22 december 2006 het zogenaamde mini-besluit definitief goed. Via dit besluit werden in de bestaande wetgeving de dringend noodzakelijk geachte maatregelen ingevoerd, waarvoor geen bijkomende rechtsgrond vereist was, met name:

- de verlenging van de termijn voor de plaatsing van budgetmeters bij klanten van de netbeheerder met betalingsmoeilijkheden tot twee maanden;
- het kosteloos ter beschikking stellen van budgetmeters voor niet-beschermde klanten;
- de uitbreiding van de minimale levering van 6A naar 10A;
- de gelijkschakeling van het afsluitverbod in de winter voor elektriciteit en aardgas, met tegelijkertijd een verruiming van de periode waarin niet mag worden afgesloten van twee naar drie maanden.

Ten tweede werd met het decreet van 25 mei 2007 een rechtsgrond gecreëerd voor een aantal bijkomende maatregelen. Dit decreet wijzigt drie bestaande decreten, met name het decreet van 20 december 1996 met betrekking tot de minimale levering van elektriciteit, gas en water, het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000 en het Aardgasdecreet van 6 juli 2001. De voornaamste bepalingen zijn:

- In het decreet van 1996 werden de begripsomschrijvingen in overeenstemming gebracht met de krachtlijnen van de liberalisering. Verder werden elektriciteit en gas uit het toepassingsgebied gehaald en ondergebracht in het Elektriciteits- en Aardgasdecreet. Tot slot werd de werkwijze van de lokale adviescommissie voor elektriciteit en aardgas afzonderlijk bepaald.
- Een aantal begrippen zoals huishoudelijke afnemer, afsluiten, budgetmeter, hulpkrediet,... wordt duidelijker omschreven.
- Tussen gemengde, professionele en huishoudelijke afnemers wordt een duidelijk onderscheid gemaakt.
- Het recht op een ononderbroken toevoer van elektriciteit en aardgas wordt uitdrukkelijk opgelegd als openbardienstverplichting.
- Het begrip klaarblijkelijke onwil werd geschrapt uit de wetgeving en vervangen door een reeks criteria die ondubbelzinnig kunnen worden toegepast. Op die manier kunnen gezinnen niet meer om reden van armoede worden afgesloten. Afsluiten kan nog zonder een beslissing van de lokale adviescommissie in geval van fraude, onveiligheid, leegstand en bij weigering van ondertekening van een leveringscontract als de afnemer geen wanbetaler is. Na een beslissing

van de lokale adviescommissie kan men ook worden afgesloten bij weigering van het sluiten van een afbetalingsplan, van de plaatsing of aanpassing van een budgetmeter, van het sluiten van een leveringscontract na opzeg om andere reden dan wanbetaling en op voorwaarde dat een leverancier bereid gevonden wordt om een contract te sluiten en tenslotte bij weigering van het sluiten van een leveringsovereenkomst als men langer dan zes maanden zonder schuldopbouw door de netbeheerder wordt beleverd.

- Administratieve geldboetes, die in verhouding staan tot de overtredingen, werden ingevoerd voor de handhaving van de verplichtingen.

Na publicatie in het Belgisch Staatsblad werd vastgesteld dat het decreet een aantal legistische fouten bevat. De nodige initiatieven werden reeds genomen om deze fouten recht te zetten, zodanig dat het derde luik, het ontwerpbesluit waarin alle overige maatregelen worden opgenomen die nog een bijkomende rechtsgrond vereisen, geen vertraging zou oplepen.

Ik zal dit ontwerp van zogenaamd maxi-besluit in het najaar van 2007 voorleggen aan de Vlaamse Regering. De speerpunten van dit ontwerp zijn:

- de te volgen procedures vooraleer kan worden overgegaan tot afsluiting en heraansluiting;
- er zullen geen kosten meer mogen worden aangerekend aan klanten van wie het leveringscontract is opgezegd omwille van wanbetaling;
- de minimale termijn voor het opzeggen van een leveringscontract wordt verlengd van een naar twee maanden;
- de oplaadmogelijkheden voor de budgetmeters en de mogelijkheden voor de betaling van de opladingen worden gebruiksvriendelijker gemaakt;
- de sociale statistieken worden aangepast, zodanig dat het sociale energiebeleid ten gronde kan worden opgevolgd.

De definitieve goedkeuring wordt verwacht tegen het einde van het jaar, zodanig dat de concrete implementatie kan starten in 2008.

3.6. MARKTWERKING

3.6.1. Netbeheer

a. Onafhankelijkheid van de netbeheerders

Op het vlak van de onafhankelijkheid van de distributienetbeheerders werden belangrijke stappen gezet:

- Sinds 5 september 2006 mogen elektriciteitsproducenten en -leveranciers (en met die ondernemingen verbonden of geassocieerde ondernemingen) alleen of gezamenlijk hoogstens 30 % van het kapitaal van een Vlaamse distributienetbeheerder voor elektriciteit bezitten. Als gevolg van de inwerkingtreding van deze verplichting is de participatie van Electrabel NV in de gemengde netbeheerders gedaald tot 30% of minder.
- Sinds 15 september 2006 mogen distributienetbeheerders voor elektriciteit ook geen rechtstreeks of onrechtstreeks belang meer hebben in producenten, leveranciers en met die ondernemingen verbonden of geassocieerde ondernemingen. De inwerkingtreding van deze bepaling had enkel nog gevolgen voor de participaties die bepaalde netbeheerders begin 2006 nog in een aantal groenestroomproducenten hadden.
- De unbundling op IT-vlak van de gemengde netbeheerders is in uitvoering, in overeenkomst met het door de VREG opgelegde plan ter zake.

b. Werkmaatschappijen

In de loop van 2006 richtten zowel de gemengde als de zuivere netbeheerders zogenaamde werkmaatschappijen op waaraan de wettelijke en reglementaire taken werden uitbesteed. Deze werkmaatschappij neemt de vorm aan van een privaatrechtelijke rechtspersoon waarin iedere netbeheerder participeert (Eandis in de gemengde sector en Infrac in de zuivere sector).

De bestaande wetgeving liet echter niet uitdrukkelijk toe dat netbeheerders die taken aan werkmaatschappijen toewezenen. Mijn voorganger heeft daarom het initiatief genomen om de nodige wetgevende acties te ondernemen om dit toe te laten, doch onder voorwaarde dat deze werkmaatschappijen aan dezelfde onafhankelijkheidsregels moeten voldoen als deze die zijn opgelegd aan netbeheerders. De VREG zal dit controleren. Daarnaast werden in de wetgeving voldoende waarborgen ingebouwd zodat de informatie-uitwisseling tussen de netbeheerder en de VREG vlot kan blijven verlopen, zelfs wanneer alle taken van de netbeheerder aan een werkmaatschappij worden uitbesteed.

c. Technische reglementen

In april 2007 zijn de technische reglementen voor de distributie van elektriciteit en aardgas goedgekeurd. Deze technische reglementen bevatten de technische regels die van toepassing zijn bij het beheer van het distributienet en het gebruik daarvan bij de levering van elektriciteit en aardgas.

Het bevat onder meer bepalingen met betrekking tot:

- Aansluitingen: o.a. de wijze waarop de netbeheerder aanvragen tot aansluiting op het net moet behandelen, binnen welke termijnen de aanvraag moet behandeld en uitgevoerd worden, aan welke technische voorwaarden een aansluiting moet voldoen, speciale bepalingen met betrekking tot werfaansluitingen,...
- Metten: o.a. hoe en wanneer moeten meterstanden opgenomen worden, wat bij betwisting van de meterstand,...
- Gegevensuitwisseling: welke gegevens moeten uitgewisseld worden tussen leveranciers en netbeheerders o.a. in geval van leverancierswissel, opzegging van een leveringscontract, verhuizing van een klant, en welke acties dienen in deze gevallen door welke partijen ondernomen te worden.

Deze technische reglementen werden opgesteld door de VREG na veelvuldige consultatie van de sector (netbeheerders en leveranciers).

d. Aansprakelijkheidsregeling bij stroompannes

Sinds 1 januari 2007 wordt door alle Vlaamse netbeheerders een nieuwe en uniforme aansprakelijkheidsregeling bij stroompannes toegepast. In vergelijking tot voordien moeten de netbeheerders op basis van de nieuwe regeling sneller overgaan tot het uitbetalen van een werkelijke schadevergoeding voor iedereen die werkelijk schade lijdt: burgers, zelfstandigen en KMO's, en grote professionele afnemers. Bovendien kan nu ook een schadevergoeding bekomen worden bij fouten van de netbeheerder voor rechtstreekse, materiële schade, geleden door zelfstandigen en KMO's. Daarnaast wordt nu ook een principiële opening geboden naar een vergoeding voor andere dan rechtstreekse, materiële schade, geleden door zelfstandigen en KMO's. Ten slotte werd ook de foutdrempel voor tussenkomst bij schade van grote professionele afnemers op hoogspanning of middendruk verlaagd.

Deze regeling zal in de loop van 2008, nadat voldoende tijd gelaten werd om de effecten op het terrein te kunnen inschatten, geëvalueerd worden.

e. Uniform toegangsreglement

Sinds januari 2007 passen, onder impuls van de VREG alle netbeheerders in het Vlaams Gewest, een uniform toegangsreglement voor elektriciteit toe. Vanaf 2008 zal dat ook het geval zijn voor aardgas. Het toegangsreglement regelt de contractuele verhouding tussen de netbeheerder en de leverancier met betrekking tot de toegang tot het distributienet. Het is aanvullend aan het Technisch Reglement en bevat vooral bepalingen met betrekking tot de te bieden garanties inzake solvabiliteit en borgstelling door de leverancier, de tarieven, facturering en betaling van de nettarieven en de wederzijdse aansprakelijkheid. Door de invoering van de uniforme toegangsreglementen worden leveranciers in Vlaanderen aan dezelfde, transparante (vooral financiële) voorwaarden onderworpen. Voordien hanteerde iedere netbeheerder een eigen reeks van voorwaarden voor de toegang tot de netten.

Ook van de effecten van het inwerkingtreden van deze uniforme toegangsreglementen, wordt in de loop van 2008 een evaluatie gemaakt.

f. Gegevensoverzicht

De reconciliatieoefening 2003-2004, het initiatief van netbeheerders en leveranciers om de periode 2003-2004 definitief af te sluiten dat ondersteund werd door de VREG, werd afgerond in 2007. De oefening voor het jaar 2005 is lopende en zal afgerond worden eind 2007.

3.6.2. Verbetering van de marktwerking: marktmodel

Een geliberaliseerde energiemarkt die reële voordelen biedt voor burgers en bedrijven, vergt dat er voldoende transparantie in de marktwerking geboden wordt en dat de transactiekosten op deze markt zo laag mogelijk gebracht worden. Zoniet kan nooit een markt met reële concurrentie en met lage intrededrempels voor nieuwe leveringsbedrijven tot stand komen. In dat geval blijft de liberalisering grotendeels dode letter.

In de beleidsbrief Energie 2006 kreeg de VREG de opdracht om te onderzoeken of een marktmonitoringsysteem voor Vlaanderen zinvol is. De VREG raadpleegde de marktpartijen over de moeilijkheden die zij ondervinden (marktmonitoring) en over de mogelijkheden die ze zien om tot een betere structuur en betere werking van de markt te komen (marktmodel). Dat was de aanzet voor de studie “Naar een marktmodel voor de Vlaamse energiemarkt”.

In samenwerking met een academische partner, stelden de medewerkers van de VREG voor het eerst een globaal maar niet erg gedetailleerd overzicht van de marktordening in de Vlaamse energiemarkt op.

Nadat de eerste studiefase aan de marktpartijen en andere stakeholders was voorgesteld, werd hun gevraagd om hun meningen en reacties op de studie over te maken. Uit die raadpleging bleek dat er een breed draagvlak is voor het voortzetten van de studie, maar dat overleg met de sector cruciaal is. De VREG hecht veel belang aan overleg en samenwerking met de sector bij het analyseren van het marktmodel en het voorstellen van verbeteringen. Vandaar dat de VREG ervoor kiest om de studie zo veel mogelijk samen met de sector verder uit te werken.

Toch kan een coherent marktmodel uiteindelijk niet spontaan en bij consensus tot stand komen. Daarvoor liggen de (belangen en) visies van de verschillende betrokken marktpartijen te ver uit elkaar. De VREG stelt daarom voor om in die discussies een actieve en sturende rol op zich te nemen, zodat er macro-economisch efficiënte beslissingen worden genomen.

Op basis van het studiedocument en de antwoorden uit de raadpleging gaf de VREG een advies dat de conclusies van de studie en de raadpleging samenvat en een concreet voorstel doet voor de volgende fase van de studie. Het behoort tot de opdracht van de VREG om door marktmonitoring de moeilijkheden in de markt op te sporen. Dit moet op termijn tot een betere structuur en werking van het marktmodel

leiden. De studie moest tot slot door de hele sector worden gedragen en mag niet als argument tegen beleidsmaatregelen of -voorstellen worden gebruikt.

In het eerste deel van 2007 werd de volgende fase van de studie Marktmodel opgezet in overleg met de sector. De concrete onderzoekstrajecten om tot verbeteringsvoorstellen voor de marktwerking te komen en slimme meters te bestuderen, worden in de tweede helft van 2007 en begin 2008 uitgevoerd.

3.6.3. Klachten

In afwachting van de reeds lang aangekondigde oprichting van de federale Ombudsdienst voor energie, ontvangt de VREG nog steeds vele tientallen klachten van eindafnemers over federale materies (contractenrecht, handelspraktijken, tarieven, prijzen,...).

In totaal ontving de VREG in 2006 512 schriftelijke klachten tegen netbeheerders of leveranciers. Van die 512 klachten werden er 105 rechtstreeks door de VREG aan een andere bevoegde overheidsinstelling overgemaakt. Het merendeel van die klachten (96 klachten) ging over leveranciers die het akkoord en de gedragscode die onder impuls van de toenmalige minister van consumentenzaken Van den Bossche tussen de energieleveranciers werd afgesloten, mogelijk niet hadden nageleefd. Het is de Algemene Dienst Controle en Bemiddeling (ADCB, de voormalige economische inspectie) die daarop toeziet. 34 klagers kregen te horen dat er geen enkele overheidsinstelling bevoegd was voor de behandeling van hun klacht.

Van de overige 343 klachten waren er 90 gericht tegen een netbeheerder en 283 tegen een leverancier.

De klachten tegen netbeheerders kunnen als volgt worden onderverdeeld:

- 46 klachten handelden over foutieve meterstanden;
- 13 klachten handelden over aansluitingen (onder andere weigering gasaansluiting, vertragingen bij de aansluiting, ...);
- 10 klachten handelden over de niet-herstelling van stroomstoringen en defecte meters;
- 7 klachten handelden over schade door stroomstoringen.

De klachten tegen leveranciers kunnen worden onderverdeeld in:

- 109 klachten over problemen naar aanleiding van een verhuizing;
- 58 klachten in verband met de factuur (te laat, geen factuur, foutieve factuur, ...);
- 46 klachten in verband met de niet of onvolledige aanrekening van de jaarlijkse hoeveelheid gratis kWh;
- 23 klachten in verband met onterechte leverancierswissels;
- 47 overige klachten (verbrekiingsvergoedingen, deur-aan-deurverkoop, waarborgen, domiciliëring, onbereikbare callcenters, ...).

In 2005 werden nog 934 schriftelijke klachten ontvangen. In 2006 kan er dus een daling van het aantal klachten van 45 % worden vastgesteld. De reden voor die aanzienlijke daling is moeilijk te achterhalen. Het heeft wellicht veel te maken met het feit dat de VREG sinds begin 2006 duidelijker communiceert dat zij enkel klachten over mogelijke inbreuken op de Vlaamse energiewetgeving kan behandelen.

3.6.4. Marktmonitoring

- De VREG publiceert maandelijks cijfers met betrekking tot de marktaandeelen van de leveranciers, de switchgraad enzovoort.
- De VREG publiceert maandelijks ook kerncijfers met betrekking tot de toekenning en verhandeling van certificaten. Deze gegevens verschaffen informatie aan de marktpartijen die betrokken zijn bij de aan- en verkoop van certificaten. Uiteraard is deze informatie essentieel voor kandidaat-

investeerders om de rendabiliteit van bepaalde projecten te kunnen inschatten. Zowel voor groenestroom- als voor warmtekrachtcertificaten is het prijsniveau op dit ogenblik vrij stabiel. De impact van de invoering van de garantie van oorsprong is voorlopig gering.

3.6.5. Communicatie

De VREG wil behalve regulator ook een kenniscentrum zijn over de Vlaamse energiemarkt. In deze rol kreeg ze ook een aantal opdrachten op vlak van informatie en communicatie opgelegd in haar oprichtingsdecreet.

De website is het belangrijkste communicatie-instrument van de VREG. In 2005 werd beslist om de communicatie van de VREG en de website door gespecialiseerde bureaus te laten doorlichten. Die analyse was het uitgangspunt voor de communicatieactiviteiten in 2006. De opbouw en het uitzicht (“Look & Feel”) van www.vreg.be dateert al van februari 2003, wat in internettermen een eeuwigheid is. Vanzelfsprekend werd de inhoud van de website wel constant geactualiseerd en aangevuld.

De aanbevelingen uit de doorlichting werden ter harte genomen. Direct toepasbare aanbevelingen werden onmiddellijk uitgevoerd, de overige aanbevelingen werden gebruikt om begin 2006 een nieuw communicatiebureau te selecteren. Het eerste project voor dat bureau was het vernieuwen van de website. Hoewel de website stilaan verouderd raakte, bleef het aantal bezoekers jaar na jaar stijgen: in 2006 waren het er 467.000, waarvan 71 % unieke bezoekers. Sinds de lancering van de website op 1 juli 2003 maakten al meer dan 600.000 bezoekers gebruik van de leveranciersvergelijking, waarvan 150.000 in 2006.

De website is de speerpunt van de VREG-communicatie. De inzet was dan ook ambitieus: de vernieuwde website moet alle energieafnemers in Vlaanderen objectieve, begrijpelijke en aangepaste informatie bieden. Sterke punten van de nieuwe VREG-website zijn:

- betere doelgroepinformatie;
- verbeterde navigatiestructuur en overzichtelijkheid;
- hedendaagse “Look & Feel”;
- beantwoorden aan de ToeWeb-standaard, zodat ook mensen met een handicap de website kunnen gebruiken;
- nieuwe functies, zoals een extranet, een instrument voor administratieve vereenvoudiging;
- volledige copywriting, met aangepaste teksten voor iedere doelgroep

Om zo veel mogelijk afnemers de weg naar de website en de dienstverlening te laten vinden, moet de naam “VREG” voldoende bekend zijn. Te midden van talrijke commerciële boodschappen van de energieleveranciers is de VREG de enige objectieve bron van informatie. Daarom werd beslist om de lancering van de nieuwe website met een tv-campagne van “boodschappen van algemeen nut” te ondersteunen. Tussen 22 januari en 3 februari 2007 werd een reeks van drie spotjes van 15 seconden uitgezonden. Die spotjes waren gebaseerd op zeer concrete vragen en maakten gebruik van humor als aandachtstrekker. De voornaamste bedoeling was om de kijker via memotechniek het internetadres ‘www.vreg.be’ te laten onthouden en op korte termijn bij een groot publiek bekendheid op te bouwen.

De VREG verstuurt een elektronische nieuwsbrief. In principe wordt wekelijks, gewoonlijk op donderdag, één nieuwsbrief verstuurd. Personen die de Vlaamse energiemarkt van nabij willen volgen, krijgen op die manier informatie over de nieuwe elementen op de website en over de actualiteit. Het aantal abonnees steeg eind 2006 tot 2.700.

De essentie van de media-aanwezigheid van de VREG bestond uit redactionele artikels, persmededelingen en persconferenties. In totaal verspreidde de VREG in 2006 11 persmededelingen. Dat leidde tot ruim 360 artikels met aandacht voor de activiteiten van de VREG in de Vlaamse dag- en weekbladen. Daarnaast waren er de websites, nieuwsbrieven, tv- en radioberichtgeving, en de gespecialiseerde pers waarin de VREG en de Vlaamse energiemarkt werden vermeld. Alle persmededelingen staan op de homepagina van de website onder Pers.

4. BELEIDSINVULLING IN HET BEGROTINGSJAAR 2008

4.1. ENERGIEBEGROTING 2008 IN CIJFERS

Globaal budget energiebeleid

Het globale budget (vastleggingskrediet) dat in 2008 beschikbaar is voor het energiebeleid bedraagt 20,6 miljoen euro. Daarvan wordt 9,4 miljoen euro voorzien op de reguliere energiebegroting en 11,2 miljoen euro op het Energiefonds

De reguliere begroting (deel Energie van programma 51.5 en deel VEA van programma 91.1 zonder het Energiefonds)

De voornaamste uitgavenposten, samen 9,4 miljoen euro, worden gevormd door:

- Analyses ter ondersteuning van de beleidsuitvoering (0,7 miljoen euro);
- Projectkosten informatica energieprestatieregelgeving (0,8 miljoen euro);
- Investeringskosten informatica energieprestatieregelgeving (0,3 miljoen euro);
- Projectsubsidies (1,2 miljoen euro);
- Werkingssubsidies voor de vzw's ODE en COGEN (0,2 miljoen euro);
- Communicatie (0,4 miljoen euro);
- Dotatie aan de VREG (3,2 miljoen euro);
- Wedden, werkings- en apparaatskredieten van het VEA (2,6 miljoen euro).

Het Energiefonds

De Vlaamse Regering beschikt over de kredieten van het Energiefonds voor de uitvoering van haar energiebeleid, in het bijzonder voor de financiering van de openbaredienstverplichtingen inzake energie, voor haar sociaal energiebeleid, haar beleid inzake het rationeel energiegebruik, warmtekrachtkoppeling en hernieuwbare energiebronnen en haar beleid inzake flexibele mechanismen van het Protocol van Kyoto.

Inkomsten

In de loop van 2008 wordt op het Energiefonds voor 10,5 miljoen euro inkomsten verwacht in het kader van het systeem van de warmtekrachtcertificaten.

Uitgaven

In de loop van 2008 worden op het Energiefonds volgende vastleggingen verwacht ad 11,2 miljoen euro:

- Maatregelen van het Energierenovatieprogramma 2020 (10 miljoen euro);
- Communicatie milieuvriendelijke energieproductie (0,2 miljoen euro);
- Demonstratieproject zonthermische systemen lokale besturen (0,2 miljoen euro);
- Investeringsubsidies demonstratieprojecten en monitoring (0,6 miljoen euro);
- Werkingssubsidie vzw Biogas-E (0,1 miljoen euro);
- Cofinanciering (subsidies) van Europese projecten (0,1 miljoen euro).

4.2. REG-BELEID

4.2.1. Richtlijn energie-efficiëntie

Uiterlijk op 17 mei 2008 dient de Europese richtlijn inzake energie-efficiëntie bij het eindgebruik en energiediensten omgezet te worden. Het Vlaams Energieagentschap zal voor wat betreft de Vlaamse bevoegdheden de omzetting van de richtlijn verder voorbereiden en indien nodig het regelgevend kader uitwerken.

Bovendien moet op uiterlijk 1 januari 2008 worden gestart met het meten van de energiebesparingen van de maatregelen die in het Vlaams Actieplan Energie-Efficiëntie werden opgenomen. Om enerzijds het effect van afzonderlijke maatregelen na te gaan en om anderzijds de algemene jaarlijkse verbetering van energie-efficiëntie te meten, zal een geharmoniseerd berekeningsmodel gebruikt moeten worden, dat door de Europese Commissie wordt ter beschikking gesteld. Tegen 30 juni 2008 zal de Commissie bovendien een reeks geharmoniseerde energie-efficiëntie indicatoren en daarop gebaseerde benchmarks uitwerken. Het Vlaams Energieagentschap heeft opdracht gekregen om het Europees overleg omtrent het vastleggen van de verschillende berekeningsmethodes nauwgezet te volgen. Ingeval er onvoldoende gegevens zouden beschikbaar zijn om de vastgelegde berekeningsmethodes toe te passen, dient de Vlaamse Regering snel te kunnen inspelen op de behoeften inzake bijkomende gegevensverzameling.

4.2.2. Handhaving energiestatistiek

Het Vlaams Energieagentschap verricht op regelmatige basis in alle Vlaamse provincies steekproefsgewijze controles op de toepassing van de energiestatistiek. Er zijn twee soorten controles: enerzijds de controle op het (tijdig) indienen van de startverklaring en de EPB-aangifte (statuscontrole) en anderzijds de controle op de waarheidsgetrouwheid.

Bij het begin van de statuscontroles in 2006 werd slechts bij 1 op de 20 werven een startverklaring ingediend. Dit is opgelopen tot momenteel 2 startverklaringen per 3 werven. Een aangehouden inspanning inzake het controleren van de start van de werken en herhaalde communicatieacties moeten dit cijfer nog verder verhogen.

De waarheidsgetrouwheidscontroles beogen een kwaliteitscontrole op het werk van de verslaggevers. Deze controles worden in een eerste fase gericht naar de bedrijven die zich specialiseren in EPB-verslaggeving en de grote bouwfirma's. De vaststellingen op de werf voor het uitvoeren van de waarheidsgetrouwheidscontroles zijn opgestart in 2007 en zullen in 2008 worden verhoogd. Momenteel zijn er nog niet veel EPB-aangiftes ingediend. Vaak loopt er tussen het aanvragen van de vergunning en de ingebruikname van een gebouw minstens 18 maanden. Na de ingebruikname heeft de bouwheer nog 6 maanden de tijd (12 voor vergunningen aangevraagd in 2006) om de EPB-aangifte in te dienen. Pas daarna kunnen de vaststellingen op de werf vergeleken worden met de gegevens door de verslaggever vermeld in de EPB-aangifte en kan de waarheidsgetrouwheidscontrole worden afgerond. In 2008 zullen de verslaggevers gecontroleerd worden die 15% van de EPB-aangiftes indienen.

4.2.3. Energieprestatiecertificaten

Publieke gebouwen

Volgens de Vlaamse regelgeving moeten alle publieke gebouwen tegen 1 januari 2009 over een energieprestatiecertificaat beschikken. In de loop van 2008 zullen de publieke organisaties dan ook de nodige initiatieven moeten nemen om het energieprestatiecertificaat door interne of externe deskundigen te laten opstellen. Voor vragen over de regelgeving of over de webapplicatie kunnen de deskundigen en de publieke organisaties terecht bij het Vlaams Energieagentschap. Hiervoor zal de info- en helpdesk

verder worden uitgebouwd, zodanig dat alle vragen binnen een redelijke termijn op een kwaliteitsvolle manier kunnen worden beantwoord.

Om te vermijden dat enerzijds interne deskundigen met te weinig kennis over energie certificaten zouden uitreiken en anderzijds dat externe deskundigen zich laten registreren zonder daadwerkelijk te beschikken over een getuigschrift, zullen steekproefsgewijze controles van de kwalificaties van de interne en externe energiedeskundigen worden uitgevoerd.

Residentiële gebouwen

Volgens de Europese richtlijn dient de invoering van de energieprestatiecertificaten bij verkoop en verhuur van woongebouwen plaats te vinden voor de uiterste omzettingsdatum van de richtlijn, namelijk 4 januari 2009. De precieze invoeringsdatum zal worden vastgelegd in de loop van 2008.

Ten laatste begin 2008 zullen de inhoudelijke voorwaarden worden vastgelegd waaraan een opleiding moet voldoen om erkend te kunnen worden voor het uitreiken van een getuigschrift betreffende het opmaken van energieprestatiecertificaten. Hierbij wordt er maximaal afgestemd met de regelgeving en de opleidingen in de andere gewesten. De opleidingen zouden dan kunnen starten in februari/maart 2008.

Net zoals bij de certificaten voor publieke gebouwen, zal een webapplicatie worden ontwikkeld, waar de energiedeskundigen die met succes de opleiding gevolgd hebben, zich online kunnen registreren. Voor de opmaak van het energieprestatiecertificaat zal tevens een databank worden ontwikkeld, waarnaar alle opgemeten gegevens dienen doorgestuurd te worden. Vanuit deze databank zal het energieprestatiecertificaat kunnen gegenereerd worden. Verwacht wordt dat deze toepassingen tegen midden 2008 operationeel zullen zijn.

Tot slot zal de invoering van de certificaten voor verkoop en verhuur gepaard gaan met een uitgebreide informatiecampagne, die ervoor moet zorgen dat zowel verkopers en verhuurders, als potentiële kopers en huurders op de hoogte zijn van de invoering van de nieuwe regeling. Bij deze informatiecampagne wordt uitgebreid aandacht besteed aan de energiekosten die een bepaalde energieprestatie met zich meebrengt.

Niet-residentiële gebouwen

Ook voor bestaande niet-residentiële gebouwen verplicht de Europese richtlijn de lidstaten om een energieprestatiecertificaat bij verkoop en verhuur in te voeren tegen uiterlijk 4 januari 2009.

Een voorontwerp van besluit wordt voorbereid om begin 2008 voor te leggen aan de Vlaamse Regering.

Naar analogie met het systeem voor residentiële gebouwen, zal eveneens worden onderzocht in welke mate een licentie kan worden aangekocht op een bestaand softwarepakket.

4.2.4. Energierenovatieprogramma 2020

In 2008 worden de acties van het kortetermijnactieplan 2007-2009 van het Energierenovatieprogramma verder uitgewerkt, geïmplementeerd en opgevolgd:

- het verspreiden van informatie over financiële ondersteuningsmaatregelen voor energiebesparende investeringen aan kopers van een woning, via onder andere de immobiliensector en de notarissen;
- het laagdrempelig ter beschikking stellen van de informatie van het Vlaams Energieagentschap met betrekking tot premies en belastingvermindering (bv. niet enkel via internet maar ook telefonisch opvraagbaar);
- het sluiten van concrete samenwerkingsakkoorden met de middenveldorganisaties voor ondersteuning van het Energierenovatieprogramma;

- een financiële ondersteuningsmaatregel voor Vlaamse ambtenaren die energiebesparende investeringen uitvoeren;
- het uitwerken van het regelgevend kader voor de toekenning van een financiële aanmoediging voor syndici van appartementsgebouwen ;
- de optimalisering en eventuele vernieuwing van gemeenschappelijke verwarmingsinstallaties in sociale appartementsgebouwen;
- het opzetten van samenwerkingsverbanden in verband met vormingsinitiatieven die kaderen in het Energierenovatieprogramma 2020 ;
- het voeren van een grootschalige communicatiecampagne ter ondersteuning van de vervanging van een oude verwarmingsketel bij particulieren.

Een aantal acties die in dit kader dienen te worden ondernomen zal ik tijdens het jaar 2008 voorleggen aan de Vlaamse Regering.

4.2.5. Bevorderen van de bouw van lage-energie-woningen

We werken, in samenwerking met de minister van financiën, een regeling uit voor de verlaging van de onroerende voorheffing voor lage-energie-woningen.

4.2.6. Communicatie

Het Vlaams Energieagentschap heeft opdracht gekregen om een nieuwe peiling naar het energiebewustzijn en het energiezuinig gedrag bij de Vlaamse gezinnen aan te besteden. Het valt te verwachten dat deze enquête, mede dankzij de reeds gevoerde REG-campagnes tijdens de voorgaande jaren, een positieve tendens in het energiezuinig handelen van de Vlaming zal tonen.

Al daalt het energieverbruik van de gezinnen sinds 2004, toch blijven volgehouden sensibilisering en informatieverstrekking inzake het rationeel energiegebruik noodzakelijk opdat deze positieve trend zich structureel doorzet.

In 2008 zullen de communicatie-inspanningen voornamelijk gericht worden op de energieprestatiecertificaten en het Energierenovatieprogramma 2020.

Via verschillende communicatiemiddelen, zoals (elektronische) nieuwsbrieven, brochures, de website energiesparen.be, persberichten, de media en bouwbeurzen zal de invoering van het energieprestatiecertificatensysteem in woningen ruim worden bekendgemaakt.

Na dakisolatie in 2007, wordt energiezuinige verwarming het thema van een grootschalige campagne in het najaar van 2008.

Het is in geen geval de bedoeling om de communicatie naar de andere doelgroepen op een laag pitje te zetten. De energieconsulenten bij de interprofessionele organisaties zullen de energiegebruikers in de industrie, dienstensector en land- en tuinbouw verder informeren, adviseren en begeleiden op het vlak van energiebeheer. Zij hebben zich bovendien geëngageerd om samen met het Vlaams Energieagentschap en het Vlaams Agentschap Ondernemen activiteiten te organiseren, zoals het opmaken en verspreiden van voorbeeldcases inzake rationeel energiegebruik en de ontwikkeling van een online zelfscan voor KMO's inzake energiebeheer. Het Vlaams Energieagentschap heeft de opdracht aanbesteed om de inhoudelijke conceptontwikkeling van dergelijke online zelfscan te ondersteunen. Na oplevering, zal het Vlaams Energieagentschap nagaan op welke manier het conceptvoorstel kan worden geïmplementeerd in een toepassing op www.energiesparen.be.

Communicatie rond energiebesparingsbeleid is niet alleen een zaak van informatie maar ook van sensibilisering en niet alleen een aangelegenheid voor de regionale overheid maar ook voor de lokale

besturen. Daarom is in 2007 voor het eerst de titel van Energieambassadeur toegekend aan de drie best presterende gemeenten per provincie. De beoordelingscriteria zijn de volgende.

- Wie zet zich gedreven in voor de cluster energie van de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeenten en het Vlaamse Gewest?
- Wie werkt mee aan de implementatie van de Vlaamse energieprestatieregelgeving voor nieuwbouw en woningen die grondig gerenoveerd worden?
- Wie geeft haar inwoners een extra financiële stimulans voor de prioritaire energiebesparende maatregelen?
- In welke mate gingen de inwoners al zelf aan de slag om het energiepeil van hun woning te verbeteren?

4.3. BEVORDEREN VAN MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE

4.3.1. Actieplan groene stroom

Voortbouwend op de door mijn voorganger naar voor geschoven groenestroomdoelstelling van 12% tegen 2015 zal, overeenkomstig het regeerakkoord, een voorstel gedaan worden om de percentages tot 2018 vast te leggen, zodra de Europese voorstellen bekend zijn.

Er zal in 2008 hoofdzakelijk verder worden gewerkt aan oplossingen voor volgende twee knelpunten voor de groenestroomproductie : de beperkte inplantingsmogelijkheden voor windturbines en het ontbreken van duurzaamheidscriteria voor biomassa.

De bijdrage van windenergie in de totale groenestroomproductie blijft achter ten opzichte van de verwachtingen omwille van een gebrek aan vergunbare gebieden. Een deel van het potentieel kan nog worden ingevuld op onmiddellijk vergunbare locaties (industriegebied, gebied van openbaar nut, bufferzones). Voor een belangrijk deel zal het nodig zijn ook voor andere locaties planningsprocedures op te starten om via een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) een “overdrukgebied” voor windturbines aan te brengen bovenop de huidige bestemming (meestal landbouwgebied). Het Vlaams Energieagentschap zal in overleg met de Interdepartementale Windwerkgroep een beleidsvisie en een sjabloon voor het indienen van RUP-voorstellen ontwikkelen. Initiatiefnemers kunnen zo op een duidelijke en administratief eenvoudige manier hun voorstellen voorleggen. Dit sjabloon moet de Interdepartementale Windwerkgroep ook toelaten op een gemakkelijke en eenvormige manier de verschillende voorstellen te beoordelen. De positief beoordeelde voorstellen zullen dan aan het meest aangewezen niveau (gewest, provincie, gemeente) worden voorgelegd voor vertaling in een RUP.

Indien het zijn doelstellingen voor groene stroom wil blijven halen, zal Vlaanderen biomassa moeten invoeren. Grootschalige import van biomassa kan soms leiden tot schade aan natuur en milieu en tot nadelige sociale en economische effecten in het land van herkomst. Om ervoor te zorgen dat biomassa op verantwoorde wijze wordt geproduceerd en bewerkt, zijn duurzaamheidscriteria noodzakelijk. De oplossing voor dit knelpunt vraagt een internationale aanpak. In het kader van het Europees Actieplan Biomassa heeft de Europese Raad aan de Commissie gevraagd om zich te beraden over eenvoudige en kosteneffectieve maatregelen om te waarborgen dat biobrandstoffen op duurzame wijze worden geproduceerd met inachtneming van milieu-, sociale en technische normen. Ik heb aan het Vlaams Energieagentschap de opdracht gegeven om het Europees overleg op te volgen en mij een aantal beleidsvoorstellen te bezorgen. Voor bedrijven die nu reeds groene stroom produceren op basis van biomassa wordt een overgangsregeling voorzien wanneer de criteria worden ingevoerd.

4.3.2. Marktintroductieprogramma micro-WKK

De techniek van micro-WKK biedt nog een groot energiebesparingspotentieel. Een micro-WKK heeft een gasverbruik dat ongeveer gelijk is aan het verbruik van de te vervangen verwarmingsinstallatie. De elektriciteitsproductie komt er als het ware zonder bijkomend energieverbruik en zonder bijkomende CO₂-uitstoot bovenop. Ondanks de certificatensteun, waardoor een investering op ongeveer 10 jaar kan worden terugverdiend, is het aantal projecten in Vlaanderen beperkt. Ik wens dan ook een impuls te geven aan de introductie van micro-WKK-systemen, in eerste instantie bij de lokale besturen. Momenteel is er nog te weinig ervaring met de verschillende technologieën die voor micro-WKK geschikt zijn (kleine gasmotoren, stirlingmotoren). Het Vlaams Energieagentschap zal in het najaar van 2007 een demonstratieprogramma voor micro-WKK uitwerken dat voorziet in een tijdelijke investeringspremie voor de eerste reeks installaties. De noodzakelijke investeringssteun is beperkt in verhouding tot het investeringsbedrag. Wel vraagt de inpassing van een micro-WKK in het energiesysteem van een gebouw de nodige zorgvuldigheid. Bij de uitwerking van het demonstratieprogramma zal hieraan extra aandacht worden besteed.

4.3.3. Haalbaarheidsstudies voor hernieuwbare-energie- en WKK-toepassingen in grote gebouwen

De Europese richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen bepaalt dat voor nieuwe gebouwen met een totale bruikbare vloeroppervlakte van meer dan 1000 m² de lidstaten ervoor dienen te zorgen dat de technische, milieutechnische en economische haalbaarheid van alternatieve energievoorzieningssystemen zoals :

- hernieuwbare energie-installaties ;
- WKK ;
- stads/blokverwarming of -koeling, indien beschikbaar en
- warmtepompen, onder bepaalde voorwaarden,

wordt onderzocht, alvorens met de bouw wordt begonnen.

Deze verplichting werd overgenomen in het Vlaams Energieprestatiedecreet. De Vlaamse Regering gaf op 28 september 2007 haar principiële goedkeuring aan een ontwerpbesluit in verband met de invoering van deze verplichte haalbaarheidsstudie. De goedkeuringsprocedure en de voorbereidingen voor de invoering van deze haalbaarheidsstudies zullen verder lopen in 2008.

De door de richtlijn verplichte uitvoering van haalbaarheidsstudies dient in de eerste plaats als een informerende en sensibiliserende maatregel beschouwd te worden. Noch de richtlijn, noch het decreet voorzien handhavingsmaatregelen. Er is echter wel een link met de energieprestatieregelgeving. De onvoldoende uitvoering van de verplichtingen inzake de haalbaarheidsstudie kan namelijk een element zijn in een eventuele beslissing om de (steekproefsgewijze) controle van het energieprestatiepeil op dergelijke gebouwen toe te spitsen.

Na uitvoering van de haalbaarheidsstudie is de bouwheer vrij de positief geëvalueerde technieken al dan niet toe te passen. Bij een voldoende hoge rendabiliteit is het in principe in het belang van de bouwheer om gebruik te maken van een alternatieve energietechniek, maar kunnen evenwel nog andere obstakels opduiken. Onvoldoende toegang tot investeringskapitaal of contractuele relaties waarbij de bouwheer verantwoordelijk is voor de investeringen maar de energiebesparingsopbrengsten toekomen aan latere gebouwgebruikers, kunnen bijvoorbeeld belemmeringen vormen.

4.3.4. Verbeteren van het systeem van de groenestroom- en warmtekrachtcertificaten

Er wordt verder werk gemaakt om de administratieve lasten bij het aanvragen en het maandelijks bekomen van certificaten te vereenvoudigen. Ondermeer zullen de processen voor de uitbetaling van de minimumprijs door de distributienetbeheerder aan de eigenaars van fotovoltaïsche zonnepanelen worden herbekeken om deze uitbetaling vlotter te laten verlopen. Zo wordt in de loop van 2008 een regeling voorzien die toelaat dat de door de VREG toegekende groenestroomcertificaten, mits instemming en medewerking van de aanvrager, meteen door de distributienetbeheerder kunnen worden uitbetaald. Een dergelijke aanpak zou een paar maanden tijdwinst kunnen opleveren tussen aanvraag en uitbetaling. Op langere termijn wordt de mogelijkheid onderzocht om de distributienetbeheerders rechtstreeks de elektronische meterstanden door te geven zodat certificaten sneller kunnen worden aangemaakt.

De VREG bereidt zich voor om de garanties van oorsprong die voor elektriciteit uit WKK worden uitgereikt, ook uitwisselbaar te maken binnen de Association of Issuing Bodies (AIB), zoals nu al het geval is met de garanties van oorsprong voor elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen. De streefdatum om hiermee te kunnen beginnen is december 2007. Op dit moment worden WKK garanties van oorsprong nog niet verhandeld binnen AIB, zodat het Vlaams Gewest een van de eerste regio's zal zijn waar garanties van oorsprong internationaal uitwisselbaar zullen zijn volgens internationale (technische) standaarden. Uiteraard hangt het succes af van de deelname van andere landen of gewesten met diezelfde standaarden, waarmee dan uitwisseling kan gebeuren.

Binnen diezelfde Association of Issuing Bodies wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een "hub" ter facilitering van de internationale handel van garanties van oorsprong tussen landen of gewesten (elk met hun eigen certificatedatabank) die lid zijn van de AIB. De hub is een technisch tussenstation tussen de uitvoerende en het invoerende databank, waarlangs deze verhandelde garanties van oorsprong zullen passeren. Verwacht wordt dat deze hub een aanzienlijke vereenvoudiging met zich zal meebrengen ten opzichte van de huidige situatie, waar bij een transactie van garanties van oorsprong tussen twee databanken steeds vooraf een aantal bilaterale testen en communicaties moeten worden uitgevoerd, terwijl in de toekomst slechts eenmalig tussen elke databank apart en de hub zal moeten worden gecommuniceerd. Het eerste gebruik wordt verwacht eind 2007. Ook zal de hub wellicht op langere termijn kunnen gebruikt worden als hulpmiddel om statistieken te genereren met betrekking tot de internationale handel in garanties van oorsprong, die door alle deelnemende landen kunnen gebruikt worden.

4.3.5. Communicatie

Midden 2008 wordt een communicatiecampagne inzake milieuvriendelijke energieproductie opgezet. Nog te vaak denkt de burger dat groenestroomproductie beperkt blijft tot windenergie en dat deze nieuwe sector zich enkel in het buitenland ontwikkelt. Goede projectvoorstellen worden ook dikwijls vertraagd of tegengehouden door de NIMBY-reactie. Met deze communicatie-actie in samenwerking met de (plaatselijke) pers, lokale overheden, scholen en intermediären, wens ik bestaande misvattingen uit de wereld te helpen en het publiek algemeen bewust te maken van de positief gewaardeerde groene stroomprojecten in hun omgeving.

De website www.energiesparen.be zal verder worden uitgebouwd tot de algemene referentiewebsite inzake milieuvriendelijke energieproductie in Vlaanderen.

Om met name het gebruik van fotovoltaïsche zonnepanelen voor de productie van elektriciteit door huishoudelijke afnemers te bevorderen zijn in 2007 voor het eerst de zonnedorpen en de zonnestraten van Vlaanderen bekendgemaakt. Zonnedorpen hebben verhoudingsgewijs een hoger aantal gezinnen dat stroom opwekt met PV, tot vier keer het Vlaams gemiddelde. Zonnestraten zijn buurten waar verschillende gezinnen in PV hebben geïnvesteerd, zowel gezamenlijk als afzonderlijk. Het initiatief

beloont symbolisch de voortrekkers van PV in Vlaanderen. Tevens stimuleert het ook de anderen om werk te maken van groene stroom.

4.4. SOCIAAL ENERGIEBELEID

De maatregelen die worden ingevoerd via de wijzigingen van de sociale openbardienstverplichtingen (zie 3.5), zullen in 2008 concreet worden geïmplementeerd. Een aantal praktische aspecten, zoals een model van herinneringsbrief en ingebrekestelling, zullen begin 2008 nog verder worden uitgewerkt in ministeriële besluiten. Verder zal ook nauwgezet worden toegezien of de nieuwe en gewijzigde maatregelen ook effectief in de praktijk worden toegepast en, belangrijker, of deze maatregelen effectief leiden tot de beoogde effecten.

Daarnaast wordt eveneens via de REG-openbardienstverplichtingen de aandacht voor de kansarmen verscherpt via extra premies voor energiebesparende maatregelen en kortingbonnen van 150 euro voor energiezuinige koelkasten en wasmachines. Tevens richten de energiescans, die door de netbeheerders gratis worden uitgevoerd (zie 3.3), zich prioritair tot de beschermde afnemers.

Een belangrijke opdracht voor 2008 bestaat erin om de moeilijk te bereiken doelgroep van kansarmen maximaal op de hoogte te brengen van hun rechten met betrekking tot de energieprijzen en van beschermingsmaatregelen tegen afsluiting van de energietoevoer. Een cruciaal punt hierbij is het vinden van een evenwicht tussen het correct weergeven van de wetgeving en het op maat van de doelgroep verwoorden van de problematiek. Ook de hulpverleningsorganisaties, zoals OCMW's en CAW's en de Verenigen waar Armen het Woord nemen, zullen geïnformeerd worden over de nieuwe maatregelen. Voor de uitvoering zal ik overleg plegen met mijn collega bevoegd voor Welzijn en een beroep doen op de expertise die werd opgebouwd bij Samenlevingsopbouw Antwerpen Provincie vzw.

Tot slot zal een specifieke communicatie worden gevoerd naar de gemengde afnemers. Via het nieuwe decreet wordt immers een duidelijk onderscheid gemaakt tussen huishoudelijke afnemers, die een sociale bescherming genieten en professionele afnemers, die kunnen genieten van een aantal fiscale voordelen, maar die bij wanbetaling zonder meer kunnen worden afgesloten. Naar de betreffende doelgroep zal een duidelijke communicatie worden georganiseerd om de mensen te informeren over de voor- en nadelen van de verschillende mogelijkheden en te sensibiliseren om een bewuste keuze te maken tussen een louter professioneel verbruik, een louter particulier verbruik of een gemengd verbruik op twee afzonderlijke meters, een voor beroepsdoeleinden met fiscale voordelen, maar zonder sociale bescherming en een voor het gezinsverbruik met sociale bescherming maar zonder fiscale voordelen.

Binnen het energiebeleid wordt aandacht gegeven aan het gelijke-kansen-beleid. Waar nodig wordt overlegd met de minister bevoegd voor het gelijke kansen-beleid.

4.5. MARKTWERKING

4.5.1. Netbeheer

a. Werkmaatschappijen

Ondertussen werden de nodige wetgevende maatregelen genomen om toe te staan aan netbeheerders om hun taken over te dragen aan werkmaatschappijen. In de tweede helft van 2007 zal nu door de VREG onderzocht worden of deze werkmaatschappijen effectief voldoen aan dezelfde eisen als degene die reeds werden opgelegd aan de netbeheerders (voornamelijk inzake onafhankelijkheid ten opzichte van leveranciers en producenten).

b. Aansprakelijkheid bij stroom- en gasonderbrekingen

Sinds 1 januari 2007 zijn de nieuwe aansluitingsreglementen van de netbeheerders van kracht. Deze bevatten een ruimere aansprakelijkheidsregeling van netbeheerders ten opzichte van afnemers dan voordien het geval is. Opgevolgd dient te worden of op termijn, in functie van een evaluatie in de praktijk, een verhoging van de forfaitaire vergoedingen dient te worden overwogen, samen met een verhoging van de plafonds voor tussenkomst en een verlaging van de voorziene vrijstellingen voor de afnemers. Indien hiertoe geen medewerking kan bereikt worden van de netbeheerders, kan een wetgevend initiatief nodig zijn.

4.5.2. Leveringsvergunningen

In de tweede helft van 2007 zal de VREG een benchmarkanalyse uitvoeren met betrekking tot de leveringsvergunningen voor elektriciteit en aardgas. Bedoeling is om in kaart te brengen hoe vergelijkbare vergunningen worden toegekend in vergelijkbare deelstaten of landen (tijdsbestek, formaliteiten, ...). De bedoeling is om op het terrein onderzoek te doen en niet louter te werken via een theoretische studie.

4.5.3. Verbetering van de marktwerking

a. Marktmonitoring

Ook in 2008 zullen door de VREG dezelfde inspanningen geleverd worden om de evolutie van de markt op te volgen (marktaandeel, switchgraad, evolutie van de prijzen ...).

Momenteel is het voor de VREG enkel mogelijk om de evolutie van de energieprijzen voor huishoudelijke afnemers in het Vlaams Gewest (en België) op te volgen.

Met de beheersovereenkomst zal de VREG evenwel opdracht krijgen een studie uit te voeren naar de voorwaarden waaronder een benchmarkingstudie naar de elektriciteits- en aardgasprijzen in het Vlaams Gewest versus deze in de buurlanden zinvol is en de middelen die nodig zijn voor de uitvoering ervan. De bedoeling is om in de komende jaren de nodige kennis en methodieken op te bouwen om een dergelijke benchmarkingstudie op regelmatige basis op te stellen.

b. Gegevensuitwisseling – evaluatie UMIX-werking

De netbeheerders spelen een cruciale rol in de marktwerking. Zij beheren het toegangsregister van hun net waarin alle toegangspunten opgenomen zijn met aanduiding van de betrokken afnemer en de betrokken leverancier. Zij verzamelen de meetgegevens van deze toegangspunten en sturen deze op naar de leverancier van de afnemer op het betrokken toegangspunt, zodat deze laatste energiefacturen kan overmaken aan hun klanten. De uitwisseling van informatie tussen netbeheerders en leveranciers (bijvoorbeeld meetgegevens, klantgegevens, technische gegevens over de aansluiting, ...) gebeurt via het EDIEL-berichtenverkeer. Het aanbieden en verder ontwikkelen en verbeteren van dit berichtenverkeer gebeurt in overleg met de leveranciers, maar blijft in handen van de netbeheerders via de organisatie UMIX. Dit heeft natuurlijk een weerslag op de prioriteiten die zij stellen inzake de verbetering van dit berichtenverkeer.

De VREG werkt daarom aan een evaluatie van de werking van UMIX. Zij toetst hierbij de UMIX-werking aan de criteria die zij had vooropgesteld in haar mededeling van 19 april 2005.

Daarnaast worden twee processen van nabij bewaakt via een maandelijkse rapportering opgelegd aan de netbeheerders. Enerzijds betreft het de performantie-indicatoren inzake het overmaken van verbruiksgegevens aan de leveranciers (dit gebeurt in het kader van de Toegangsreglementen). Deze gegevens zijn van groot belang voor het opstellen van de factuur voor de gebruiker. Anderzijds moet de netbeheerder ook maandelijks rapporteren over zijn allocatieproces. Dit is het proces waarin hij de energiehoeveelheden toewijst aan de verschillende leveranciers en vormt de basis voor het afrekenen van onevenwichten op de netten.

Het sluitproces van alle verrekeningen (de zogenaamde reconciliatie, waarin de verschillen tussen de gealloceerde en de werkelijk gemeten energiehoeveelheden in rekening worden gebracht) verloopt op vandaag nog niet zoals voorgeschreven. Er is enerzijds wel een reglementaire verplichting voor de netbeheerders om deze resultaten op te leveren (en dit gebeurt ook, zij het met vertraging), maar anderzijds is het gebruik van deze gegevens niet bepaald. De marktpartijen kunnen hier onderling afspraken over maken. Als alternatief zou er voor een gereglementeerde oplossing kunnen worden gekozen die in de Technische Reglementen Distributie wordt ingeschreven, zal men de oprichting van een energie *clearing house* voor data-uitwisseling onderzoeken, of zou er een voorwaarde kunnen worden opgelegd aan de vergunde leveranciers. De VREG pleegt hierover overleg met de marktpartijen.

c. Marktmodel

De opdracht die de VREG in de beleidsbrief Energie 2006 kreeg, n.l. om te onderzoeken of een marktmonitoringsysteem voor Vlaanderen zinvol is, leidde tot de eerste fase van de studie “Ontwikkeling van een visie op een marktmodel voor de Vlaamse energiemarkt”. Op basis van de eerste fase van de studie en na raadpleging van de marktpartijen over hun visie op de marktwerking en hun voorstellen tot verbetering van de huidige marktstructuren, wordt een tweede fase van de studie vooropgesteld die mogelijk aanleiding zal geven tot wetgevende of andere initiatieven. De VREG maakte hierover ook een advies over aan mijn voorganger.

Als reactie op dit advies kreeg de VREG de opdracht om een volgende fase op te starten met de uitdrukkelijke wens te zoeken naar voldoende draagkracht in de sector. Daarom werd een samenwerkingsakkoord tussen de VREG en de marktpartijen opgesteld om gezamenlijk een projectmanagement op te zetten en hiervoor beroep te doen op een externe partij.

Het engagement tot financiering van een aantal marktpartijen werd in de loop van 2007 verder geformaliseerd en zal tot de voortzetting van de studie leiden. Een dergelijke aanpak garandeert dat de conclusies van de studie in belangrijke mate worden gedragen door de bedrijven die op de Vlaamse energiemarkt actief zijn.

Op basis van de studie en de raadpleging stelt de VREG een aantal werktrajecten en een studietraject voor. Het gaat om:

- Werktraject Beschrijving huidig marktmodel
- Werktraject Marktrollen
- Werktraject Data-cleansing
- Studietraject Meetinfrastructuur

Werktraject “Beschrijving huidig marktmodel” is bedoeld om het huidige marktmodel zo duidelijk en gedetailleerd mogelijk te beschrijven en te documenteren.

Werktraject “Marktrollen”

Dit werktraject is bedoeld om alle onduidelijkheden of ambiguïteiten (bijvoorbeeld, waar de marktrollen nog niet duidelijk genoeg gedefinieerd zijn of waar nog verschillende mogelijkheden voor eenzelfde actie/rol worden geboden) uit het marktmodel weg te werken door een oplossing te kiezen die op marktniveau efficiënt is.

Werktraject “Data-cleansing”

In de eerste plaats moeten de al geleverde inspanningen om de decentrale databestanden te optimaliseren worden voortgezet. Daarnaast moeten marktbrede afspraken worden gemaakt om de datakwaliteit te verbeteren. Alleen zo kan nieuwe vervuiling met foutieve data maximaal worden vermeden. Daarbij kan ook de oprichting van een energie *clearing house* worden bestudeerd.

Momenteel wordt de werking van de Vlaamse energiemarkt ook onvoldoende en onsystematisch op kwaliteit gemonitord. Veel marktprocessen spelen zich daardoor in een “black box” af. De oorzaak van de problemen bij de eindafnemer kan bijgevolg onmogelijk precies worden aangetoond. Doordat er geen monitoring is, wijzen marktpartijen elkaar vaak met de vinger wanneer er problemen bij de eindafnemer worden vastgesteld. Voor de VREG is het dan ook noodzakelijk dat de nodige monitoringprocessen zo snel mogelijk worden ingevoerd.

Studietraject Meetinfrastructuur

Dit werktraject is absoluut nodig, maar eerst moet worden nagegaan of en hoe de invoering van ‘slimme meters’ technisch en economisch verantwoord is. Daarom stelt de VREG voor om het traject voor alle duidelijkheid als een studietraject te definiëren. Op die manier maakt ze duidelijk dat ze geen snelle invoering nastreeft, maar verder wil uitwerken of de voorgestelde concepten al dan niet wenselijk zijn.

Er is nood aan een overkoepelend overlegorgaan dat beslissingen neemt. De werktrajecten moeten door de sector worden bemenst. De discussies worden door de VREG gestuurd, die door een aan te stellen externe deskundige wordt bijgestaan. Dat moet leiden tot een efficiënt werkend projectmanagement.

In het eerste deel van 2007 werd de volgende fase van de studie Marktmodel opgezet in overleg met de sector. In de tweede helft van 2007 begint de volgende fase van deze studie. De volgende acties worden ondernomen:

- Er zal een beschrijving gebeuren van de huidige marktwerking;
- Onduidelijkheden over de bestaande rollen in de markt zullen worden uitgeklaard;
- De kwaliteit van de gebruikte gegevens zal worden verbeterd;
- Er zal nagedacht worden over een betere meting en overdracht van meetgegevens (o.a. slimme meters).

d. Slimme meters

De Europese Richtlijn Energie-efficiëntie 2006/32/EG verplicht de lidstaten om maatregelen te nemen inzake de beschikbaarheid van de zogenaamde “slimme meters”. Dit zijn (elektriciteits- en gas)meters die op afstand afgelezen kunnen worden en die allerlei toepassingen mogelijk maken die niet mogelijk zijn met de huidige generatie meters. Deze generatie meters laat onder meer toe om op afstand de energietoevoer aan- en af te sluiten of te verminderen (tot bv. 10A), het mogelijk maken van allerlei energiediensten,...

In de loop van 2007 werd het overleg opgestart tussen de VREG en de netbeheerders en leveranciers over de mogelijke invoering van deze slimme meters in het Vlaams Gewest. In de eerste fase worden in overleg de functionaliteiten bestudeerd waaraan deze slimme meters dienen te voldoen. De volgende fase, die zal worden afgerond in 2008, bestaat uit het opstellen van een evaluatie van de invoering van de slimme meters. Hierbij is het van belang dat de klant centraal wordt gesteld en dat deze analyse uitgaat van een kostenefficiënte maximalisatie van de CO₂-besparing. Verschillende alternatieven kunnen worden bekeken (onder meer m.b.t. de communicatiemedia en –protocollen) binnen het kader van de huidige marktorganisatie. Daarnaast moet ook aandacht worden geschonken aan mogelijke efficiëntieverhogingen (bijkomende opbrengsten of vermindering van kosten).

Ik heb aan de VREG gevraagd om mij in de loop van 2008 een advies te bezorgen met betrekking tot de invoering van de slimme meters in het Vlaams Gewest. De kostenbatenanalyse moet daarbij centraal staan. Daarna zullen wellicht de nodige wetgevende initiatieven genomen moeten worden.

Ondertussen wordt ook uitgekeken naar het onderzoek van de Nederlandse regulator DTe met betrekking tot de afwijking bij de aardgasmeting naar aanleiding van temperatuurschommelingen. Een Nederlandse professor heeft gesteld dat de temperatuur van het aardgas bij het binnenkomen van de woning 7°C hoger is dan geschat en de kostprijs voor de huishoudens bijgevolg 350 miljoen euro hoger dan verantwoord. Hoewel in Vlaanderen een andere regeling geldt, met een verrekening van de gebeurlijke verliezen, heeft de VREG de opdracht om de Nederlandse studie op te volgen en desgevallend, als blijkt dat er voor Vlaanderen relevante bevindingen in opgenomen zijn, na te gaan of en hoe gevolg dient gegeven te worden aan bepaalde beleidsaanbevelingen.

4.5.4. Benchmarking prijzen

In het Regeerakkoord staat: “*We scheppen de randvoorwaarden voor een goed werkende energiemarkt. We houden daarbij rekening met de concurrentiepositie van de ondernemingen en met ecologische overwegingen. Eén van de instrumenten is een benchmark van de energiekosten, die zo nodig moet toelaten de concurrentiehandicaps van de Vlaamse bedrijven weg te werken. Deze benchmark vergelijkt de energieproductiekost, de distributiekost en de indirecte kost ten gevolge van heffingen en openbare dienstverplichtingen tussen Vlaanderen en de belangrijkste handelspartners.*”

In het verleden werd reeds in opdracht van de Vlaamse Overheid een eenmalige benchmarkingstudie opgemaakt door een externe consultant. Benchmarkingstudies bieden echter enkel een goed inzicht indien ze op een regelmatige basis herhaald worden. Een actualisatie van de benchmarkstudie uitgevoerd door GfE in 2004 is aangewezen als onderbouwing voor de regionale energiepolitiek. Het is echter niet wenselijk dat hierbij telkens een nieuwe, afwijkende methodologie wordt gehanteerd. Dit verhoogt de kostprijs van deze studies en beperkt of verhindert de vergelijkbaarheid van de resultaten. Daarom wordt onderzocht of de VREG dit als een bijkomende taak kan opnemen. Het vergt de ontwikkeling en de toepassing van een adequate en robuuste methodologie en naar alle waarschijnlijkheid ook samenwerking met buitenlandse regulatoren of andere instanties. Daarbij is het eveneens noodzakelijk om steeds eenzelfde basismethodologie te gebruiken en de gebruikte methodologie zo mogelijk verder te verfijnen. Kennisopbouw is essentieel.

Om te vermijden dat elke studie van nul vertrekt, de resultaten aangevochten worden op basis van de gehanteerde methodologie, de doorlooptijd van de studies onaanvaardbaar lang wordt en er geen kennisopbouw gebeurt binnen de Vlaamse overheid, lijkt het dan ook beter om intern dergelijke benchmarkingsstudies op regelmatige basis op te stellen. Bijgevolg werd in het kader van de begrotingsbesprekingen 2008 bijkomende financiering toegestaan voor de aanwerving van een extra personeelslid, die belast kan worden met deze taak.

In het ontwerp van beheersovereenkomst van de VREG wordt ook uitdrukkelijk aan de VREG de taak opgelegd om een studie uit te voeren naar de voorwaarden waaronder een benchmarkingstudie naar de elektriciteits- en aardgasprijzen in het Vlaams Gewest versus deze in de buurlanden zinvol is en de middelen die nodig zijn voor de uitvoering ervan. De bedoeling is om in de komende jaren de nodige kennis en methodieken op te bouwen om een dergelijke benchmarkingstudie vanaf de volgende beheersovereenkomst op regelmatige basis op te stellen.

In 2008 zal de VREG hiervoor concreet contacten leggen met haar collega-regulatoren in de andere gewesten en in het buitenland met het oog op een eventuele uitwisseling van prijsgegevens, de methodologie bestuderen die op het ogenblik gebruikt worden voor het opstellen van internationale benchmarking studies naar de elektriciteitsprijzen voor industriële afnemers, o.a. bij Eurostat, de mogelijkheden bestuderen voor het samenstellen van vaste panels van bedrijven die gegevens moeten overmaken ingeval er nood is aan een nieuwe benchmark,...

4.5.5. Ombudsdienst voor energie

Begin 2007 werd de wet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad die de oprichting regelt van een ombudsdienst voor de energiesector. Niettemin is nog steeds geen sprake van de effectieve oprichting van deze ombudsdienst. De oprichting zou nochtans toelaten om alle klachten van de Vlaamse energieafnemers via één loket te ontvangen, ondanks de versnipperde bevoegdheidsverdeling inzake energie. Ik zal bij de federale regering blijven aandringen op de operationalisering van deze ombudsdienst.

4.5.6. Actualisatie wetgeving m.b.t. de werking van de energiemarkt

Er is nood aan actualisatie van de huidige energiewetgeving inzake de werking van de elektriciteits- en gasmarkt, met name de hoofdstukken van het Elektriciteits- en aardgasdecreet met betrekking tot het distributienetbeheer, de toegang tot het distributienet, de leveringsvergunning en de aanleg van leidingen.

Verouderde bepalingen met betrekking tot de gebonden markt dienen daarbij te verdwijnen.

De taken van de netbeheerder dienen te worden aangevuld met de taken die ze de laatste jaren ook hebben opgenomen (o.a. beheer toegangsregister, beheer meetgegevens, levering aan eindafnemers zonder leverancier, noodleverancier...). Verder dienen ook betere waarborgen voor de rechten van afnemers en leveranciers tegenover de netbeheerders te worden ingebouwd, bijvoorbeeld door de Vlaamse Regering toe te laten om verplichtingen op te leggen aan de netbeheerders inzake hun kwaliteit van dienstverlening aan afnemers, en de niet-naleving van deze kwaliteitsvereisten te bestraffen. Momenteel is het enkel mogelijk voor de VREG om de netbeheerders een administratieve boete op te leggen, die evenwel enkel ten goede komt van het Energiefonds. Onderzocht kan worden of het niet mogelijk is om in een BVR forfaitaire schadeloosstellingen vast te leggen die uitbetaald dienen te worden door de netbeheerder aan de getroffen afnemer. Dit zou bijvoorbeeld gelden bij een laattijdige aansluiting, een stroomonderbreking, doch ook bij niet-naleving van de termijnen en voorwaarden die opgelegd zijn aan de netbeheerders in het kader van de sociale openbardienstverplichtingen (bijvoorbeeld onterechte afsluiting, ...).

Het hoofdstuk over de leveringsvergunningen kan mogelijk worden verbeterd als gevolg van de benchmarkoefening van de Vlaamse leveringsvergunning ten opzichte van de buitenlandse modellen.

Inzake de aanleg van leidingen is er nood aan bijkomende wetgeving onder meer met betrekking tot de levering via directe lijnen en leidingen en privé-netten.

4.6. VOORBEREIDEN EUROPESE ENERGIE- EN KLIMAATDOELSTELLINGEN VOOR 2020

In maart 2007 keurde de Europese Raad het actieplan “Energy Policy for Europe” goed, een alomvattend actieplan voor energie voor de periode 2007-2009. Dit actieplan heeft drie doelstellingen:

- Meer continuïteit van de energiebevoorrading;
- Verzekeren van het concurrentievermogen van de Europese economieën en van de beschikbaarheid van betaalbare energie;
- Bevorderen van milieuduurzaamheid en bestrijden van de klimaatverandering.

4.6.1. Duurzame energie- en klimaatdoelstellingen

De Europese Raad schaarde zich achter het voorstel van de Commissie om aan de EU als geheel de volgende dwingende doelstellingen op te leggen :

- tegen 2020 de uitstoot van broeikasgassen met 20% reduceren ;
- tegen 2020 het aandeel van hernieuwbare energie in het totale energieverbruik verhogen tot 20%.

Tussen de lidstaten van de Europese Unie zullen deze globale doelstellingen moeten worden verdeeld in het kader van een lastenverdelingsakkoord. De informele contacten hiervoor zijn al in 2007 opgestart.

De Europese Commissie heeft het voornemen uitgesproken om in december 2007 een geïntegreerd pakket van voorstellen te publiceren in verband met onder andere :

- de lastenverdeling van de reductie van de broeikasgassen ;
- een herziening van de richtlijn verhandelbare emissierechten ;
- de lastenverdeling van de doelstelling inzake hernieuwbare energie.

In 2008 dienen deze voorstellen verder onderhandeld te worden tot politieke akkoorden.

Het departement LNE heeft opdracht gekregen om een coördinerende rol te vervullen bij de opmaak van het Vlaams standpunt met betrekking tot de lastenverdeling inzake broeikasgasemissies en de richtlijn verhandelbare emissierechten. Het Vlaams Energieagentschap zal onder andere geconsulteerd worden betreffende de bijdrage die energie-efficiëntie maatregelen kunnen leveren bij de reductie van broeikasgassen. De Europese Raad heeft nog geen bindende doelstellingen inzake energie-efficiëntie goedgekeurd. Wel heeft de Europese Raad de wil uitgedrukt om tegen 2020 een energiebesparing van 20% te realiseren op Europees niveau.

Ik ben van oordeel dat de lastenverdeling inzake hernieuwbare energie en broeikasgasemissies gebaseerd moet worden op economische criteria waarbij elke lidstaat inspanningen levert tot op eenzelfde niveau van marginale kosten. In het geval van België en het Vlaamse Gewest zijn de marginale kosten van groenestroomproductie en CO₂-reductiemaatregelen relatief hoog.

In het kader van de herziening van de richtlijn verhandelbare emissierechten, verdedig ik het voorstel dat de emissies die onder de richtlijn vallen, uit de lastenverdeling worden gehaald door één globale EU-cap vast te leggen waarvan ook de allocatie op Europees niveau of krachtens Europese regels gebeurt. Dit is de enige manier om tot een uniforme aanpak in de verschillende lidstaten te komen en concurrentiedistorties te vermijden.

Op basis van een volledige kosten-baten-analyse waarbij niet alleen rekening wordt gehouden met de economische kost maar ook met alle andere maatschappelijke baten van de CO₂-reducties zal onderzocht worden welke bijkomende maatregelen nog kunnen getroffen worden.

4.6.2. Verdere vrijmaking van de energiemarkten

De vrijmaking van de energiemarkt was een verplichting opgelegd door Europa, met name via de Europese Elektriciteits- en Aardgasrichtlijnen. De Europese Commissie zal in september 2007 naar buiten komen met een voorstel voor een derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn. De belangrijkste punten in de huidige ontwerp teksten zijn:

- de commissie wil een volledige eigendomsontvlechting (ownership unbundling), terwijl lidstaten zoals Duitsland en Frankrijk niet zover willen gaan. De Europese Raad van maart 2007 stelde (als compromis) dat er nood is aan: “een daadwerkelijke scheiding tussen leverings- en productiediensten, enerzijds, en de netwerkexploitatie, anderzijds (ontbundeling), waarbij wordt uitgegaan van op onafhankelijke wijze geleide en naar behoren gereguleerde netwerkexploitatie systemen die gelijke, open toegang tot transmissie-infrastructuur en onafhankelijke besluitvorming over infrastructuurinvesteringen waarborgen;”

- de verdere harmonisering van de bevoegdheden en de vergroting van de onafhankelijkheid van de energieregulatoren.
- een betere bescherming van de consument, onder meer door de opstelling van een "handvest van de energieconsument".

Hilde CREVITS,

Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur

BIJLAGE 1: OVERZICHT VAN DE WIJZE WAAROP GEVOLG WORDT GEGEVEN AAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de wijze waarop gevolg wordt gegeven aan de resoluties en moties van het Vlaams Parlement. Voor de volledigheid wordt ook ingegaan op de conclusies van de bevoegde commissie over het verzoekschrift dat op 5 juli 2006 werd ingediend over de tussenkost van de Vlaamse overheid in energiebesparende renovatiewerkzaamheden.

Met redenen omklede motie van 9 maart 2005 betreffende de beleidsnota Energie en Natuurlijke Rijkdommen 2004-2009

Het Vlaams Parlement vraagt de Vlaamse Regering:

1° bij de Federale Regering aan te dringen op een bevoegdheidsherschikking die het de gewesten mogelijk moet maken een coherent en consistent energiebeleid te voeren en te ijveren voor voldoende productiefaciliteiten, een toereikende importcapaciteit, een daadwerkelijke concurrentie en lage tarieven;

2° verdere initiatieven te nemen, zodat de federale overheid de engagementen van de uitgebreide Interministeriële Conferentie Leefmilieu van 22 februari 2001 effectief uitvoert;

3° overleg te plegen met de federale overheid, zodat er een duidelijk en vast kader bepaald wordt ter ondersteuning van de verbintenissen in de gewestelijke milieuconvenants, overeenkomsten en sectorakkoorden, om een coherent klimaatbeleid te kunnen ontwikkelen;

4° werk te maken van zowel voorzieningszekerheid, op het vlak van bevoorrading en levering, als van rechtszekerheid voor burgers en bedrijven, door onder andere de bestaande energiegerelateerde decreten in één ontwerp van energiedecreet onder te brengen en van de gelegenheid gebruik te maken om aanpassingen voor te stellen die rekening houden met de beoordeling van de ervaring met de vrijmaking van de markt;

5° na te gaan of en hoe de distributie van aardgas en elektriciteit en de eraan verbonden openbare dienstverplichtingen, door regies en intercommunales nog effectiever en nog efficiënter zou kunnen gebeuren;

6° te zorgen voor een afdoende bescherming van zowel de beschermde als de opgezegde klanten, alsook van de andere afnemers die in bestaansonzekerheid leven;

7° de relevante actoren van nabij te betrekken, zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering van het beleid inzake rationeel energiegebruik, het gebruik van warmtekrachtkoppeling en hernieuwbare energiebronnen;

8° ook buiten de bevoegdheid voor energie inspanningen te leveren om de economische, ecologische, sociale en andere doelstellingen te halen, met name op het vlak van onderwijs en onderzoek, transport en mobiliteit, huisvesting, enzovoort;

9° uitvoering te geven aan een delfstoffenbeleid dat rekening houdt met zowel de sociaal-economische slagkracht als met de ecologische draagkracht en voornamelijk een evenwicht bewerkstelligt tussen de behoefte aan grondstoffen en de behoefte aan een duurzaam toekomstperspectief.

Opvolging

Na een audit in 2005 door de VREG van de registratie en rapportering door de netbeheerders van hun kwaliteit van dienstverlening (o.a. op het gebied van stroomonderbrekingen, behandelingstermijn van een aansluitingsaanvraag, klachtenbehandeling,...), werden in overleg met de netbeheerders in de loop van 2006 en 2007 verbeteringen aangebracht aan deze interne registratie- en rapporteringssystemen. Als gevolg hiervan kan efficiënter en effectiever de kwaliteit van dienstverlening van een netbeheerder beoordeeld worden en vergeleken worden met andere netbeheerders. In functie van de resultaten van deze acties, kunnen daardoor vanaf nu meer gerichte acties ondernomen worden door de VREG en/of de betrokken netbeheerder.

Voor het bereiken van een afdoende bescherming van afnemers die in bestaansonzekerheid leven, worden er sociale beschermingsmaatregelen geïmplementeerd. De stappen die ter zake gezet werden en nog gezet zullen worden, zijn nader toegelicht in de hoofdstukken 3.5 en 4.4 inzake het ‘Sociaal energiebeleid’ (pag. 36 en 50).

Het energiebeleid wordt uitgetekend op basis van participatie en het creëren van een maatschappelijk draagvlak. Naast het overleg op ‘ambtelijk’ niveau (o.a. met VEA, VREG,...) wordt ook gebruik gemaakt van een bredere beleidsaanpak om de diverse doelgroepen en actoren nauwer bij het beleid te betrekken. Met de Vlaamse Klimaatconferentie (zie hoofdstuk 3.2 ‘Afstemming van het energiebeleid en het klimaatbeleid’, pag. 20) wordt op continue basis een ruim overleg en brede publieksconsultatie gevoerd. Dit vernieuwend beleid biedt daardoor de mogelijkheid om het middenveld en alle beleidsvelden of -bevoegdheden te betrekken bij het uittekenen van de beleidsprioriteiten, zoals de beleidsvelden mobiliteit, onderzoek, onderwijs, huisvesting, enz.

Dit heeft er toe geleid dat het maatschappelijk draagvlak voor het klimaat- en energiebeleid is toegenomen en dat nu ook de andere beleidsvelden hun inspanningen verhogen om de klimaatdoelstellingen te halen via energiebesparing en de milieuvriendelijke energieproductie. Dit verloopt volledig complementair met de eigen (sociale, economische, onderwijs-...)doelstellingen van deze beleidsvelden. Ter ondersteuning van dit proces werden in 2007 alvast de nodige provisie genomen op het Energiefonds om de nodige REG-investeringen te financieren in respectievelijk het onderwijs en de sociale huisvesting.

Motie van aanbeveling van 19 oktober 2005 tot besluit van het op 5 oktober 2005 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de gevolgen van de overname van Electrabel door het Franse Suez voor het Vlaamse gemeente- en energiebeleid

Het Vlaams Parlement vraagt de Vlaamse Regering:

1° om er bij de federale regering op aan te dringen om werk te maken van maatregelen om de dominantie van één marktspeler op het vlak van elektriciteitsproductie te verminderen en nieuwe producenten aan te trekken zodat er meer concurrentie op het vlak van stroomproductie en -verkoop ontstaat en wij niet langer een netto-importeur van energie blijven;

2° om er bij de gemeenten op aan te dringen om de inkomsten, afkomstig uit de verkoop van de Electrabel-aandelen bij voorkeur te gebruiken om hun belang in netbeheer (Elia, Fluxys en de distributienetbeheerders) te verhogen;

3° ervoor te ijveren dat in het distributienetbeheer geen enkele producent of leverancier een blokkeringsminderheid heeft;

4° de VREG ertoe te brengen een ‘gedragscode’ te ontwikkelen waarin onder meer het volgende opgenomen wordt: het opzetten van speciale opleidingen voor de werknemers en de aanstelling van een ‘compliance officer’ die toezicht houdt op de naleving van de gedragscode, zodat binnen het hele distributienetbeheer de onafhankelijkheid en neutraliteit ten aanzien van alle leveranciers gegarandeerd kan worden.

Opvolging

De stappen die ter zake gezet werden en nog gezet zullen worden, zijn nader toegelicht in de hoofdstukken met betrekking tot de onafhankelijkheid van de netbeheerders en de werkmaatschappijen (cf. pag. 37, 38 en 50).

Motie van aanbeveling van 15 februari 2006 op de maatschappelijke beleidsnota Energiearmoede

Het Vlaams Parlement vraagt de Vlaamse Regering:

1° het armoedebeleid met gedrevenheid, kracht en overtuiging te ontwikkelen;

2° daarbij steeds de toestand van de armen voor ogen te houden, en de beperkingen en hinderpalen van bevoegdheidsgrenzen en -afbakening te overstijgen;

3° in het Vlaamse actieplan armoede rekening te houden met de gevolgen van de recent gestegen energieprijzen voor de koopkracht van de armsten;

4° het kunnen beschikken over minimumleveringen aan energie te beschouwen als een grondrecht;

5° teneinde zoveel mogelijk te voorkomen dat mensen terechtkomen in een toestand van energiearmoede, de volgende maatregelen te nemen:

a) uitdrukkelijk te vragen aan de federale regering het sociale tarief nooit te laten uitstijgen boven het laagste tarief voor afnemers op de vrijgemaakte markt, en dat sociale tarief automatisch toe te (laten) kennen;

b) alle actoren in de sociale huisvesting aan te sporen de bewoners te helpen bij het zoeken naar de meest voordelige energieleverancier;

6° teneinde iedereen in de samenleving te doordringen van het belang van het rationele gebruik van energie, en iedereen in de samenleving te laten deelnemen aan de duurzame maatschappij van de toekomst, de volgende structurele preventieve maatregelen te nemen:

a) in de bestaande sociale woningen een energiedoorlichting te doen, en de meest efficiënte maatregelen onmiddellijk te nemen, zoals het vervangen van het enkelglas door hoogrendementsbeglazing, het aanleggen van dakisolatie, of het vervangen van de stookketel; daartoe een meerjareninvesteringsprogramma op te stellen, medegefinancierd uit het federaal fonds ter reductie van de globale energiekosten, en met middelen uit het Fonds voor Eenmalige Uitgaven (FEU);

b) voor huurders in het algemeen, in samenwerking met de eigenaarsverenigingen en met de actoren in de sociale huisvesting, gefaseerd maatregelen voor energiebesparing uit te werken, gebaseerd op het principe dat de baten van de investeringen voor betere energieprestaties van de woning ten gunste komen van zowel de huurder als de eigenaar;

c) ook voor de eigenaars uit de privésector initiatieven te ontwikkelen (waar nodig met de federale regering) met onder meer verdere fiscale stimuli, het inzetten van het derdebetalersysteem, goedkope (renteloze) leningen en dergelijke;

d) de op stapel staande herzieningen van het sociaal huurbesluit en het financieringsstelsel sociale woningen aan te passen aan de aanbevelingen van de Commissie ad hoc Energiearmoede, zodat die investeringen in energiebesparing worden aangemoedigd die voor alle bewoners zorgen voor een daling in de energiefactuur die groter is dan een verhoging van de huurkosten voor de afbetaling van die investeringen;

e) de energieprestatiecertificaten voor alle (inclusief sociale) huurwoningen zo mogelijk vroeger te doen ingaan;

f) in nieuwgebouwde sociale woningen, als hulpmiddel voor een rationeel energiebeheer, standaard een budgetmeter te installeren voor optioneel gebruik;

g) een aardgasbudgetmeter te gebruiken zoals de budgetmeter elektriciteit, zodra de technische en veiligheidseisen dat mogelijk maken;

7° voor mensen met betalingsmoeilijkheden van de energierekening:

a) te bepalen dat na opzegging door de leveranciers aan de opgezegde klanten geen kosten meer kunnen worden aangerekend, en dat na opzegging onmiddellijk een dossier wordt geopend bij de Lokale Adviescommissie;

b) voor de plaatsing van een budgetmeter, een termijn van ten hoogste 30 dagen vast te leggen;

c) gezien het nut van de budgetmeter als instrument voor een rationeel energiebeheer, geen kosten aan te rekenen voor de plaatsing ervan bij klanten met een afbetalingsplan;

d) het aantal oplaadpunten uit te breiden, de toegankelijkheid van de oplaadpunten te verhogen, te zorgen dat opladen kosteloos kan zijn, en ervoor te zorgen dat op OCMW's de budgetmeter met contant geld kan worden opgeladen;

e) acties te ontwikkelen zodat schuldopbouw wordt vermeden bij de problematische betalers;

f) de minimumlevering van 6 naar 8 ampère op te trekken, en te onderzoeken op welke manier die (lineaire) hoeveelheid kan worden aangepast naargelang het aantal gezinsleden en de grootte van de woning;

g) het besluit openbare dienstverplichtingen aan de aanbevelingen van de Commissie ad hoc Energiearmoede aan te passen;

8° de mogelijkheid tot het afsluiten te behouden, maar steeds te beschouwen als ultieme stap, en daarbij de volgende maatregelen te nemen:

a) duidelijke procedures vast te leggen inzake contractuele opzegging en termijnen, de opname van de meterstanden, en problematische verhuizingen;

b) sluitende afspraken te maken met de distributienetbeheerder dat er in de winter niet wordt afgesloten;

- c) de winterperiode eenduidig te bepalen voor de gas- en elektriciteitssector, die periode vast te leggen als de periode tussen 1 december en 1 maart, en de minister de mogelijkheid te geven om te bepalen dat hetzelfde tijdelijke verbod tot afsluiten kan gelden voor winterprikken of extreme omstandigheden buiten de vastgestelde winterperiode;
 - d) een meer rechtszeker kader te geven inzake afsluiting door de gevallen waarin kan worden afgesloten duidelijk te omschrijven, te spreken over ‘duidelijke onwil’ in plaats van ‘klaarblijkelijke onwil’, het decreet daartoe aan te passen, criteria te geven voor wat als ‘duidelijke onwil’ moet worden verstaan en de desbetreffende ministeriële omzendbrief aan die criteria aan te passen;
 - e) ook feitelijk aan armen de mogelijkheid te geven zich voor de Lokale Adviescommissie te laten bijstaan door vertegenwoordigers van armenverenigingen;
 - f) vast te leggen dat nooit kan worden besloten tot afsluiting zonder voorafgaand sociaal onderzoek;
 - g) in samenwerking met de federale regering, de werking van de Lokale Adviescommissies te laten toetsen aan een handleiding ‘goede praktijken’ met voorbeeldmodellen, enkele minimale criteria voor de goede werking aan te geven en de financiering van de OCMW’s van de naleving van deze criteria afhankelijk te maken;
- 9° teneinde ook de armen te laten deelnemen aan de informatie- en communicatiesamenleving, de volgende maatregelen te nemen:
- a) steeds te communiceren in een begrijpelijk en verstaanbaar taalgebruik;
 - b) ervoor te zorgen dat niet-internetbezitters even goed worden geïnformeerd als de deelnemers aan het elektronische communicatieverkeer;
 - c) in samenwerking met de federale regering, werk te maken van een gedetailleerde, en begrijpbare energiefactuur voor iedereen;
 - d) in samenwerking met de VREG, de middenveldorganisaties en de lokale besturen, en op basis van enkele proefprojecten, laagdrempelige informatie te verstrekken om mensen te helpen de gevolgen van de vrijmaking van de energiemarkt in hun persoonlijk leven te begrijpen, ze te helpen bij het lezen van de energiefactuur, de leveranciersvergelijking enzovoort;
 - e) erop aan te dringen bij de federale regering om de centrale energieombudsdienst spoedig te installeren;
- 10° al deze maatregelen uit te werken in nauw overleg met de armenverenigingen, en samen met de armen zelf.

Opvolging

Voor het bereiken van een afdoende bescherming van afnemers die in bestaansonzekerheid leven, worden er sociale beschermingsmaatregelen geïmplementeerd. De stappen die ter zake gezet werden en nog gezet zullen worden, zijn nader toegelicht in de hoofdstukken 3.5 en 4.4 inzake het ‘Sociaal energiebeleid’ (pag. 36 en 50).

Resolutie van 22 februari 2006 betreffende de conclusie van de hoorzitting over het maatschappelijke debat ‘Energievoorziening in Vlaanderen’

Het Vlaams Parlement vraagt de Vlaamse Regering:

- 1° zich te blijven inspannen om de vooropgezette doelstellingen van het regeerakkoord en de beleidsnota, zowel met betrekking tot rationeel energiegebruik en warmtekrachtkoppeling als tot het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, te halen;
- 2° voorrang te geven aan rationeel energiegebruik en maatregelen te nemen om enerzijds over te gaan van bewustwording naar gedragsverandering en anderzijds aan te sporen tot het ontwerpen en ontwikkelen en het aanschaffen en aanwenden van infrastructures, constructies, machines of apparaten met ecologisch en economisch gunstige energieprestaties;
- 3° ook buiten de energie- en elektriciteitssector en met name in sectoren als verkeer en vervoer, landbouw, nijverheid, handel en diensten, onderwijs en huisvesting, maatregelen te nemen om te komen tot rationeler energie- en elektriciteitsgebruik;
- 4° overbodige juridische en administratieve belemmeringen en onnodige praktische hindernissen weg te werken ten behoeve van zowel, aan de kant van de producenten, de investeringen in, als, aan de kant van de consumenten, de interesse voor warmtekrachtkoppeling en hernieuwbare energiebronnen;

5° investeringen in elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen te stimuleren of, als investeringen uitblijven, de door de regulator aan de leveranciers opgelegde boetes daadwerkelijk te innen en aan te wenden voor het bevorderen van elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen;

6° bij de federale regering aan te dringen op maatregelen om de groeiende kloof tussen stroomopwekking en stroomverbruik te overbruggen door middel van onder andere het voeren van een beleid dat energiebesparing ondersteunt langs de vraagzijde, evenals het opzetten van een elektriciteitsbeurs, een veiling van virtuele productiecapaciteit en het uitbreiden van de import- en productiecapaciteit langs de aanbodzijde;

7° bij de federale regering aan te dringen op het in kaart brengen van de gevolgen van de kernuitstap teneinde passende maatregelen, onder andere zoals die van artikel 9 van de federale wet van 31 januari 2003, te kunnen nemen die de voorzieningszekerheid, de veiligheid en de betaalbaarheid van onze energievoorziening kunnen garanderen, met respect voor de doelstellingen inzake klimaatbeleid;

8° na te gaan in welke mate en op welke manier de kosten van het netbeheer, zowel voor elektriciteit als voor aardgas en zowel voor transmissie of transport en transit als voor distributie, kunnen worden beperkt, en in voorkomend geval, en afhankelijk van de geldende bevoegdheidsverdeling, zelf kostenbesparende maatregelen te nemen of bij de federale overheid aan te dringen om kostenbesparende maatregelen te nemen;

9° gevolg te geven aan de aanbevelingen van London Economics en van de Algemene Raad van de CREG inzake de ‘ontvlechting’ van activiteiten van producenten, leveranciers en netbeheerders;

10° ervoor te zorgen dat de heffingen op het stroom- en aardgasverbruik meer voorspelbaar en gedragssturend worden, en er tevens bij de federale overheid op aan te dringen om het dubbele gebruik van de btw op de heffingen op stroom- en aardgasverbruik af te schaffen;

11° een alternatief te zoeken voor de compenserende federale bijdrage;

12° op basis van de benchmarkstudie van GfE en van de bevindingen en de aanbevelingen van de SERV, alsook ter uitvoering van de Ondernemingsconferentie en in het kader van het VESOC, werk te maken van een regionale energiepolitiek die de competitiviteit en de concurrentiepositie van de Vlaamse ondernemingen niet in het gedrang brengt;

13° de gevolgen van de liberalisering voor de leefbaarheid van de kleine en middelgrote ondernemingen aan een grondig onderzoek te onderwerpen;

14° de gezinnen van betaalbare stroom te blijven voorzien;

15° voor de beschermde klanten bijzondere beleids- en begeleidingsmaatregelen voor te bereiden om zowel het zorgzaam en spaarzaam omgaan met energie te bevorderen als aan de behoefte aan stroom, gas, aardolie of steenkool te voldoen;

16° aandacht te hebben voor de sociale en ecologische randvoorwaarden bij het opwekken en het aanwenden van energie;

17° niet na te laten de regionalisering van zowel de regulering als de tarifiering van de distributie van elektriciteit en aardgas op de politieke agenda te houden.

Opvolging

De acties op het vlak van het rationeel energiegebruik, de warmtekrachtkoppeling, de milieuvriendelijke energieproductie, het sociaal energiebeleid en de vrijmaking van de energiemarkten worden exhaustief behandeld in deze beleidsbrief. Voor de afstemming met de andere bevoegdheidsdomeinen kan specifiek worden verwezen naar de Vlaamse Klimaatconferentie (hoofdstuk 3.2 ‘Afstemming van het energiebeleid en het klimaatbeleid’, pag. 20).

Inzake het benchmarken van de energiekosten van de Vlaamse ondernemingen tegenover hun concurrenten in de buurlanden, heb ik via haar beheersovereenkomst aan de VREG de taak gegeven om een studie uit te voeren naar de voorwaarden waaronder een benchmarkingstudie naar de elektriciteits- en aardgasprijzen in het Vlaams Gewest versus deze in de buurlanden zinvol is en de middelen die nodig zijn voor de uitvoering ervan (cf. hoofdstuk 4.5.4 ‘Benchmarking prijzen’, pag. 54).

Met redenen omklede motie van 31 januari 2007 tot besluit van de op 17 januari 2007: 1° door de heer Eloi Glorieux in plenaire vergadering gehouden interpellatie tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het regeringsstandpunt inzake het verlengen van

de levensduur van de kerncentrales, naar aanleiding van de uitspraken ter zake van minister Kris Peeters; 2° door de heer Bart Martens in plenaire vergadering gehouden actuele interpellatie tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de uitstap uit kernenergie en de uitlatingen hierover van Vlaams minister van Energie Kris Peeters

Het Vlaams Parlement vraagt de Vlaamse Regering:

1° zich te blijven inspannen om de vooropgestelde doelstellingen van het regeerakkoord, zowel de doelstellingen met betrekking tot rationeel energiegebruik en warmtekrachtkoppeling als die met betrekking tot het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, te halen;

2° daarbij snel tegemoet te komen aan het engagement uit het regeerakkoord om groenestroomdoelstellingen vast te leggen voor de periode na 2010 en gevolg te geven aan het voorstel van minister Peeters om tegen 2015 het aandeel groene stroom op te trekken tot 12%;

3° de middelen van het Energiefonds prioritair aan te wenden voor extra stimuli voor het onderzoek naar en de ontwikkeling van schone-energievormen;

4° zich in te schrijven in de door de Europese Commissie voorgestelde Europese energiestrategie en daarbij een eerlijk aandeel van de daarin opgenomen doelstellingen te realiseren.

Opvolging

Ik wil niet alleen inspelen op de korte termijnnoden van het Vlaamse energiebeleid maar tevens sterk focussen op de lange termijn. Het is van primordiaal belang de doelstellingen waar nodig bij te stellen of nieuwe doelstellingen vast te leggen voor de toekomst. In het bijzonder kan hier verwezen worden naar hoofdstuk 4.6 'Voorbereiden Europese energie- en klimaatdoelstellingen voor 2020' vanaf pag. 55 alsook naar hoofdstuk 4.3.1 'Actieplan groene stroom' op pag. 49.

Conclusies van de Commissie Openbare Werken, Mobiliteit en Energie van 19 december 2006 over het verzoekschrift van 5 juli 2006 over de tussenkomst van de Vlaamse overheid in energiebesparende renovatiewerkzaamheden, o.a.: De commissie is akkoord is met de toezegging van de minister bevoegd voor het energiebeleid dat de Vlaamse overheid bij de uitwerking van nieuwe ondersteuningsinitiatieven op het vlak van energiebesparende maatregelen steeds rekening tracht te houden met de sociale dimensie van dergelijke steun. Volgens de minister valt te onderzoeken of voor een beperkt aantal zeer kostenefficiënte maatregelen, bijvoorbeeld dakisolatie, bijkomende steun kan worden voorzien voor groepen die elders uit de boot vallen.

Opvolging

De sociale dimensie van financiële steun voor energiebesparende maatregelen vormt een bijzonder aandachtspunt in de nieuwe energiemaatregelen die ik vooropstel. In het kader van het Energierenovatieprogramma 2020 zal er een regelgevend kader worden uitgewerkt voor het toekennen van een premie voor het uitvoeren van energiebesparende investeringen door een geregistreerd aannemer bij een niet-belastingbetaler.

BIJLAGE 2: REGELGEVINGSAGENDA 2008

Titel van het initiatief	Betrokken regelgeving	Eventuele wettelijke deadline	Korte samenvatting van de beleidsdoelstellingen	Te doorlopen fases en hun timing	Wordt een RIA opgesteld?	Contactpersoon
<p>Besluit Vlaamse Regering houdende de invoering van het energieprestatiecertificaat residentiele gebouwen bij verkoop en verhuur en de uitvoering van de energieaudit</p>	<p>Decreet van 22 december 2006 houdende eisen en handhavingsmaatregelen op het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat van gebouwen en tot invoering van een energieprestatiecertificaat en tot wijziging van artikel 22 van het REG-decreet</p> <p>REG-decreet van 2 april 2004</p> <p>Europese Richtlijn van 16 december 2002 betreffende de energieprestatie van gebouwen.</p>	<p>4 januari 2009 (volgens Richtlijn)</p>	<p>Het informeren van kandidaat-kopers en -huurders betreffende de energieprestaties van een gebouw en het aanzetten van eigenaars tot energiebesparende investeringen.</p>	<p>Principiële goedkeuring op 19 juli 2007</p> <p>Tweede principiële goedkeuring op 5 oktober 2007</p> <p>Adviesaanvraag Raad van State</p> <p>Definitieve goedkeuring (eind 2007)</p>	<p>Werd opgesteld</p>	<p>Ann Colllys</p>
<p>Besluit Vlaamse Regering wat betreft de invoering van de haalbaarheidsstudie voor alternatieve energiesystemen</p>	<p>Het betreft een wijziging van het besluit Vlaamse Regering van 11 maart 2005 tot vaststelling van de eisen op het vlak van de energieprestatie en het binnenklimaat van gebouwen</p> <p>Decreet van 22 december 2006 houdende eisen en handhavingsmaatregelen op</p>	<p>4 januari 2009 (volgens Richtlijn)</p>	<p>De bouwheren informeren en sensibiliseren omtrent de technisch-economische haalbaarheid van hernieuwbare energie- en WKK-installaties in grote, nieuwe gebouwen</p>	<p>Principiële goedkeuring op 19 juli 2007</p> <p>Tweede principiële goedkeuring op 28 september 2007</p> <p>Definitieve goedkeuring eind 2007</p>	<p>Werd opgesteld</p>	<p>Wim Buelens</p>

	<p>het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat van gebouwen en tot invoering van een energieprestatiecertificaat en tot wijziging van artikel 22 van het REG-decreet</p> <p>Europese Richtlijn van 16 december 2002 betreffende de energieprestatie van gebouwen.</p>			<p>Aanpassing (bijsturing en uitbreiding) van de sociale openbare-dienstverplichtingen naar aanleiding van enerzijds een grondige evaluatie van de wetgeving en anderzijds de werkzaamheden van de parlementaire ad hoc Commissie Energiearmoede</p>	<p>Principiële goedkeuring op 20 juli 2006</p> <p>Adviesronde</p> <p>Definitieve goedkeuring (eind 2007)</p>	<p>Werd opgesteld</p>	<p>Ann Colllys</p>
<p>Besluit Vlaamse Regering met betrekking tot de sociale openbare-dienstverplichtingen in de vrijgemaakte energieteits-gasmarkt en</p>	<p>Besluit Vlaamse Regering van 20 juni 2003 met betrekking tot de sociale openbare-dienstverplichtingen in de vrijgemaakte gasmarkt</p> <p>Besluit Vlaamse Regering van 31 januari 2003 met betrekking tot de sociale openbare-dienstverplichtingen in de vrijgemaakte elektriciteitsmarkt</p> <p>Decreet van 6 juli 2001 houdende de organisatie van de gasmarkt</p> <p>Decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt</p> <p>Besluit Vlaamse Regering van 16 september 1997 betreffende de samenstelling</p>						

<p>EPB-eisen</p>	<p>van 11 maart 2005 tot vaststelling van de eisen op het vlak van de energieprestatie en het binnenklimaat van gebouwen</p> <p>Decreet van 22 december 2006 houdende eisen en handhavingsmaatregelen op het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat van gebouwen en tot invoering van een energieprestatiecertificaat en tot wijziging van artikel 22 van het REG-decreet (EPB-decreet)</p> <p>Europese Richtlijn van 16 december 2002 betreffende de energieprestatie van gebouwen.</p>		<p>Het EPB-decreet legt op dat de energieprestatie-eisen worden geëvalueerd. De eerste evaluatie zal begin 2008 worden afgerond. Deze evaluatie kan tot de conclusie komen dat een aantal wijzigingen aan het regelgevend kader nodig zijn.</p>	<p>prestatieregelgeving</p> <p>Beoordelen of wijzigingen aan regelgevend kader nodig zijn.</p> <p>Desgevallend wijzigingsbesluit voorbereiden</p>	<p>Ja</p>	<p>Ann Colllys</p>
<p>Besluit betreffende invoering van het energieprestatiecertificaat in niet-residentiële gebouwen bij verkoop en verhuur</p>	<p>Decreet van 22 december 2006 houdende eisen en handhavingsmaatregelen op het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat van gebouwen en tot invoering van een energieprestatiecertificaat en tot wijziging van artikel 22 van het REG-decreet</p> <p>REG-decreet van 2 april 2004</p>	<p>4 januari 2009 (volgens Richtlijn)</p>	<p>Het informeren van kandidaat-kopers en -huurders betreffende de energieprestaties van een gebouw en het aanzetten van eigenaars tot energiebesparende investeringen.</p>	<p>Overleg kabinet</p> <p>Principiële goedkeuring (begin 2008)</p> <p>Adviesronde</p> <p>Definitieve goedkeuring (eind 2008)</p>	<p>Ja</p>	<p>Ann Colllys</p>

<p>Besluiten in uitvoering van het kortetermijnactieplan 2007-2009 van het Energierenovatieprogramma 2020</p>	<p>Europese Richtlijn van 16 december 2002 betreffende de energiestatistiek van gebouwen.</p> <p>REG-decreet van 2 april 2004</p>		<p>Teneinde de doelstellingen van van het Energierenovatieprogramma 2020 te kunnen realiseren, wordt met de betrokken doelgroepen overleg gepleegd om een concreet actieplan uit te werken. Dit actieplan bevat acties op korte, middellange en lange termijn.</p> <p>In de loop van 2008 zal overleg worden gepleegd met syndici van appartementsgebouwen om acties uit te werken die bijdragen tot de versnelde energierenovatie van appartementsgebouwen.</p> <p>Vermoedelijk is voor de concretisering een ondersteuningsregeling nodig die wordt vastgelegd in een besluit van de Vlaamse Regering.</p>	<p>Overleg met betrokken doelgroepen over concrete uitvoeringsacties in het kader van het Energierenovatieprogramma 2020.</p> <p>Indien nodig, een uitvoeringsbesluit uitwerken.</p>		<p>Wilfried Bieseman</p>
<p>Besluit Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van 17 juli 2004 betreffende het rapporteren van afname- en productiegegevens</p>	<p>Het betreft een wijziging van het besluit Vlaamse Regering van 17 juli 2004 betreffende het rapporteren van afname- en productiegegevens door de beheerders van de aardgas- en elektriciteitsnetten, de brandstofleveranciers, de exploitanten van warmtekracht-, hernieuwbare energie en zelfopwekkingsinstallaties</p> <p>REG-decreet van 2 april 2004</p>		<p>Het nastreven van een meer transparante en correcte rapportering, het verbeteren van de controle- en handhavingsmogelijkheden en het afstemmen met de regelgeving in de andere gewesten en op federaal niveau.</p>	<p>Overleg met de betrokken doelgroepen en Vito.</p> <p>Wijzigingsbesluit opmaken.</p>	<p>Ja</p>	<p>Nadine Dufait</p>

<p>Aanpassen WKK-besluit met o.a. uitbreiding van de quotum-verplichting tot zelfaankopers</p>	<p>Het betreft een wijziging van het besluit van 7 juli 2006 ter bevordering van de elektriciteitsopwekking in kwalitatieve warmtekrachtinstallaties</p> <p>Electriciteitsdecreet van 17 juli 2000</p>		<p>Het betreft een wijziging van het WKK-besluit met het oog op de uitbreiding van de quotumverplichting warmtekrachtcertificaten tot bedrijven die zelf hun elektriciteit aankopen, zonder tussenkomst van een certificaatplichtige leverancier. De mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om over te gaan tot deze uitbreiding van de quotumverplichting in het Elektriciteitsdecreet via een decreet van 25 mei 2007.</p>	<p>Wijzigingsbesluit opmaken</p>	<p>Ja</p>	<p>Sarah Kerckhoven</p>
--	--	--	---	----------------------------------	-----------	-------------------------